

ASL-66

- Mirwaiz Mohi Mohamed Junaid Sheikh
- Kashmir Tafsir - Noor-ul-Ayoon -
Ama-Yata - Saalooni ² میرزا محمد علی
- Samai Bargi Press, Amritsar
- 1354 H
- 56 Pages

وَلَا يَنْفُكَ بِمِثْلِ لَّا جُنُكَ بِالْحَقِّ وَاحْسِنْ نَفْسِي

کاشف نفسی

موسوم بہ

نور العیون

ترجمہ پارہ

عمر بنیساء لون

یعنی

قرآن مجید کے آخری پارہ کا کشمیری زبان میں با محاورہ سلیس علمائی اہل سنت جماعت کا لکھا ہوا فقیری ترجمہ مصنفہ

علامہ الوری جامع مقول و منقول حاوی فروع و اصول مولانا و بالفضل اولینا حاجی مولوی محمد یحیی میر واعظ کشمیر نور اللہ مرقده

بتحشیہ

جناب فیض آباد مولانا و بالفضل اولینا حاجی الحرمین الشریفین مولوی محمد یوسف {مولوی فاضل}

و میر واعظ کشمیر جسکو جناب فیض آباد کے ارشاد سے

احقر العباد الراجی الی رحمۃ اللہ حافظ محمد عنایت اللہ امام مسجد کاڈہ پارسہ مدرسہ ۵۴۳ھ

نشان یوسفی پورس اور شرفین با ہمتا ابو ضاعطا اللہ پورس

چهارم از فاضل دیباجه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي انزل على عبده الكتب ولم يجعل له عوجا وتكفل لحفظه وصونه بذاته فلم يح
 احد الى تغديره وتخریفه سبيلا والصلوة والسلام على سيد المرسلين وخاتم النبيين افضل
 الخلق نسباً ومحتد الذي امره الله بالتصديق والتفصيل والتبيين ففصل تفصيلاً وبين تبليناً
 صلى الله عليه وعلى آله واصحابه واتباعه حملة علومه وادابه واثاره الذين ينفون عن ذلك
 الكتاب تحريف الغالين وانتحال المبطلين وتأويل الجاهلين وسلم تسليمهما كثيراً كثيراً
 اما بعد يكت چه معلومی که قرآن مجیدس چو مختلف زون اندر ترجمه کرده آمت صرف اس کاشتر
 زو امیه خالی - ات زوه اندر آسونه کانه ترجمه شایع کرده آمت - پس کر توجه ات کن میان جراحیدن
 یعنی علامه الوری حضرت مولینا محمد یحیی ان نور الله مرقده - چنانچه متوکر باره عم بیتا، لولش ترجمه ناو
 تھا وہیں نور العیون ترجمه عم بیتا لول - ات سپاره کرگ ترجمه امی موکہ زہ اکثر مسلمان کیا
 چہ عم سپار آسان باد - چونکہ سو ترجمه آسو عام فہم نہ مختصر نہ صحیح - بیہ آسو تمکو غرض کا شتر لوکن آیات
 فرآین بہندہ ترجمہ واقفیت پیدہ کرن - نہ موکہ سپد سو مقبول عام - چنانچہ متعدد دفعہ آسو لوکن
 ہندہ طرفہ چپاوندہ - مسلمانو کر خود بخود بیچ پور اشاعت - الغرض عم اس لوکن بہتر ضرورت پور کر تر سواست
 بیہ کونہ ترجمہ ضرورت کئے آسہ - مگر کتہ کالاه گو کہ مرزا یو اندر اک شخص نے کرات عم سپارہ کاشتر ترجمہ بہندہ
 تہند غرض آسو فقط لوکن اندر مرزائی خیالات نہ اعتقادات و اتناون - یہ کرن تمکو ای اک الہ نہ ذریعہ گویا
 حلوس بلہ وت و اتناون زہرات پٹ بلہ بعض سمجھدار کاٹل اشخاص واقف پید متوکر ارادہ کہ نور العیون ترجمہ
 مولینا الممدوح کرو بیہ چپاپ - مہ سپدارادہ ہو لکھت پٹ حاشیہ - یہ بیت ممکن بعض بعض جابن ہنرید و ضا
 بیہ بین تت اندر متہ نہ جابہ نہ راوندہ نہ ظاہر کرنہ من جابن مرزای کاشتر تفسیرہ وال من مرزائیت و مترجمہ - بیہ بین جابن عم
 غلط ترجمہ یا غلط مطلب و منت چہو - بہو لوک تہندن خرافاتن خزعبلاتن پٹ آگاہ پید متہندہ نہ مرزای
 کاشتر تفسیرہ نہ روزن پٹ - الحمد للہ سہ میان خواہش ان پروردگارن لعل سو حاشیہ و اتو با تمام - ون ہو مسلمان
 لازم کہ بیہ نور العیون محتسب کس اشاعتن اندر کرن بدل جان سعی تہ کوشش - بالخصوص ہرن لوکن مرزای کاشتر
 و چہنہ نش تہ پرنہ نش بیت کن - کیا زہ بیہ بیت ژ لنگ شہات تہ و سوہ بیہ روزن نشین صحیح عقادن
 مضبوط تہ محکم بیہ روزن مرزائین ہندہ شرہ نہ ایم دشمنان اسلام و پیغمبر ہیمہ صلی اللہ علیہ وسلم محف
 مامون اللہم انا نجعلک فی خورهم ونغوذ بک من شرورهم *

محمد یوسف عفی عنہ

ابن العلامة الاجل الواعظ غلام رسول
 علامہ الوری الواعظ محمد یحیی نور اللہ مرقدا

راجویری کدل
 نگر - کشمیر

Mirwaiz Mohi Mohamud
Yusuf
Kashmir Tafseer Noor-ul
Ayun
Para Amayatsaloon
بارہ نمبر سبب ان کی تشریح

Emai Beryi ben Amintse

1354 H

56 pages

ASL-66

{سورة التبا}

سورة بنا چو کی ترجمہ آیہ بسم الله الرحمن الرحيم یہ حضرت
لک تجہ کن تہ استہراکن پانچ پر تہہ پر تہہ کر تہ اتی سپد نازل ہم
بیتا لوک کہ نش چہ ہم پر تہہ پر تہہ کر ان عن التبا العا
الذی ہم فیہ مختلفون بت خبرہ اندر ہم چہ اختلاف کرہ و
سیتعلمون نزدیک چہوزہ زانن تمکو حال (۳)، تشریح چہوزہ
یہ لکنہ کر نو سیتعلمون نزدیک چہوزہ زانن تمکو حال (۵)،
مہاد ایا اسہ کرنا زمین و تہرنہ و الجبال اوتاد اسیہ کرنا کوہ چہ ہسہ (۶) و

خلقکم از واجا بیہ کر وہ اسہ تہہ پیدا جفت جفت یعنی نرو مادہ و جعلنا
نومکم سباتا بیہ کر اسہ ندر تہنراحتک سبب و جعلنا الیل لباسا بیہ کر اسہ
رات لباس تہہ پردہ و جعلنا النهار معاشا بیہ کر اسہ دودہ معاشکہ زمانہ تک وقت
و بنینا فوقکم سبعاً شداداً بیہ لد اسہ تہہ پٹ ست طبق در تہہ محکم (۷)، و جعلنا

(۱) چہوزہ مفسرین چہوزہ و نان کچہ خبرہ اندرہ چہوزہ مراد مر تہہ بیہ زندہ سپدن گویا فرماؤں اللہ
تعالیٰ ان بدہ تعجب چہوزہ پر تہہ پر تہہ تہ گفتگو چہوزہ پوان کر نہ کو نہ لو کچہ خبرہ متعلق کچہ خبرہ اندر چہوزہ
گفتگو کر پنج محل (۲) یعنی یہ پر تہہ پر تہہ تہ اختلاف بطور انکار استہرا لکنہ کر ان با ایمان بلکہ
کثرہ مسلمان ہنر قطعاً و یقیناً تردودہ تہ شکہ و رای مر تہہ بیہ زندہ سپدن پر تہہ کر ان دن و د
پر تہہ نہ کرہ دن متن سپدہ غفریب معلوم زہ متن کیاہ بنہ (۳) ہم انکار کرہ دن یدہ مر تہہ نہ
عذابس گرفتار سپدن متی وقتہ کیا سپدک قیامتچ مجمل کیفیت معلوم (۴) یعنی دوبارہ چہوزہ
بیم کر ان تہہ پٹ رٹان کہ قیامتس لکنہ انکار کر ان (۵) قیامتس انکار کر ان گو خدا یہ سندس
قدرتس انکار کر ان خدا یہ سندس قدرتس کہتہ پٹ پکیو انکار کر ت اللہ یجعل الخ (۶) یعنی ات
پٹ بلہ اسہ قدرت کہ قیامت برپا کرش پٹ ہکے نا است امہ و رای تہہ کرہ اسہ واریاہ بنہ
قدرتچہ دلیلہ تہہ پٹ ظاہر مثلاً و خلقکم الخ (۷) یعنی ست آسمان وجود آسمان
چہوزہ بقرآن وحدیث ثابت اہل اسلام چہوزہ ات پر تہہ کر ان لازم ات انکار کر ان یا کو نہ
فتمہ تاویل کر ان گو قرآن مجیدس انکار کر ان اگر چہ کالسنہ استن لکھمت زہ آسمان چہوزہ
کانہ چیز یہ چہوزہ فقط حد نظر مگر مسلمان کامل میں قرآن مجید کس کلام خدا سندس پٹ پور

سِرَاجًا وَهَاجًا بِيهِ كُرْ اِسِهْ ژونگه پر زله وُن سو کو آفتاب وَاَنْزَلْنَا مِنْ الْمُعْصِرَاتِ
مَاءً يَنْجَا بِيهِ وَالْوَاِسِهْ ادر وابر ونشه آبه سُهْمَاهْ هَارَهْ وُن لِنُخْرِجْ بِهْ حَبًّا وَكِبَاتًا يَتَهَوَّكُدُو
اس ننه سیت پهل بیه زمینه اندره کهسون چیز وَجَنَاتِ الْغَا فَا بیه باغ گده لو کلو برت
ایتن چیزن اندر چه توته ساری شرکت یه شرکت است بنه تمیزه جدائی (۱)، اِنْ يَوْمَ
الْفَصْلِ يَرْيَا بِيْطِ جَدَائِي هِنْدُو هِ کَانِ مِيقَاتَا چهو وقته مقرر کر نه آمت (۲)، يَوْمَ

پژده آسه لس لس چونه قرآن مجیدس مقابله کاسه هندس کلامس کنی اعتبار علاوه ازان
چه ماهران فلسفه جدیدته به کت تسلیم کران ته مان زه آسمان چو اک لطیف جوهره اک
یعنی کلیته چینه ممت ته انکار کران دن وجود آسمانش کاسه مدعی اسلامه سندر انکار کران ته گو
محض جهل و ضلال (۱)، یم ساری چیز چه سانه قدرت کا ملجه دلیله وُن کیا بعید چه سانه
قدرته نشه قیامت برپا کرن یا مخلوقات مر نه پته زنده کرن اوتان اس ذکر زه قیامت
برپا کرن چه ممکن خدایه سندس قدرتش اندرون چو امه پته بیان پوان کر نه زه سه چینه
ممکنی یا ژ بلکه چه ضرور واقع سپده وُن متی دوهه بیه دوهه پترهه والین ته منکران فرق
بیه کر نه (۲)، مرزا اے کاترس تفسیرس منر چه بیه آیه کریمک معنی محض غلط بیان آمت
کر نه تمکو وجه چو بظا هر ایزه مرزائین ته چینه مکه کن کافرن هندیا پت قیامتچ پتره کنه -
تمی سببه چه بیه فتنه کن آیه کریمین اندر قیامتچ ذکر چه تنیس موقعه لبان چه تحریف کران ته
معنی بدلاوان پنه رایه سیت متی متی معنی ونان یم حدیث شریفن ته سلف صالحین
هندن اقوالن مخالف است چه لغتکه اعتباره ته محض غلط آسان املو وجه چو زه
مرزه قادیان کر دعوی مسیح موعود آشک تیت پت سپدس اعتراض که لس متعلق
چهو حدیث شریفن اندر نزول از آسمان آمت کرن تیت ته انکار تیت پت سپدس
اعتراض زه قرآن مجیدس اندر چه همنده رفع الی السماءچ ذکر پوس کرن تیت ته انکار -
دینه لگو کاسه بشره سندر آسمانش پت کهسونی چو محال تیت پت سپدس اعتراض معراج
شریفک کرن تیت ته انکار وننه اس خدایه سندس قدرتش نشه کیا چهو دور آسمان پت
کیا کهاره کینه شخصس یلایک چه رالت ته دوهس کهسان ته وسان آسان کرن ملائکین ته
انکار - دپس الله تعالی چو فرماوان در شب قدر چو ملائکین هندن نزول سپدان کرن
شب قدرس ته انکار دپس قرآن مجیدس اندر چه قیامتکه حقه الله تعالی فرماوان

يُنْفَخُ فِي الصُّورِ مِثْرًا دُوبَه پھوک مِثْرًا دُوبَه پُغْس (۱)، فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا پس یو توه فوج
فوج (۲)، وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ مِثْرًا دُوبَه پُغْس فَكَانَتْ أَبْوَابًا پس سپدن آسمان دروازه
جنتک (۳)، وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ مِثْرًا دُوبَه پُغْس فَكَانَتْ سَرَابًا پس سپدن مِثْرًا
کوه سکه بهبه اِنْ بَحَثْتُمْ كَانَتْ مِرْصَادًا پُر پات چھو جہنم زا کینچ تہ تہ رینچ جای (۴)،
تَعْرَجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ کَرَن قِیَاسَت
انکار غرض یو یو چیز وسیت امسندس گوڈ نکس دعواس پٹ اعتراض واقع سپدن متن
چین کَرَن انکار ن پات یا تاویلات فاسدہ کر کرا دہ مِثْرًا بقرآن ثابت آستن یا بحدیش
لہذا چھہ امسند پیرو تہ امی طریقہ پکان فضلو واضلو (۱)، مرزائے کاشترس تفسیرس
منز چھو لکھمت پو غہ اندرہ چھو مراد بدن ہند دل ظاہری معنیس صریح تغیر دمت -
(۲)، یعنی پرت امتہ آسہ جدا جدا مسلمان جدا جدا کافر جدا جدا نیکو کار جدا جدا ساری آسن
اڈاڈن نشہ جدا تھے پات سمن در میدان محشر (۳)، ملائکین ہندہ و سنے خیطرہ یعنی سٹاہ
مِثْرًا دُوبَه پُغْس زن دروازی دروازه سپدنس ساری یو کن بکرت بن ملائک والنہ چنا پنچہ
اسد تعالی چھو سورہ فرقان من فرماوان یوم تشقق السماء بالغمام ونزل الملائکة
تنزیلا یعنی قیامتکہ دُوبَه پُغْس آسمان اکہ ابرہ سیت توه پتہ بن ملائک والنہ بکرت مینس
پٹ بیت اندر چھو ر دمتن مِثْرًا آسمان اندر خرق والیتام محال زمان چھہ میرزا دی چھہ حضرت
آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ہندس معراج جسمانیس انکار کران چنا پنچہ بروٹھ گہہ پنچ ذکر
دلیل چھہ و نان تن پٹ یو فیلسفین ہند مرد و قول زہ آسمان کتھے پات ہلکہ ہن آنحضرت
صلی اللہ علیہ وسلم کہت آسمان چھہ و تھے کونہ کن تن چھو خرق والیتام سپدن محال
چنا پنچہ مرزائے کاشترس تفسیرس منز چھو پت آیہ کریمس تہ تحریف کرمت غلط معنی دمت (۴)،
مرزائے کاشتر تفسیرہ وال چھو لکھمت کوہو اندرہ چھہ مراد مخالفین حق ائمہ اندرہ چھو صاف ننان
متن اکہ ظاہری معنی کتہ پڑاہ چھہ حالانکہ اسد تعالی چھو فرماوان و یسئلونک عن الجبال
فقل بیسفہا ربی سنفا قریش چھہ پڑمان توبہ مین کہن ہند زہ مین کیاہ بنہ قیامتکہ
دُوبَه توه فرماویوک ریزہ ریزہ کرہ مین کہن مین پروردگار (۵)، بیتہ چھہ چھو اسد تعالی بیان
فرماوان زہ یوم الفصل اندر کم کم فیصلہ بن کر نہ ملائک عذاب آسن جہنم منفر کافر نراگان
پیران عذاب کر نہ خیطرہ

لِلطَّاغِيَةِ مَابَا سِرْكَشْ مَهْدِه وَاتِجْ جَا لَبْشَيْنْ فِيهَا أَحْقَابَا روزه دن نه درنگی
کره دن چمت اندروارین حقین اک حقبه گوشت ساس وره لایند و قون فیها
بَرْدَاوَلَا شَرَابَا تَهْنْ نَه تیش کالس سردیه بیه نه چنه باوکنه حیره الّا حیمّا مگر ریزو
وَعَسَا قَا بیه حرک ته زرد آب دِ دِ مَتْن تَانْ مَهْدُ جَزَاءْ وَفَاقَا مَزُورَه حَمک عمده موافق
اِنْهَمْ کَانُوا لَا یَرْجُونَ حِسَابَا یَزِیْطْ اَسْنَه غَم تَهَادَانْ اَمِید حسابچ وَکَنْ بَوَابِیْتِنَا
انکار آس کران نه ایز گزران ساین آیاتن کِنَا بَا انکاره سخت وَکَلْ شَیْءْ پِرت چیره
اَحْصِیْنَه گزراسه سو کِتَابَا لکهنات فَنْ وَفَوَا پس تِهو فَلَکْ نَزِید کَمَلَا عَنَابَا
پس هُرا وونه اَسْ توهیه مگر عذابَه اِنَّ الْمُتَّقِیْنَ مَفَازَا یَزِیْطْ پرمیزگارن چیه رستگاریه
هنر جامی حَلْاقْ بَانْ بَرْت میووسیت وَاَعْنَا بیه تَهَاه دِچھ وَکَوَاعِبْ بیه لوکجه
زنانه اَنْرَا بَا اکی دینسه وَکَاسَا دِهَاقَا بیه پیاله شرابک بَر بَر لَا یَسْمَعُونَ فِیْهَا الْغَوَا
بوزن نه نت اندر کتبه پیوده وَلَا کِنَا بَا بیه نه ملک اِکْسْ ایز گزرن ته انکار کرن (۱)، جَزَاءْ
مِنْ سِرْبِکْ بیه چوک جزایط چالش پروردگار ه سنده طرفه عَطَاءْ حِسَابَا بخششه
کافی ته پور حسابه موجب رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَیْنَهُمَا لَنْ پروردگار ه سنده
طرفه پس پروردگار آسمان مَهْدَنْه زمین مَهْدِیه بیه متن منزهو الرَّحْمٰنِ بَخْشَیْشْ کَرُون
لَا یَمْلِکُونَ مِنْهُ خِطَابَا قَدْرْت لَبْنْ نَه نَشْ کَت کرش یَوْمَ تَقُومُ الرُّوحُ بِمِدهیه
وَدِنَه روزه روح وَالْمَلٰئِکَةُ صَفًّا بیه روزه دِنَه ملائک صَف دِت لَا یَتَکَلَّمُونَ کَت
کرن نه اِلَّا مَنْ اٰذَنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَکْرِیْسْ رَحِصَتْ دِیه بَخْشَیْشْ کَرُون خدا (۲)، وَقَالَ
صَوَابَا بیه ونه کلامه درست (۳)، ذٰلِکَ الْیَوْمَ الْحَقُّ سَوْدوه چوپیز (۴)، فَمَنْ شَاءَ
(۱)، کیاره بیم چیز آسن ته نابودیه بیه امه فتمچه خرابیه دنیا کسی بایاک شرابس اندر بایاک کو تلو
شراب ظهور سو چوپو چوپو نشه بالکل خالی (۲)، یعنی کلام کرنک سوکره اده کلام بعضی کرن کلام
شفاعت بعضی یادای شهادت یارنی برونت ایه شفاعتکو اذن دِنه حضرت شفیع المذنبین
(۳)، درست کلام گوزه شفاعت کره نس پس نت لایق آسه کاذب نه مشرکن کره شفاعت کیاره نه
چپونه هرگز درست چنانچه بعضی مفسر و فرماو وقال صوابا کولش شخصه سنده حیطره بیه شفاعت کره ون
شفاعتکو اجازت دِنه بیم دنیا پس اندر پُر کلام آسه و نمت پُر کلام گو کله توحید لا اله الا الله (۴)،
یعنی ایز نه ناشایان هرگز نمده دوه پیش هکنه سیدت ته آسو دنیا سی منزه -

اَتَخَنَ إِلَى رَبِّهِ مَا بَايَاسُ يَرْهَ رُطْبُ نَفْسٍ بِرُودِ دِكَارِشْ وَاتِيحْ جَايِ اِيْمَانِ
 سِيَتِ تَهْ رُتْهْ عَمَلِ سِيَتِ اَنَا اَنْدِ رَنْكَمِ عَنَّا اَبَا فَرْيَا بِزِيَاثِ اِسَهْ كُوهِ بِيَمِ نُوْمَهْ تَرْدِيَكِ
 عَذَابِ اِكِيكُو يَوْمَ نَظَرُ الْمَرْءُ مَا قَدْ مَتَّ يَدَاهُ بِيَهْ دُوْمَهْ وَچِهْ پَرِتِ اَكْهَاهِ تَهْ كَامِهْ بِيَهْ
 بَرُونِ كِرِهْ اَتُودُ دُو تَهْنِدُو وَيَقُولُ الْكَافِرُ بِيَهْ دِيَهْ پَرِتِ كَا فَرِهْ يَلِيَتْنِي كُنْتُ
 تَرَا بَا كَا شَكِ بُو اَسْهَامِ رُتْهْ پِيْدَا كُتْرهْ هَمَنَهْ لَصُورِتِ اِنْسَانِ بِيَهْ كِيچْ كَامَنَهْ يَدِ عَمَلِ هَمَنَهْ مَرِشْ
 سوره والنارعات چو بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | مكي شينجا به

وَالَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا
 النَّشِطُ النَّشِطُ هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا
 السَّابِقِ سَبَقًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا
 فَالسَّابِقِ سَبَقًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا
 كَثْرَةً فَلَمَّا دُرِّتْ اَمْرًا بِيَهْ نِيَهْ قَلَمِ هُمُ الَّذِينَ عَمِلُوا عَمَلًا مُّشْتَرِكًا هُمْ فِيهِ بِشْرًا
 جَوَابِ چو لَتُبْعَثُنَّ وَتُحَاسَبُنَّ اَلْبَنَةُ زَنْدِهْ يُو كِرَنَهْ نُوَهْ بِيَهْ يُوَهْ حَسَابِ هَمَنَهْ (۱)
 يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ بِيَهْ دُوْمَهْ اِرِهْ اِرِهْ دُونِ يَعْنِي زِيَمِنِ تَهْ كُوَهْ پُونْگَهْ كُوْدْنَهْ پُوَكَهْ
 سِيَتِ (۲) تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ پَتِهْ پِيَهْ تَتَّ پَتِهْ پُوَهْ دُونِ يَعْنِي دُوِيَمِ هُوَكِ (۳) قُلُوبُ

(۱) مین آیات کریمین چیه عالمو مختلف تفسیر فرماومت مگر لفظ جماعت چو مثنی ساری پست
 شامل چنانچه اهل ظاهر چیه فرماوان اینه اندر چیه مراد طالبان علم دین منبر جماعت مثنی
 چیه مین پانزده صفت غازیو چو جایدیو فرماویم صفت چیه جهاد کره دنن هندی به تهنیدن سلجین
 هیتکو عالمو دپ مین چیه آسمان کن ستارن هند صفت اکثر عالم چیه فرماوان مین چیه ملائکن
 هند صفت شتم چو ماونه یوان کلامس تاکید کره خیطره مضمون کلام در راونه خیطره شهادت
 پیش کره خیطره نه یوام مرزای کاشتر تفسیره وال لکومت چو کیازده شتم گواک چیز شهادت
 کیه بیاک چیز شتم ماونک اصلی غرض چو شهادت پیش کرن اته واوس چیه واو شتم
 ونان واو شهادت کیسه دمت چو نه یه چو اوم محض پین وت موکلاونه خیطره کرمت یوتها
 بوقت ضرورت پتیه مطلبه کونه جایه تحریف کرینج محل پین (۲) مین سیت ساری جاندارن
 هند روح سپدن تهنید و بدو نشه جدا عالم سپده فنا (۳) مین سیت بیساری
 روح و اتق پینن پینن بدن منبر عالم سپده بیه نوه طریقه پیدا -

يَوْمَئِذٍ كَنَدَ دَلَّ آسَن مَن دَوَسَه وَاجِفَةً بِقَرَارِ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةً اَچَه تَهَنَزَه
 آسَن خَبرَه تَه جِيران يَقُولُونَ دِيَان چَه اِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ اَيَا اس يَمُوَه
 پَت پَهرت نَه بَر وَتَهْمَس حَالَس - يعني مَرَن پَتَه کَثر وَه زَنده اِذَا کَنَّا عِظَامًا
 نَحْرَةً اَيَا اس سَپد وَه زَنده يَلِه آسَو اس اُدْجَه تَهوژَه دُورِ پَرَه قَالُوا دِيک تِلْک
 اِذَا کَرَةُ خَاسِرَةً سَه زَندي چَه اَدَه پَهرت بَنَه تَاوان دَوَه وَن (۱)، فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ
 وَاحِدَةٌ پَس چَپونَه سو وَاقِعَه مَگر آوازَه تَنَد فَادَاهُم پَس مَنگَتَه مَنگَه آسَن مِم بِالشَّاهِرَةِ
 بَر رَوِي زَمِين يَسَه زَمِين آسَه سَپد تَه هَموار (۲)، هَلْ اَتَيْتْکَ اَيَا اَيِيَه تَه حَدِيثُ
 مُوسَى خَبر حَضْرَت مُوسَى (۳)، اِذَا نَادَاهُ رَبُّهُ يَلِه اَلْوَدَّعْتُش پَر وَرَدگارَن تَهَنَد

(۱) امه اندره چو مراد کافر چه و نان به هُتَه پات تَه استَهز اِپَه - اهل حقن
 هندس اعتقادس پت چه مشخر کران الله تعالی چو پهنس مرن پته زنده گشتن
 مشکل تَه دشوار زاننش رد کران (۲) یو کافر و کرا و خیال زه یس چیز دودرتَه
 بسیده سپده سو کتَه پات هک به زنده سیدت تَه چو نهایت دشوار الله تعالی ان
 فرماوک زه به چو تو هی نش دشوار تَه مشکل کیازَه لَوَه چوَه کانه چیز تیار کرین
 اندر آلات و اسبابن کن محتاج به نش کنه دشوار چو نه کیازَه به چنه اسباب
 الا تن هنر ضرورتی - میانه امر کن فرماونه سیت چو معدوم موجود سپدان -
 تَه دوه تَه کره بو کتوی حکم اتی سیدن ساری به زنده (۳) حضرت موسی سنده
 قصه اندره چو مراد تهنند فرعون سندن ساحرن بیت مقابله کر نکه وقتہ بن عاصه
 زمبش پ تراون لَوَه پته تت بُد اژدها سیدن چیم ساری فرعون شکره چهل
 چها نکر کر گویا الله تعالی چو فرماوان اسه یله ات هو چه مژده لوره تگ اکس لخطس اندر
 بُد اژدها سپده کر نو دن کباه عجایب چو اسنش مرده به زنده کرون - الحاصل
 بیه قصه که یاد دانی اندره چو مراد صرف کافرن هندس دوباره به زنده سیدن
 عجایب زاننش رد کرون امه اندره چو نه آنحضرتن صلی الله علیه وسلم مهنده مشیل
 موسی وغیره اسنک بیان کرن غرض به چو محض غلط تَه افترا به چو مرزایه کاشتر
 تفسیره وال محض پن مرزائیت ثابت کر نه خبطره تینس و نمت کیازَه مرزَه قادیان
 آسو پنه حقه مشیل عیسی اسنک دعوی کران -

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ تَتِ يَاقُ مِيْدَانِشْ اَنْدِرِ طَوِي بِيْتِ طَوَا چو ناو اِذْهَبْ اِلَى
 فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغَى كَثْرَ فِرْعَوْنِشْ كُنْ يَزِيَاثْ سَوْدُ لَوْ حِدَه فَقُلْ هَلْ لَكَ يَسْ دِپْ
 شْ اِيَا زَه چو اَمِيْل تَه رَغْبَتِ اِلَى اَنْ تَزِيَكِي يَاقُ كَثْرَ شْ كُنُو يَكْتَه صِفَتُو شْ وَ
 اَهْدِيكَ اِلَى رَبِّكَ بِيَه مَادِي بُووتِ چَا شْ پِروردگارِشْ كُنُو فِتْحَتِي ايسْ كِهْوَرَك
 حَضَرَتِ مُوسَى كُو شْ شْ حَكْمِ خُدا وَاتِنَاوُ شْ مَقْمِ مَنگُو مَعْجَزَه تَه دِلِيلِ فَا رَنَه اَلَا يَه
 الْكُبْرَى ايسْ مَادِ حَضَرَتِ مُوسَى اَنْ شْ بُدْ مَعْجَزَه سَوگو عَصَا شْ اِزْدَا مَاسِيْدُو (۱)،
 فَكَذَّبَ وَعَصَى ايسْ اِيَزْ كَثْرَن تَهْنَدِ رَسَالَتِ تَه نَافَرْمَانِي كِرَن تَهْنَدِسْ حَكْمِشْ تَه
 اَدْبَرِ كَيْسَعِي مَنَه پَتَه پِهَرَن تَهْرَ بَرَاهِ خُدا وَرِ حَالِيْتِكِه سَعِي اَسُو كِرَن دِرْدِ حَضَرَتِ مُوسَى
 فَحْشَرِ ايسْ سَمْبَرَن قَوْمِ مِيُون (۲)، فَنَادَى ايسْ كِرِيكِ دِژَن (۳)، فَقَالَ ايسْ دِيْنِ
 اَنَا رَبُّكُمْ اَلَا اَعْبُدُو ايسْ بُو چو سَ بُدْ پِروردگارِ تَهْنَدِ فَاخَذَهُ اللهُ فَكَالَ الْاَخِرَةِ وَ
 الْاُولَى ايسْ كِرِفْتَارِ كِرِسُو خُدايِ تَعَالَى اَنْ بَعْدَابِ اَخِرَتِ تَه بَعْدَابِ دُنْيَا تَه (۴)،
 اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّحْشَى اِيَزِيَاثِ اَتِ اَنْدِرِ چِه نَصِيحَتِ شْ ايسْ كِهْوَرِ خُدا ايسْ
 اَنْتُمْ اَسْتَدُّ خَلْقًا اَيَا لَوْهَ چِهْوَه حَكْمِ سِيْدَا ايشَه اَنْدِرَه دِي ايسْ مَنگُو؟ اَمْرِ السَّمَا ءِ
 كِنَه آسْمَانِ (۵)، بَلَدَهَا لَدُ خُدا تَعَالَى اَنْ سَو آسْمَانِ رَفَعَ سَمَكَهَا بَلَدَ كِرِنُو تَهْرَ تَمَكُو
 فَسَوَّلَهَا ايسْ بَرَابَرِ كِرَن سَو وَاغْطَشَ لِيْلَهَا بِيَه كِرِنُو كُو شَبِ مَنَه آسْمَانِكُو وَاَخْرَجَ
 (۱) آيَه كُبْرَى اَنْدِرَه چِه مُرَادِ دُو شَوِي چِرِ عَصَا شْ اِزْدَا مَاسِيْدُو تَه بِيْدِيْنَا
 تَه - مِرَزَه قَاوِيَانِ چو حَضَرَاتِ اَنْبِيَا ءِنِ هِنْدِنِ مَعْجَزَنِ اِسْكَارِ كِرْمَتِ چِنَا پَنَه
 حَضَرَتِ مُوسَى سِنْدِنِ بِيْتِ مَعْجَزَسْ اَيْنِي عَصَا شْ اِزْدَا مَاسِيْدُو تَه چِهْوَنِ اِسْكَارِ
 كِرْمَتِ (۲) سَا جِرَانَه نَاوِنِ حَضَرَتِ مُوسَى اِسْ سِيْتِ مُقَابَلَه كِرَنه خِيْطَرَه قَوْمِ سَمْبَرَن
 وَ مُقَابَلَه دُجْهَنَه خِيْطَرَه (۳) يَه كِرِيكِ دِژَن مُقَابَلَه سِيْدَنَه بَرُو نَهْمِي تَا كِه هِرْگَا هِ سَا جِرِ
 مَغْلُوْبِ تَه سِيْدَنِ لَوْنَه رُو زَه لَو كِنِ پِشْ مِيُونِ اِثْرَه بَاتِي (۴) بَعْضِي مَفْسَرُو
 فَرْمَاوِيَا چِه مَطْلَبِ زَه ايسْ رُو سَو اَلله تَعَالَى اَنْ اِمَه كِتَه خِيْطَرَه تَه بِيَه بَرُو نَهْمِي
 يَشِي هِيْشَه اَكِه كِتَه خِيْطَرَه سَه كِيَه {مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِي} (۵) كُو اَيَا چِهْوَه اَلله تَعَالَى
 فَرْمَاوَانِ زَه قِيَا مَتَكِنِ مَنَكِرَن هِرْگَا هِ اِمَه مَثَالَه سِيْتِ كِهْنَه بِيَه تَه بِيَاكِ مَثَالِ چِه
 اِمَه خَوْنَه تَهْرَ آسْمَانِ چِ

ضُحَّهَا بِه كُذِّنَ رُشْدَانِي تَمَكُّه دُورِج (۱)، وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ بِه زَيْن
 مَنَ آسْمَانَهُ بِنَه دَحَّهَا هُمُورِ كَرَن أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا كُذِّنَ
 مَنَ زَمِينَهُ شَبَّ آبٍ تَمَكُّوْتُهُ يَنْوُرُ تَمَكُّو وَالْجِبَالَ أَرْسَلْنَا بِه كَرَن كُوه مُحْكَمٌ لِنُكَرِبَهُ
 مَتَاعًا لَكُمْ وَلَا نَعْلَمَكُمْ تَهْنِدَه نَفْعَه بَابِت بِه تَهْنِدَن جَارِيَان هَلَنْدَه بَابِت
 فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَىٰ يَسْأَلُهُ بِه قِيَامَتِ يَوْمَ بَيِّنَتِ كَرُوا لِنَسَانِ
 مَا سَعَىٰ بِه دُوهه يَادِكِرَه أَدْمَىٰ بِه كَرَن تَه سَارُوى وَبُرْزَتِ الْحَجْمُ لِنَ بَرَى
 بِه بِه نَزَاوَنَه دُورِج شَبَّ لِي دُوهه بِه سَارِنِ فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ يَسْأَلُ بِه كَرَن دُنْيَاهُ
 أُنْدَرِ سَرَكَشِي كَرُوا لِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا اخْتَارَ كَرَن دُنْيَاهُ زَنْدِگِي تَه لَذَاتِ فَكَانَ
 الْحَكِيمُ هِيَ الْمَاوَىٰ يَسْأَلُ بِه تَحْقِيقِ دُورِج لِي هُوَ سَوْجُوْمَتِ لَائِقِ جَاى وَأَمَّا مَنْ
 خَافَ مَقَامَ رَبِّه يَسْأَلُ كَه كُوه زَه دُنْيَاهُ أُنْدَرِ بِرُورِ دُكَارِ بِرُورِ نَهْه كَنَه اسْتَدَاه
 رُوزِش وَنَهْه النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ بِه رُشْدَانِ نَفْسِ كَه مِيلُوشِ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ
 الْمَاوَىٰ يَسْأَلُ بِه تَحْقِيقِ جَنَّتِ لِي هُوَ سَوْجُوْمَتِ لَائِقِ جَاى لِيَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ
 أَيَّانَ مُرْسَلُهَا بِرُشْدَانِ هِي زَه قِيَامَتُكَ كَرِ هُوَ بِرُشْدَانِ تَمَكُّو (۳) فَيَمَّا أَنْتَ مِنْ
 ذِكْرِهَا كَتَّ أُنْدَرِ هُوَك زَه تَمَكُّو وَتَ وَنَه لِي إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا جَانِ بِرُورِ دُكَارِ
 كَن هُوَ تَمَكُّو عَمَلِكِ مَشْهُىٰ إِنَّمَا أَنْتَ مُنْذِرٌ مِّنْ مَّحْشَرِهَا زَه هُوَكَنَه مَكْرَهِيمِ كَرَه دُورِ
 شَبَّ لِي كُوه زَه تَت قِيَامَتِ كَا نَهْه يَوْمَ بَرِ وَنَهَا زَن مِم بِه دُوهه وَهَمَلِ تَت
 كَرِ لَيْلَبْتُوَا إِلَّا عَشِيَّةَ زَن نَه دُرْنِگِي أَسْكِرْ مَزْدَرِ دُنْيَانَه دُرِ بَرِزْجِ مَكْرَشَنَه بِهْه
 شَامِ تَامِ أَوْضَحُهَا يَا أَفْأَبَ كَهْسَنَه هُوَ دُورِ بِرِش تَامِ بِه مَنَه دُوهه بِه سِيَّتِ مَشْكَ
 (۱) دُوه تَه رَاتِ هِيهِ أَلِرْجِه أَفْأَبَ كَهْسَنَه تَه لُوسَه سِيَّتِ سِيْدَان مَكْرِ هُوَكَنَه أَفْأَبَ هُوَ آسْمَانِ
 مَنَزَامِه مَكْرَه كَرِك دُورِش تَه رَاتِش آسْمَانِ كُنْ لَسِيَّتِ (۲) بُتِ زَمِيْنِكِ بَخَارَاتِ بِه تَت مَنَزِ
 بِنْدِ هِيهِ بِرِ بَكِن تَه نِيْرَتِ بَلَكَه نِيْرِنِ آبِ سِيْدَتِ كَهْنِ هِنْدِ سُوْرَاخِ كُنْ بِصُورَتِ نَاگَه رَاذِ
 (۳) كِيَاْرَه اَمِ شَخْصِ بِلَه دُنْيَاىِ اخْتِيَارِ كَرِ خُدَايُوسَنَه رُشْدَانِ خُدَايُوشِ سِيْدِ بِكَلِ دُورِ مَنَه
 دُورِى هِنَزِ جَاى كِيَه جَهَنَّمِ (۴) حَالَانَكَه بِه سُوَالِ هِنْدِ هُوَ بِكَلِ نِي مَحَلِ كِيَاْرَه تَهْنَزِ كُومِ هِيْه
 آيِنْدِكِ وَاقِعَاتِ بِيَانِ كَرِن بَلَكَه هِيْه تَهْنَزِ كُومِ خُدَايَه سِنْدِ احْكَامِ خُدَايَه سِنْدِنِ بَكِنِ
 وَاتْنَاوَنِ بِه مَنَ خُدَايَه سِنْدَه عَذَابِ نَشَبِهِيمِ كَرِن

دینا، چہ زندگیاہ ہند مدت تہ قبرہ اندر روز نک مدت تہ -

سورہ عبس چوکی | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | دوایہ تاجہ آیہ

آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم آس اکہ دویہہ اکہ مسجد حرامس اندر کافرن ہندین زہن
وعظ فرماوان اتی آو نابینا، ہ اک نش آسونا و عبد اللہ ابن اُمّ مکتوم حضرت سید
ناخوش تہندہ امہ وقتہ پنہ سیت خبر چہا حال مجلس ما ایسہ درینٹ بی محل ماوہ
کاہنہ کتہہ یہ نابینا آو برونتھ کن دین مہ چہہ ناو و فلان فلان سورہ حضرت تو
فرماوس صبر کر مویہ ہر سو لگو بیہ تعجیل کر نہ حضرت گی ناخوش تمکو اثر سید ظاہر
بر روی مبارک جبین مبارکس لدوک چین روی مبارک پھروک امس نش اتی
سیدیم آیات شریفہ نازل عتابہ سان عبس روی مبارک تروکراون و توکی
پہرن روی مبارک ان جاءہ الاعلیٰ امی خاطرہ زہ آو نش نابینا و ما یدہک
توہیہ کیاہ زانراوہ لعلہ یزکی دویہہ سوا عما گثرہ پاک اوین کر فتنفعہ اللہ کری
یار تہ نصیحت پس نفع دیہ نش بہ نصیحت رٹن امّا من استغنی اما یس دینا دار
چہو آسان فانت لہ نصدی پس زہ چوک نش کنو تو جہ کران تہ نش کن ہیران
و ما علیک الا یزکی زہ کیاہ نقصان گثرہ اکوزہ سو گثرہ پاک و امّا من جاءک
کسعی اما یس یوان چہو توہیہ نش جلدی کران مشقتہ سان امس نابینا سند پاٹ
و هو یحشی یوی چہو کھوژان یعنی از خدا فانت عنہ تلکھی پس زہ چوک نش
نش روی مبارک پیرت بین کنو مشغول گثران گلا یہ لکنہ کر نو (۱) انہا تذکرہ
تحقیق یم آیات قرانک چہہ نصیحتہ فتن شاء ذکرہ پس یس زہ سو کرہ ذکرات
قرانس (۲) فی صحیف مکرّمۃ یم آیات کریمہ چہہ لکھت متنی دفتران تہ صحیفن اندر
یم عزت کر نہ امت چہہ مرفوعہ بلند تہونہ امت مطہرہ پاک کر نہ امت بایک
سفسرہ حوالہ کر نہ امت لکھن والین اتھہ کرا یم بزرگ قدر چہہ بسررہ
(۱) یعنی بی باکن تہ بے پرواءن نش یہ خیال تھاؤن کہ مقررین سزہ و تہرپ
تہ طالبان صادق محروم کرن تہ مخم اضطرابس اندر تھاؤن یہ ہرگز لکنہ کرن (۲)
یس خوش کرہ سو کرہ تہ نصیحتس قبول ایسہ کرہ متہ کرن توہیہ تمکو کاہ ضرر چہونہ -

نيڪو ڪار ڇهه ۱، قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَارَئِينَ لَعْنَتُ بَيْنَ يَدَيْنِ كَافِرٍ مَّا
 أَكْفَرَهُ كَوْتَاهُ كَفَرَانِ نَعْمَتُ كَرِهَ وُنْ جِهَ سَوِ مِنْ آتَى شَيْءٍ خَلَقَهُ كَمَ نَكِهَ حِزْهَ نَشْ كَرِ
 سَوِ سَيِّدَا خَدَا تَعَالَى أَنْ مِنْ نَظْفَةٍ مَبِينَةٍ هِنْدَةٍ آتَى هِنْدَ كَمَ نَشْ خَلَقَهُ سَيِّدَا كَرِ وُنْ سَوِ
 فَقَدْ رَفَعَهُ پَسِ اِنْدَازَهِ كَرِ نَشْ تَانِ هِنْدِ نَقْلَ السَّبِيلِ كَبِيرَةٍ مَتَهَ نَبَهَ يَرِخَ وَتَ كَرِ نَشْ
 آسَانِ نَقْلَ أَمَاتَةٍ مَتَهَ نَبَهَ مَارِ وُنْ سَوِ قَابِرَةٍ پَسِ قَبْرِ كَرِ نَشْ نَقْلَ إِذَا شَاءَ أَكْثَرَةٍ
 پَسِ يَلَهَ ثَرِيهَ زنده كَرِهَ نَشْ كَلَا يَهَ كَفَرَانِ نَعْمَتُ كَثَرَتِ كَرِ وُنْ لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ وَنَهَ
 كَرِ وُنْ تَهَ تَهَ يَكُوْ اَمَرَ كَرِ خَالِقِ نَشْ ۱، فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ پَسِ وَجْهِنِ اِنْسَانِ اِلَى طَعَامِهِ
 يَنْشِ كَهْمِيْنِ كُوْ اَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا بِتَحْقِيقِ اِهَ هُوَ رَأْبُ آسْمَانِ مَارَئِينَ شَمَرِ
 شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا مَتَهَ نَبَهَ پَهَا وُ زَمِيْنِ يَحْطُوْ فَابْتَثْنَا فِيْهَا حَبًّا پَسِ كَهَا اِهَ
 اَتَ زَمِيْنِ اِنْدَرْدَانِ وَعَيْنًا بِيَهَ دِيَهَ وَقَضْبًا بِيَهَ تَرَكَارِ وَزَيْتُونًا بِيَهَ زَيْتُونِ
 وَخَلَدًا بِيَهَ خَزَرِ كُلِّ وَحْدًا ثَقِيًّا بِيَهَ دِيَوَارِ دَارِ بَاغِ غَلَبًا كَدَلِ كُلِّ دَالِ وَقَالَتْ
 بِيَهَ مَبُوهَ وَأَبًا بِيَهَ گَاسَ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِإِنْفَاعٍ لَّكُمْ نَفْعُهُ تَهْنَدِ بَابِ تَهْتَدِ
 جَارِ يَادَنْ هِنْدِ بَابِ ۲، فَإِذَا جَاءَتِ الصَّلَاةُ پَسِ يَلَهَ يَهَ سَخْتِ آوَارِ كُنْ رَرِ

۱، مَقَرَّ كِيْ مَلَايِكَةُ مُقَرَّبِينَ بِصِفَاتٍ ڇهه دَلَالَتِ كَرِ اِنْدَازَهِ تَرَانِ ڇهه شَيْكِ اَللّٰهُ تَعَالَى سَنَدِ
 طَرَفِ مَلَايِكِنِ آوِ كَانَتِ وَنَتَهَ كِيَا زَهَ مَقَرَّ كِيَا ڇهه لَوْحِ مَحْفُوظَةٍ ڇهه تَرَانِ حَمِيدِ نَقْلِ كَرِ اِنْدَازَهِ حَكْمِ خَدَا ۲، اَگَرِ
 سَوِ مَتَسَدِّدِ حَكْمِنِ تَعْمِيْلِ كَرِهَ مَاتَهَ پَنُ بِنْدِ آسَنِ نَزَاوَهَ بَابِ اِهَ آسَوِ آيِنْدِ كِسِ عَزِشِ اَمِيْدَوَارِ رُوْزُو
 پَرِ وُنْ يَلَهَ اِمَامِ نَافَرْمَانِيْ كَرِ اَمِسِ كَتَهَ بَابِ ثَوْبِ عَزِشِ تَهَ اَكْرَامِ اَمِيْدَوَارِ رُوْزُو وَنْ دِيَهَ مَ
 كَانَهَ پَسِ گُوْدَهَ عَزِشِ آسَهَ كَرِهَ اَمْتِ نَشْ ثَوْبِ هِنْدِ پَتَهَ بِيَهَ عَزِشِ كَرِ تَهْنَدِ حَقَّهَ فَرَاوُكِ كِيَتَاهِ
 ڇيَرِ ڇهه مَقَرَّ كِيْ گُوْدَهَ عَزِشِ ڇهه پَوَانِ كَرِهَ لِيَكِنِ پَتَهَ ڇهه ذَلِيلِ سَيِّدَانِ هَرِ گَاهِ كَانَهَ اَتَهَ مَتَرِ تَرُوْدُو
 آسَهَ سَوِ وُجْهِنِ يَنْشِ طَعَامِ كُنْ كَمَ يَاكِ وَپَاكِيَرِ هَ گِيَهَ ڇهه سَوِ دَرِ اَسْتَدَا آسَانِ ۳، اِمِ
 ڇيَرِ هَتِ كِيَا ڇهه بَنَانِ پَسِ ڇيَرِ گُوْسَهَ نَپَاكِي ڇهه سَيِّدَانِ پَسِ ڇيَرِ شَكْمِنِ اِنْدَرِ
 يَتَهَ بَابِ كِيَا ثَوْبِ بَرِ وَنَهْمِ عَزِشِ پُتِ غَرِهَ كَرِ هُونِ پَسِ ڇيَرِ ڇهه بَجَلْدِي
 تَغْيِرِ حَالِ سَيِّدَانِ - لِيَكِنِ نَافَرْمَانِ اِنْسَانِ سَنَدِ اَمِلِ ڇهه تَغْيِرِ تَهَ اِنْقِلَابِ پَرِ
 اَكِهَ مَدَنِيَهَ پَسِ مَقَرَّ ڇهه سَوِ گُوْ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّلَاةُ

تراوه ون يوم يفر المرء من اخيه ميه دوهه ثله شخص بايس نشه واميه
 واپيه وصاحبينه وكنيه ميه ماجه پنه نشه ميه بايس پيش نشه ميه اشنه پنه نشه
 ميه خون پنه نشه لكل امرء منهم يومئذ يرت ايسه متواندره ميه دوهه
 شان يغنيه كومه ميه دالين موفكر وانشه (۱)، وجوه يومئذ مسفرة كنه بت
 اسن ميه دوهه تابان بنور ايمان ضاحكه اسه ون مستبشرة شادته خوش
 روزه ون وجوه يومئذ عليها غبرة كنه بوته اسن ميه دوهه متن ميه اسه
 كرده تيركي كفرچه ته شرچه ترهقهها قتره وله متن سياهى اولئك هم الكفرة
 الفجرة حتى كے كافر بدكار -

سورة تكوير هومي | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | كتره آيه (۲)

اذا الشمس كورت يله آفتاب وٹنه ميه (۳)، واذا الجوهر انكدرت يله تارگ
 كٹ كثرن واذا الجبال سيرت يله كوه پكنا ونه ين (۴)، واذا العشار عطلت

(۱)، لوكن اسن زه فتم اڈ اسن غرقت ته آرامس اندر اڈ اسن دلش ته تكيفس اندر (۲)،
 يت سورة شريفش منزهه واقعات قيامت بيان كرنه امت چنانچه حديث شريف
 يهو بر وایت عبد الله بن عمر رضی اللہ عنہما فرما و حضرت رسول كريم صلی اللہ علیہ وسلم
 بس ايس خوش كره قيامت وچين واره اچھو سیت سویرن سورة اذا الشمس كورت
 ميه اذا السماء انفطرت - ميه اذا السماء انشقت (۳)، تكويرك معنى چھو لغش اندروٹن كاهنه
 چيزه چنانچه دستار لاش چھه و نان عربی پاٹ كور العمامه سوکيا چھو پوان وٹنه كلس پيش
 يله آفتابكه وٹنه اندره تمكوبے نور سپدن بطريق استعاره مراد آست گويانكلس ن وال نورس او
 نشيه دنه كونه بده پلوکيس وٹنه شيت ليكن ته چھونه هرگز مراد يه مرزاي كاشرس تفسير منتر
 ونه امت چھونه چھو محض غلطنه مخالف تفسير نبوي صلی اللہ علیہ وسلم آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم
 چھو حديث شريفش اندر عاف لفظن اندر فرما و مت الشمس والقمر ثوران تگوران
 يوم القيمة آفتابه ته زون اسه زه ثامنه منجه شيه (بی نور)، وٹنه ين قيامتكه دوهه بعينه
 چھو سوي واقعه اللہ تعالی ترش پاوان امه اندره چھونه مراد روحانی نظامس خلل سپدو
 يابيه كنه - يتجه پاٹ مرزاي كاشرس تفسير اندر ونه امت چھو (۴)، مرزاي كاشرس
 تفسير اندر چھو ميه آيه كرميكو معنى ته ترجمه بالكل غلط مطلب چھنه كتھے - سيرت چھو

یله بار دار اونیته من ده رت آسن گیت حملک تراونه پن (۱)، وَاِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
 یله جا نوران وحشی سُبْرَنَه پن (۲)، وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ یله دریا تاونه پن (۳)، وَاِذَا
 درامت لِسْتِیْرَه نشه لِسْتِیْرَه گو پکه ناؤن مَم چو لکومت سُبْرَت گو یله دورین
 کرنه ته تُلْمَنَه پن معمولی سوادته یس آسه سَوْنَه بکنه ات لَفْطَس یه ترجمه کرت لَوَه پته یون
 ومنت اِکو مطلب تی یس تفسیر خداوند یس بالکل خلاف چو الله تعالی چو فرماوان وتوی
 الجبال تخسبها جامدة وهی تَمَرُ مَر السحاب (۱)، بیه آیه کر میگو معنی ته تفسیرته چو مرزای
 کاشرس تفسیرس اندر غلط ونه آمت لَفْطَ عَشَارَس چو معنی اونیته (ماده)، بلکه تَه اونیته
 یمن ده رت آسن گیت حملس عَشَار چو لفظ جمع اِکو واحد چو عَشْرَه مَم چو ومنت
 اِمه لفظکو معنی اونٹ (نر)، پن نه بُور تِلْمَس بکار (چه خوش)، حالانکه هندی وستانی منز
 باوجود بار برداری هندی مختلف سباب هیتا آست (مثل ریل وغیره)، چهنه کونه جایه اونٹ
 بیکار نه اونه آمت بیاک تفسیر چون ومنت اِیه سیت امسده قابلیتک پوره پته لگان
 چو که عَشَارَه اندره چو مُرَاد زینیک عُشْرَه پن سیده موقوف (رَبْ) کونه لغتس اندر
 چونه عُشْرَک جمع عَشَار ونه آمت بلکه چو عُشْرَک جمع اَعَشَار یا عَشُور بیاک گو عَشَار
 یه چو جمع عَشْرَه پنجه پاٹ نفاس چو جمع نفاس اصل مراد چو بیه آیه کر میگو رَه یله
 بار دار اونیته پن یله تراونه راچه و رای باوجود آنکه بیه چه نهایت نفیس مال پوان
 خیال کرنه خصوصاً عربس اندر مگر قیامتکه شدت هول سببه آسه کانهته یمن کن لَوَجَه
 کران ته پرژ ملن (۲)، کیاره کوه یلنه پنس حالس ته هیائش پٹ روزن متن کوهن هندی
 جا نورین میدان منروست ته سمن اکو ط ساری اچ مثال چه از ته لهنه پوان که بعضی
 کوهن پٹ یله سردی ته شین شدت پوان چو اتی چه تتک جا نورین جاین منز
 وِست پوان مرزای کاشر تفسیره وال چو بیه آیه کر میگو مطلب ته غلط بیان کرت
 یتمنه دیش ته عقله سیت کانه واهاه چو (۳)، بیه آیه کر میگو ترجمه ته مطلب ته چو
 کاشرس مرزای تفسیرس منز بالکل غلط بیان کرنه آمت سُجِّرَتْ چو لستیره منز مَت تجر
 کو گرم کر نو لغتس اندر چونه کونه جایه اِکو معنی خشک کرون یه کو محض تحریف مراد چو اِمه اندره
 زه دریا پن گرم کرنه مَم سپدن ده ته نار سور له هوا س سیت بیه سببه هوا سپده سخت گرم
 تکلیف دوه دن اِیم نه چیز سپدن پو غله کو ونگه فو که سیت یس عالمکه فنا کرنه خیطه آسه

النَّفُوسُ زُوِّجَتْ بِلِه رُوحِ بِلِه وَنَهْ بِنِ بَدَنِ سِيت (۱)، وَاذِ الْمَوُودَةُ سَعَلَتْ
بِلِه زنده قبره لزه مژه کوره پر زهنه بیه بای ذنب قتلِت که گنه آیه مارنه (۲)،
وَاذِ الصَّحْفُ نَشَرَتْ بِلِه نامه های اعمال موثرنه بِن (۳)، وَاذِ السَّمَاءُ كَشَطَتْ
بِلِه آسمان بیه زلنه پوست پیس ثلنه (۴)، وَاذِ الْحَجِیمُ سَعَرَتْ بِلِه دوزخ بیه
تا و نه وَاذِ الْجَنَّةُ اَزْلَفَتْ بِلِه جنت بیه لکه انه (۵)، عَلِمَتْ نَفْسُ مَا احْضَرَتْ
زانه پرت اکه به حاضر کرمت آسَس از نیکی و بدی فَلَا اَنْتُمْ بِالْخُنُوسِ بِنِ شَمِمْ جِسْمِ

(۱) بیه آیه کریمکو مطلب ته چهو مرزای کاشرس تفسیرس منتر محض غلطه لغوه
بی دلیل و نه امت یسوسلف صالحین یعنی حضرات صحابه مثل حضرت عبداللہ
بن عباس و غیرن ہندس تفسیرس بالکل مخالف چهو متو چهو فرما دمت اک معنی
بِلِه رُوحِ بِنِ بَدَنِ سِيت (۲) بیه آیه کریمکو مطلب چهو نه مرزای کاشرس
تفسیرس منتر و نی امت کیارہ بیت چہسنہ برابر ی آمزائمن خرافات و واهیاتن بیت
(۳) بیه آیه کریمکو مطلب ته چهو مرزای کاشرس تفسیرس اندر محض لغو و نه امت
بِنِ آیات کریمن ته احادیث شریفن مخالف چهو (۴) یعنی بِلِه آسمان موثرنه بیه (کشط
چہ و نان کاسنہ جاندارس مسئلہ والنس امہ اندرہ چهو مرادنی یہ اذ السماء انفطرت
اذ السماء انشقت اندرہ چهو بیاک گو یہ کنیشراہ مرزای کاشرس تفسیرس منتر و نه امت چهو
ته چهو محض غلطه باطل (۵) ہم شہ چیزن لبہ پو غلہ دویمہ نو کہ پتہ کل چہ میریت سورہ
شریفس منتر بہ چیز بِنِ بہون چیزن ہند تفسیر چهو مرزای کاشرس تفسیرس منتر محض غلط
ته باطل و نه امت اصل چہ مہ جاہلانہ تا ویلات مرزہ قادیان قیامتکس پڑہ نہ کر نکس
بنائس پٹ و منت یوتہ چہ ش پیروی کر مرفضل و اصل حدیث شریفس اندر چهو
فرما دمت حضرت صادق المصدوق صلی اللہ علیہ وسلم یوہو چیز و اندرہ چہ مراد و قیات
قیامت بیه نہ کتہ چنا پنخہ در صحیح ترمذی و مسند امام احمد حنبلن چهو بروایت حضرت عبداللہ
بن عمر رضی اللہ عنہما قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم من سرع ان ینظر الی یوم القیمة
رای عین فلیقر اذ الشمس کُوترت و اذ السماء انفطرت و اذ السماء انشقت یعنی
فرما و رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم یس اکس غم ش کرہ قیامت و چہن ارہ اچہو بیت سو پرن سوہ اذ الشمس
کُوترت بیه اذ السماء انفطرت بیه اذ السماء انشقت یہو کیا کو حق ته پڑ پڑہ و رای چہنہ کتہنتہ سوای گماری

بوناوان پتوپیرت کثره ونن تارکن هُند (۱)، الجواریم سیر کرده ون چیه (۲)، الکنس
 یم غیب کثره ون چیه (۳)، وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ قَتَمٌ رَّأَتْ هُند بیه پیرت گرشن هوان
 چیه (۴)، وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ قَتَمٌ صَبَحُوا بیه دمیده هوان سپدان (۵)، إِنَّهُ لَقَوْلُ
 رَسُولٍ كَرِيمٍ یُزَایطُ بِهِ قرآن اچو پرون سوزنه آمتش اک سندیس مرنبه کن بُط
 چو خدا تعالی اس لیش (۶)، ذی قُوَّةٍ قُوَّةٌ وَالْوَحْدُ عِنْدَ ذی الْعَرْشِ مَسْکِينِ
 (۱)، یم سِد پکان پکان پت پیرت پکن هوان چیه (۲)، یم پتوپتوی سیر کران کران
 بیه چیه پنین مطالعن اندر پوشیده سپدان یم حالات چیه سپدان پانرن ستارن چنانچه
 از حضرت علی مرتضی کرم الله وجهه بیه از مفسرین صحابه اچو نقل کرنه آمت زه نموستارو
 اندره چیه مراد قَتَم ستاره بین خمسة متخیره ونان چیه قَتَم گے زحل مشتری عطارد مَرْتَحْ
 زهره بین پانرن ستارن بیه حال سپدون چیه صریح دلیل بیت کثره پت زه آسمانی
 چیرن تغیر گرهون ته انقلاب سپدن چونه کونه قَتَمه مشکل ته دشوار بلکه چو سهیل ته آسان
 (۳)، یا بیه پیرت بوان چیه (۴)، لَفْظٌ عَسْعَسٌ هوان از اضداد انته چیه دوستوی معنی پیرت
 ینگونه پیرت گرهونک ته مگر زیاده مناسب اچو یتیش گوڈنکوی معنی یعنی بیه رات
 پیرت بوان چیه؛ کیاره بین جاین هوان الله تعالی فرماوان وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَاللَّيْلِ
 إِذَا سَجَىٰ مِنْ جَاوِیْنِ هوان چیه مطلب بیه رات بوان چیه ته عالم تار یک سپدان هود (۵)، یعنی
 بیه سوپیلان چو بین دون وقتن هُند هاوگ قَتَم کیاره یم چیه زه نشانه قیامتک شامس
 بیه وقت رات بوان چیه تمه سانه چو عالمس اندراک عجیب انقلاب سپدان وان ته گره چیه
 بوان بند کرنه ین گرهون پیرن هورن چو یکدم معطل سپدان لوک چیه گرن منرشونگت
 مرده هیه بوان ات چو تشبیه عالمکس قناب لیش سیت بیه نفخه اولی سیت سپده امه پته بیه
 صبح چو سپدان ته دوه چو بوان تمه سانه ته چو عجیب اک حاله نمودار سپدان لوکه چیه هوان
 گرواندره بیزان اوره یور بوان ته گرهان انته چو تشبیه مرنه پته بیه زنده سپدش سیت بیه
 دومیه فوکه سیت سپده قیامتک دومیه گویا الله تعالی چو قیامتکن مُنْکَرَن هوان دوان زه
 سانه حکم چو روزمره ستارن ته شب روزس تغیر و تبدیل ته انقلاب عظیم سپدان (۶)، بیت آیه
 کَرِیمِس اندر چیه فوکل منرافت کرنه رسول کن بیه کیه اضافت بادی ملا بست (یعنی معمولی کونه تعلقه
 سبیه) بیه چو عربی کلامس اندر اکثر بوان کرنه یتیش چیه سه ادنی ملا بست ایزه جبریل امین

عرشته و الس نشه پهو باوقار و عزت مطاع ثم فرمان برداری کر نه آمنت پهوتنه
 یعنی در ملکوت امین امانت دار پهو غیبکن اسرارن پٹ (۱)، و ماصا حیکم
 بجنون پهو نه یار تهنه یعنی پیغمبر صلی الله علیه وسلم دیوانه و لقد رآه بالافق المبین
 به تحقیق و چهو احم سو ملک بر صورت اصلی آسمانکس اندس پٹ یس زن پهو (۲)، و ما هو
 علی الغیب بضبین پهو نه به پیغمبر کسبت علس پٹ بخل کره دن سوگو وحی یعنی از وحی
 به و اتان پهوس نه چهو توبه چهو ناوان (۳)، و ما هو بقول شیطان رجیم
 پهو نه به قرآن پرون کدت ترهنه آمنتش شیطان سند فاین تذن هبون پس کتو کترو (۴)،
 ان هو الا ذکر للعالمین پهو نه به قرآن مگر نصیحت سارنی عالمین لمن شاء
 منکم ان یتقیتم متنیم ترهنه توبه اندره اینکه راست نه سدر روز در راه خدا (۵)،
 و ما تشاؤون الا ان یشاء الله رب العالمین ترهنه توبه تو تام نه ترهنه عالمین پروردگار (۶)،
 سندی ذریعه کیا آسو به قرآن مجید نازل سیدان (۱)، یعنی به معمولی شخص پهو نه ره
 امند ذریعه نه واسطه کیا پهو نامعتبر خیال کر نه بلکه پهو به نهایت جلیل القدر نه معتبر
 شخص خلاصه چهو ایزه خدای تعالی سندس کلامس چهو توبه تامت زی واسطه
 اکند صفات چهو امه فتمه عدل و تقوی و ضبط و حفظکه اعتباره هم بوزده دویم گو
 سو صاحب بسند کمالات عقلی و زیرکی توبه تهنه تولد سپدن پٹھے معلوم چهو تم چهو
 منزله ته پاک افتراء کر نه نشه لهذا سپد و دشون راوین همنه تعدیل پوریا پٹ (۲)، یمه آیه
 کریمه سیت سپد ثابت ره بین دون راوین چهو ملاقات نه پانوان سپد مت بسوازلوارم
 روایت پهو پس رودنه کونه فتمه شکهاه ته نزد داه قرآن مجید کس کلام الهی اسنس اندر
 (۳)، یعنی بخته پاٹ کا هنن همنه عادت پهو بخل کردن نه هرگز همنه علفت پهو نه (۴)،
 یعنی پس کت طرفش ته لمن خیالاتن منزله و واقعی تحقیقی امور تراوت کیازه چهو گر ثان
 تمنی خیالات فاسدن کن بین همنه ناممکن اسن ظاهر چهو (۵)، کیازه قرآن مجید ک
 معانی و مطالب بوزنس اندر کجروی کرن چهو دلس زیاده قسوت پیده کران
 (۶)، یعنی سو پروردگار بین همنه هدایت ترهنه متن کره هدایت امه قرآن مجیده
 سیت بین همنه سو ترهنه متن کهنه بینه نه بلکه هرک متن و لک مرض فی قلوبهم
 مرض فرادهم الله مرضا

سوره الفطار هویکی | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | کنوه آیه
اِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ بِه آسمان پھٹے (۱)، وَ اِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ بِه تارک
چکر نہین وَ اِذَا الْبِحَارُ رُجْرَتْ بِه دریا پکنا و نہین بزور وَ اِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ
بہ قبرہ پراٹھنہین عَلِمْتَ نَفْسٌ مَا قَدْ مَاتَ وَ اَخْرَجَتْ زَانِهٍ بِرِت اکہاہ بروٹھہ
بہ لدون تہ پت بہ تراون یَا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِمِیْ اَدْمٰی مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِیْمِ
کم حیرن دتوی فریب تہ باز پنپس پروردگار بزرگہ سندہ سبت (۲)، الَّذِیْ خَلَقَكَ
یم پیدا کروک تہ فَسَوَّاكَ پس سُدُکرن تان چان فَعَدَّ لَكَ پس برابر تہ معتدل
کرون قد جالو فی اَیِّ صُوْرَةٍ مَا مَشَاءُ رُبِّكَ بِت صورتش اندر پتر ہون تہ
اندر دژنی ترکیب کلا بہ فریب لکنہ کہنو (۳)، بَلْ تَكُنْ بِوَنَ بِالَّذِیْنَ بَلَکَ تَوَّہ چوہ
ایز گتران جزا دیو عملن وَ اِنَّ عَلَیْکُمْ حَالَانَکَ بِرِیَاطِ تَوَّہ پٹ چہ تہا و نہ آمت
لِحَفِظَتِیْنَ البتہ راجہ کراما تہی چہ بد خدا یس نش کا تبین تہی چہ لکھن جال
یَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ زانان چہ بہ تَوَّہ کران چوہ نیکی و بدی (۴)، اِنَّ الْاَبْرَارَ
لَفِیْ نَعِیْمٍ بِرِیَاطِ نِیکو کار چہ البتہ لغمتش اندر وَ اِنَّ الْفٰجِرَ لَفِیْ حَبِیْمٍ بِرِیَاطِ
بدکار چہ البتہ دوزخس اندر یَصْلُوْنَهَا یَوْمَ الدِّیْنِ اِثْنِ تَت جزا کہ دوسہ
وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغٰثِبِیْنَ چہنہ مہنہ دوزخہ نش سرگز غایب کثرہ و ن یعنی ہمیشہ چہنہ (۵)
(۱) تمکہ پھٹے ہیج کیفیت چہ الہ تعالیٰ ان بین جابن بیان کر مرزہ اک ابرہ سپدہ پیدہ تہی
سبت سپدہ آسمان ریزہ ریزہ یوم تشقق السماء بالغمام الایہ (۲) یعنی یم پروردگار ان
پنہ صفت کر مہ موجب تہ سبت معاملہ کر مکر تہ تہاوت باوجود ان پائش پٹ
نا فرمانی ہند نہ مخالفتک داغ یسو فضیلتہا مہ تہ عطا کر یا یو بین مخلوقا تہ پٹ
سو کروت برباد تہ ضایع (۳) یعنی خداوند کریمہ سندس کر مہس پٹ اعتماد کرت تمنہ نافرمانی
کنہ کرن کیا زہ بہ اعتماد کرون چہو موقوف قیامتکہ دویچ پڑہ آسنس پٹ لوتہ کتہ
چوہ ہیج پتر ہی بَلْ تَكُنْ بِوَنَ بِالَّذِیْنَ الایہ (۴) ادی ساسنس پردس تل تہ کرو
لوتہ چہو مہن معلوم سیدان (۵) دینا دس منز بہنہ باٹھہ حاکن ہندہ سزاہ نشہ زلمہ سبت
تہ روپوش روزنہ سبت انسان پنن پان بچراوان تہ موکلا دان چہو تہ تھہ پاٹ مہ
عذابہ نشہ زلمن تہ روپوش روزن بہنہ

وَمَا آذَنُكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ كَيَاہ چیر زانراوی ژہ ای آدمیہ کیاہ چہو سو
جزاؤک دودہ تہرما آذَنُكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ بیہ چہوس دنان کیاہ چیر زانراوی
ژہ کیاہ چہو سو جزاؤک دودہ یَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا بِہ دوسہ یکہ نہ
کاہنہ اکھاہ کاہنہ اکس کہنہ نفعہ واتناوت پانہ وَالْآخِرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ حُكْمُ
فرمان مہ دوہک چہو خدا تعالی اس۔

سورہ تطہیف چہو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ شیعہ تہہ آیہ

وَبَلِّغْ لِلْمُطَفِّفِينَ دایہ تہ افسوس لوکہ ہند حق کا لون الذین اذاکثالوا
عَلَى النَّاسِ لِيَسْتَوْفُوا بِمِثْلِ مَا بَلَغُوا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ
اَوْ وَرَنُفُوهُمْ يَلْمِئْتِ يَاتُولَتِ دِنِ پون لوکن یَحْسِرُونَ چہون دِنِ لَا يَظُنُّ
اُولَئِكَ اَيَّا زَانَانِ چہناقم پڑہ چہناقم اَنَّهُمْ مَّبْعُو ثَوْنٍ لِّیَوْمٍ عَظِيمٍ
اینکہ تولنہ بن تم بدہ دوسہ اکہ خیطرہ یَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ یہ دودہ
استادہ روزن لوک پیش پروردگار عالمین کلاہ پڑپاٹ اِنْ كِتَابَ الْفُجَّارِ
لَقَدْ سَجَّيْنِ الْبَنَةِ كَنُكَارِ ن ہند نامہ اعمال چہو سجینس اندر وَمَا آذَنُكَ مَا سَجَّيْنِ
کیاہ چیر زانراوی ژہ کیاہ چہو سجین یعنی جایہ چہہ باہول و ہمیت کِتَابُ مَرْقُومٍ نَامُ
اعمال چہو کتابہ لکھنہ آمر (۱) وَبَلِّغْ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكْذِبِينَ دایہ تہ افسوس چہو مہ
دوسہ پڑس اپڑ گترہ ون الذین یُکْذِبُونَ یَوْمَ الدِّينِ ہم اپڑ گترن
جزاؤکس دوس وَمَا یُکْذِبُ بِهِ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدِلٍ اِیْمٍ اپڑ گترنہ تت مکریت
حدہ ڈلونہ بدکار اِذَا نُنْتَلٰی عَلَیْہِ اٰیٰتُنَا یَلْمِزُہٗ یَنْتَبِیْطُ اٰیٰتِ سَانَ قَالَ
دیہ سو آسا طیر الا ولین ہم چہہ بروٹھمن ہند افسانہ کلاہ تہ چہونہ (۲) بَلِّغْ

(۱) یعنی سجین گو سو دفتر تہ سہ بد کتاب یسہ لکھنہ آمر تہ نشانہ تھاونہ آمر چہہ تت
اندر چہہ چہمین ہند نا و لکھنہ آمرت یلایک چہہ فجارن ہند نامہ اعمال تت کتابہ اندر
امسندس ناؤس تل درج کران گویا چہہ خامہ پٹہ بخش کن تاران تت چہونہ ادہ کوہ
فتمہ تغیر و تبدیل سپدنک احتمال وزان سجین چہو صیغہ مبالغہ سچہ منزہ مشتق سچن گو
قید خانہ تت دقرس آونا و تھاونہ قید خانہ کیا زہ مہ موجب کیا بن نافران چہمیس
بڈس قید خالص منز و اتناونہ (۲) یعنی ہم آیات بروٹھمن ہند افسانہ چہہ یہ لکھنہ

رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ بلكه کبی گنڈ تہ سیاهی کر دین تہندن
 تم یہ تم کران آس کلا انھم عن ربهم يومئذ یزیاٹ تم چہ نہیں پرورگار
 نشہ منہ دھہ - لَمْ حُولُوا الْبَتَّةَ لَمْ يَكُنْ أَمْتٌ ثُمَّ انْتَهَمُوا لَصَالُوا الْحَيِّمِينَ
 پتہ یزیاٹ تم چہ البتہ ازہ ون در دونخ تہ یقال متہ پتہ پیہ ونہ متن ہذا
 الذی کنتم بہ تکذبون بی چوتہ بیت تہ اسوہ اپر گنراوان کلا
 یزیاٹ ان کتاب البرار لفی علی بن بہ تحقیق نامہ اعمال نیکو کارن ہند چو
 البتہ علی بنس اندر سو چو بر آسمان ہفتم عرشس تل وما ادرک ما علیون
 کیاہ چیز زانراوی ژہ کبہ چو سو علی بن یعنی جایہ چہ بلند کتب مر قور نامہ
 اعمال ابرارن ہند چو کتاب لکھنہ آمر (۱) یشھدہ المقرنون حاضرین تت
 نکہہ نزدیک کرنہ امت ملایک (۲) ان البرار لفی نعیم یزیاٹ نیکو کار چہ
 البتہ نعمتس اندر در حبت علی لارائک یظرون تختن پٹ چہ وچہان پرت
 طرفس کنو تعرف فی وجوہہم نضرۃ النعیم پرزنگ ژہ تہندن بو تعین اندر
 نازگی نعمتس یسفتون من ریحیق محنوم چا ونہ بن شراب خالصہ کہ نشہ سوی
 آسہ سفید خوشبو سوی آسہ سر بہر ختمہ مشک ہر پتچ آسہ مومہ بدل نہ لایہہ
 بدل مشک نافہ و فی ذلک ات شراب پاکس اندر فلیتنا فی امتنا فسون

ہرگز زوہ پتہ ہن کیا زہ جزا تہ سزا واقع سپدون بیہ حقہ والن حتی و اتناون بہ
 چو ثابت عقلی و نقلی دیلوسیت پیہ ثابت چہہ اگر بالفرض متو دیلوسیت منکرن
 کنہ تسلی سپد نہ سو چو نہ متن دلسن ہند قصور بلكہ چو تہندنی دلسن ہند قصور کیا زہ تہندن
 دلسن چہہ کھے نہ زنگار لگمت (۱) یعنی علی بن چو سو دفتر تہ سہ بد کتاب بیت منز نیکو
 کارن تہ جنتین ہند ناد لکھنا امت چہہ نت کتاب تہ چو نشانہ تہا ونہ امت بیت
 پرت کانہ چو معلوم سپدان ایزہ پتہ منز چہہ جنتین ہند ناد پرت نیکو کارہ سند
 نامہ اعمال چہ ملاک شتہ کتابہ اندر ہندس ناوس تل درج کران (۲) ملایکہ مقربین
 چہہ نت نشہ حاضر سپدان از حضرت عبداللہ بن عباس رضی اللہ عنہما چو مروی کہ
 سو دفتر چو اکس سبز ز مرویہ پتہ پتہ سہ پتہ چہہ عرش مجید کس دچھنس کہو ریس
 آویزان آمر تراونہ

پس رغبت کرن رغبت کره ون (۱)، وَمِنْ أَجْلِ مَنْ لَسْتُمْ بِهِ وَلَنْ تَمُوتُوا مِنْهُ
 چشمه لستیم حضرت ابن عباس د پو سو آب چو عرشه تله و سان جنتس کن جنت کو
 ساروی ابو اندره چو بهتر عینا مراد چو چشمه کیشرب بها المقریون چن تمش
 نزدیک کره امت بندگان خاص ان الذین اجرّموا بزیاتیم بدکار آس
 مشرک کانوا من الذین امنوا یضحکون آس مسلمانن آسان و اذا امرؤا بهم
 یتغامروا وک یله پکان آسن مسلمانن کن اچمه ناٹه آسن کران حقارت کن و اذا
 انقلبوا الی اهلهم انقلبوا فکهمین یله پیرت آس گزها ن پینن باژن کن
 پیرت آسن گزها ن خوشی کران یو کا موسیت و اذا راوهم قالوا ان هؤلا
 لضعفائون یله و جهان آس یم مشرک متن مسلمانن دیان آس البتہ یم چه د ملت
 گمراه گیمت و ما ارسلاوا علیهم حفطین حالانکه سوزنه آس نه امت یم متن
 مسلمانن پٹ رایچه فالیوم الذین امنوا من الکفار یضحکون پس از که دوه
 یعنی قیامتکه دونه آسن مسلمان کافرن آسان علی الاراک یظرون و تحت
 پٹ آسن و جهان متن کافرن هند حال نه رنگارنگ عذاب دیان آسن هکل
 ثوب الکفار ما کانوا یفعلون آیا جزا آوه و نه کافرن مته موجب به ممت
 کران آس یعنی استهزاته مسخرگی -

سوره انشاق چو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ پینره آیه

اِذْ السَّمَاوُتُ الْفُتَّتْ بِلَهْ آسماش شکاف سپره وَاذِنْتَ لِرَبِّهَا کُنْ تها و نه پین
 پروردگار سندس فرماش وُحِّقَتْ سزاوار چو آسمان کن تها و نش وَاذِنْتَ لِرَبِّهَا
 مُدَّتْ بِلَهْ زمین ز پهر و نه بیه (۲)، وَاَلْقَتْ مَا فِیْهَا بیه ترا و نه بریه تن اندر چو
 خزانه نه مرده وُتَخَلَّتْ خالی سپره وَاذِنْتَ لِرَبِّهَا کُنْ تها و نه پین پروردگار
 سندس حکم وُحِّقَتْ سزاوار چو زمین تن کن تها و نش یَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ
 کَادِحٌ اِی آدمی یزیات زه چوک کامه کره وُن بتلاش (۳)، اِلَىٰ رَبِّكَ یُنْسِ

(۱) یعنی حرص نه رغبت کرن چیز کے بی - یعنی چیزن اندر شوبه حرص نه رغبت کرون دنیا چن
 فانی نعمتن کن شوبه حرص نه رغبت کرون (۲) پتوتت منورتن ساری ملایک ته
 جن ته انسان اولین و آخرین (۳) کیاره ژهی اندر کیا چو تها و نه امت خدایس نشه

پروردگارِ تمام یعنی تهنس جزاءِ تمام کن حاکم و جود فمَلِیْهِ پس زه چوک
 میل و نشت پروردگارِ متن کارِ منس جزاءِ من فامّا من اوتی کتبه بمینه
 پس پس اکس بیه دنه نامنه اعمال دچمنس اتس کت فسوف یحاسب حساباً یسیراً
 پس نزدیک چو حساب بیه مننه ش حساب بههل نه آسان وَنَقِیْبُکِ اِلَیْ اَهْلِهِ مَسْرُوراً
 بهرت گزته بنین بازن کن خوش نه شاد وَاَمّا من اوتی کتبه وراءَ ظَهْرِهِ
 پس اکس دنه بیه نامنه اعمال تهرت کن کها ورس اتس کت فسوف یَدْعُو اَنْتَوْرَا
 پس نزدیک چو نادویه هلاکس (۱)، وَیَصْلٰی سَعِیْرًا بیه اژه دزه ورس نارس اَنَّهُ
 کَانَ فِیْ اَهْلِهِ مَسْرُوراً پز پاٹ آسو سو بنین بازن اندر در دنیا خوش ماله سیت
 اِنَّهٗ ظَنُّ اَنْ لَّنْ یَّجُوْرَ پز پاٹ ش آسو گمان باز گشت ته رجوع کر نه بخدا (۳)،
 بسلا البته بیه باز گشت کردن بخدا چو درست اِنَّ رَبَّهٗ کَانَ بِهٖ بَصِیْرًا پز پاٹ
 خدای تمند آسو متس بنیا حال نه عمل دچمه وُن فَلَا اَنْتَمُ بِالْمُتَّقِیْنَ پس قسم میس
 بوهاوان آسمانکه اندچه سرخیه هند یسه سرخی در اول شب چه آسان وَاللَّیْلِ وَمَا
 وَسَقَ بیه چوس قسم هاوان شبکو بیه بیه کیتراه بیه شب چو جمع کران وَالْقَمَرِ اِذَا
 التَّقِیَ بیه چوس قسم هاوان زونه هند یله سه پور چه سپدان کتر گبن طَبَقًا عَنْ
 طَبَقٍ البته لوه ساری سپرد سوار یعنی وایتو هالس اکس حاله اکه پته یعنی قیامت که
 دو مکن اهوالن نه حالن مرنه پته (۴)، فَمَا لَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ پس کیا هگوین
 وائنگ استعداد چالس کلس منزه چو قها و نه امت تمکو خیال بخلاف زمین و آسمان متن اندر
 به استعداد نه به خیال قها و نه آونه یعنی کانه شخص چو نیکیین اندر کوشش کران کانه شخص چو
 بدین اندر کوشش کران قیامت که دو به یله ساری پروردگارِ بر و نطه کن و اتن پرت اکس
 بیه پینه پینه کامه هند جزا دنه (۱)، یعنی آرزو کره زه کاشکی موت ایبه ها کو هس ته هلاک ه
 کره هس - پینه پاٹ لوکن عادهتی چوره مصیتکه و فته چه موت تر مانڈان (۲)، یعنی میغم
 نه اوسس دینکو غم نه اوسس آخرتک غم - نه آسو خدایه منزه نافرمانیه نشیت روزان (۳)،
 یعنی بیه بمعنی نه به خوشی اس ش امی زه گمان آسو مرنه پته چونه بیه زندگی گزته وُن
 (۴)، هم حالات کی مثلاً گوڏه مرن لوه پته قبره منرو اتن قبره هند تکلیف تلن لوه پته بیه
 زنده سپردن نه قیامتک اهوالت در وچمن سیتس ها والله تعالی ان ترن چیزن هند

کافرن یوت و نت چهنه پشه کران (۱)، وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْمَعُونَ
 بیه پرنه چو پوان مین پٹ تر آن سجدہ چهنه کران بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُكَذِّبُونَ
 بَلکه یم کافر چیه ایز گتران (۲)، وَاللَّهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ خدا چو نثر دانانت به
 یم پائیس اندر چیه تهاوان یعنی به مین در دل چو فبشرهم بعد اب الیم پس خبر
 کر مین دود دوه ونه عذاب ساری الا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مَكْرَهُو
 ایمان نوتہ رتہ عملہ کرک لہم اجر غیر ممنون متن چیه مزورہ بی نہایت منته رتو ہمیشہ ابد الابد

زناوہ آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سورہ بروج چو مکی

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ قسم آسمانک یس برجه وال چو (۳)، وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ
 بیه مته دوک یکو وعدہ ہونہ آمت چو یعنی روز قیامت و شَهِيدٍ وَمَشْهُودٍ
 قسم مته دوک یس پرت ہفتہ چو حاضر سیدہ ون سوگو روز جمعہ بیه قسم مته دوکو

قسم - اک شفقتک - بیه شبک - بیه زونہ ہند کیا زہ مین ترن چیزن چو تشبہ
 مرنہ پتکس حاس سبت - گویا پتہ پاٹ دوه لوست گو دنی چو شفق یعنی مغربہ
 طرح سرحی ظاہر سپان - مته پتہ چہ آنہ کٹہ سپان - زونہ تہ چہ مختلف حال
 سپان - گوڈہ چو ہمال آسان مته پتہ چو وارہ وارہ بڈان بتو تام پور زون چہ
 سپان - تیجی پاٹ گو مرن بمنزلہ شفق - قبرہ منر و زن گو بمنزلہ نصف شب یم
 سائے ساری لوک چہ پینہ پینہ جایہ شونکت آسان - قیامتکہ دوه بیه زندہ سپان
 گو بمنزلہ زونہ ہند پور سپان - مرزائے کاشرس تفسیرس منزہ کثیراہ تیش و ننه
 آمت چو تہ چو محض خیال تہ خط آیه کریمہ کس تفسیرس چو ننت سبت کاہنہ
 تعلقاہ (۴)، یعنی خدایس کن چهنه نمان حالانکہ قرآن مجیدک اثر چو کین تہ سپان
 مکر ہند دل چہ کین ہندہ نوتہ سخت تہ در (۵)، یعنی خدایس کن منج کیاہ چہ کتھی
 اتہ قرآن مجیدس چہ انکاری کران (۶)، قرآن مجیدس اندر چو اکثر جان اللہ تعالیٰ
 پینن مخلوقاتن ہند یم قدر تک نشانہ تہ لوکن ہنزہ نظرہ اندر بڈ چیز چہ قسم تاوان
 مکی طریقہ چو بیت سورہ شریفس منزہ کثیرن چیزن ہند قسم تاوان - تیش چو نہ اشارہ
 کونہ کن تیجہ پاٹ مرزائے کاشرس تفسیرس منز و ننه آمت چو - تہ چو محض
 بے بنیاد تہ بی دلیل -

یس حاضر سید نہ آمت چہو سو گور و ز عرفہ حاجی چہہ نمہ دوہہ حاضر سیدان (۱)، قَتِلَ
 اصْحَابُ الْاُخْدُوْدِ مار نہ آے خندقہ وال بیوڑہ سنجہ گز زیوٹ نہ بہ گز بہہ خندق کھن
 مسلمان ہندہ عذابہ حیطہ النار ذات الوعدہ مہ خندق آس ساری آتش رہہ وال
 سٹاہ زن وال اذہم علیہا فعود یلہ آس مہ نت اپٹ یعنی نت اندازد بہت وہم
 علی ما یفعلون بالمؤمنین شہود آس تم نت عذابس یس کران آس با ایمان
 پانہ حاضر سید مت (۲)، وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ عِيبَ كَرِهْنَه نہ ناپسند کر مکنہ متن مسلمان
 یس الا ان یؤمنوا باللہ العزیز الحمید مگر تیوی زہ ایمان ان مہ لسن خدایس یس
 غالب چہو رزہ کامہ کرہ ون نہ حمد دینہ آمت الذی لہ ملک السموات والارض
 یس چہہ پادشاہت آسمان نہ زمین ہنر واللہ علی کل شیء شہید خدایو پرت
 چیزس پٹ مطلع نہ گواہ ان الذین فتنوا المؤمنین والمؤمنات پریاٹ بیو ایداد توہ
 عذاب کر با ایمان مردن نہ با ایمان زنان تہ لہم یتوبوا متہ پتہ کر وکنہ توبہ متہ لہ
 فہم عذاب جہنم ولہم عذاب الحریق پس متن کتو چہو دوزخک عذاب بیہ ہو
 متن کتو دزنک عذاب ان الذین امنوا وعملوا الصالحات بہ تحقیق بیو ایمان ان تہ
 عمل صالح کرک لہم جنت تجری من تحتہا الانہار متن کت چہہ مئی باغ میں اندر
 چہہ پکان جو یہ ذلک الفوز الکبیر سی چہہ بڈ رسکاری ان بطش ربک
 لشدیک پریاٹ رٹن چانس پروردگارہ سند چہو البتہ سخت ائہ ہو یدعی پریاٹ
 سوی چہو سویس گوڈہ پیدہ کران چہو و یعیڈ سوی کرہ دوبارہ فنا گشت بیہ پیدا
 و هو الغفور الودود سوی چہو گنہ بخشہ ون ٹاٹو تہا وہ ون بندس ذو العرش
 سوی چہو عرشہ والو المجید سوی چہو بزرگ نہ بڈ در ذات وصفات فعال لما یرید
 کرہ ونو چہو تہ بہ یرہ ہکل انک حدیث الجنود آیا واثیہ زہ خبر لشکر ہنر کل
 (۱) صحیح تر ندیس اندر چہو زہ یوم موعود کو قیامت کو دہہ - شاید گور روز جمعہ - مشہود گور روز
 عرفہ - یہ تفسیر یلہ او حدیث شریف میں منربیان کرنے باقی تفسیر میں مثلاً مرزاے کاشغر تفسیرس
 منز و نہ آمت چہہ مہ کے ات مقابلہ فضول (۲) یکو مطلب چہو ایزہ مہ یس عذابہ با ایمان
 کران آس تہ آس پانہ و چہان - یعنی سنگدل آس بیت زہ نہ و چہہ سیت آسوک نہ
 کو نہ شتمہ دلس اندر رحم یوان -

مِمَّ كَفَرَ سَبِيهٌ فِرْعَوْنٌ وَكَمُودٌ مِمَّ كَيْهٌ فِرْعَوْنٌ نَبِيهٌ قَبِيلُهُ نَمُودٌ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 فِي تَكْدِيْبٍ بَلْكَ كَافِرٍ هَبْ اِيْزُ كُنْزِ لَشْ اَنْدُ وَاللّٰهُ مِنْ وَّرَائِهِمْ لِحِطُّ خَدِ اِيْوَتْنِ
 اِنْ اَنْدِ اَحَاطَهُ كَرَهُ دُنْ نَهْ رُطُوْنٌ بَلْ هُوَ بَلْكَ يَهْ قَرَانِ هِيْوِيْتِ يَمِ اِيْزُ كُنْزِ اَنْ هَبْ قُرْآنُ
 مَجِيْدُ قَرَانِ بَزْرُكُ فِى كُوْجِ مَحْفُوْظٍ رَاجِ كَرَنُ اَمْرُهُ پَسْجِهْ اَنْدِ رَسَهْ هَبْ سَفِيْدُ مَخْجِ عَرَشِشْ
 اَلَا نَزْ مَلَكْسِ اَكْسِرُهُ كُوْ هَبْ كِتْ -

سوره طارق چو مکی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ سَدَّاه آیه

تَبَهْ اَكْ اَسُو اَبُو طَالِبِ اَمْتُو دَر خَدْمَتِ اَنْخَضَرَتِ صَالِی اَلْمَدِ عَلَیْهِ وَاَسَلَمَ حَضَرُوْ اَسُو لَشْ كُوْ طَعَامِ
 كَرْمَتِ حَاضِرُو دُوْیِ اَسْ كِهْوَانِ اِنِّیْ اِيْوِ اَسْمَانَهُ تَارُ كَهْمُ سُوْیِ سِدِّ تَوْتُ نَزْدِیْكَ بَزْمِیْ خَانِ
 شَرِیْفِ سِدِّ تَمَرِ سِیْتِ پَر لُوْزِ اَبُو طَالِبِ كِهْ اِچْمَهْ خِرَهْ دِیْنِ یَهْ كِیَا هُ حَضَرُوْ فَرَاوُسِ یَهْ هَبْ سَتَارَهْ
 طَالِیْكَ هَبْ اَتِ تَرَاوَانِ شَطْطَانِ اَسْمَانِشْ نَكْمَهْ كَهْرْمَهْنَشْ مَنَعِ كَرَانِ بِيَهْ هَبْ نَشَانَهُ خَدِ
 تَعَالِیْ سَنَدَهْ قَدَرِ كُوْ اَبُو طَالِبِ لَبْنِ لَاجِ رُوْ سِیْهِ جَبْرِیْلِ اَمِنْ سِدِّ نَازِلِ یَهْ سُوْرَهْ هَبْتِ
 وَالتَّمَااءِ وَالطَّارِقِ قَسَمِ اَسْمَانُكُوْ بِيَهْ رَاَتِ كُوْ نَوْنَهْ تَارُ كُوْ وَمَا اَدْرٰكُ مَا الطَّارِقِ
 تَوَهْ كِیَا هُ زَانُوْ سُوْ تَارُكِ كِهْ هَبْ اَلْحَمْدُ الشَّارِبِ تَارُ كَهْمُ هَبْ پَر زَلَهْ دُنْ جَوَابِ قَسَمِ هَبْ
 اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَیْهَا حَافِظٌ چَوْنَهْ كُنْ زَوَهْ مَكْرَمَتِشْ چَوْرَ اِیْمَهْ (۲) فَلْيَنْظُرِ
 الْاِنْسَانُ اِنْ كَرْنِ نَظَرِ اَدْمِیْ مِمَّ خَلِقَ كَمْ لَشْ كُوْ سِیْدِ اَخْلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقِ

(۱) یعنی ییم کافر چه نه خدایه سندس عذابس ییم ییم حالات ته واقعات بوزت کونه فتمه
 کهوران بلكه چه ییم قرآن مجیدس بیت منبر بر و یهمین کافرن هندی حالات چه بیان یول
 كرنه { انكار کران - مگر تو بالاخر لبت ییم آمو ستر ضرور - (۲) یعنی فرشته یس عمله یاد قهاونه
 خیطره مقرر كرنه اَمْتِ چو چنانیس جایه نر ماوک وان علیکم لحفظ یین
 كرامًا کاتبین یعلمون ما تفعلون - مطلب چو ایزه یقه پا یس
 آسمانس پ ستاره محفوظ ته موجه چه مگر متن هنده ظاهر سیدنگ چو اک وقته خاص سو کو
 شب یقنی پا یه چه تهره کامه ته محفوظ یوان نهاده متن هنده ظاهر سیدنگ وقت ته چه
 خاص اک وقته سو کو روز قیامت پس کفره انسان ضرور قیامت فکد آسن لیکن سو
 چه بالکل غافل تهره شه - دن هرگاه اس انسان کونه فتمه کواشکال سپده یه زه بو کتفه
 كنه میه دوباره بیه سپده كره نه پس دین سو نینش یالش كن -

پیده آو کر نه دُږ دوه ونه آبه نش یعنی از آب منی یخروج من بین الصلْب والکَلْب
 یران چو سو آب مردن هنر و تهر و نشه بیه ز نانش هنده سیننه چو اږ جو نشه (۱) اَرْتَه
 عَلٰی رَجْعِهِ لَقَادَرٌ یُّزِیْتُ بِهَا خَدَّیْهُ دُو بَارَه لَسْ اَدَمِیْس پیداکر نش یث قدرت و الو
 یَوْمَ تَبْلٰی الشَّرَآئِرُ یَمِیْهِ دُو بَه نروانه بن کبشت رایه لوکن هنره فَمَالَهُ مِنْ قُوَّةٍ
 وَلَا نَاصِرٍ یْسَ اَسَهِ امِیْس اَدَمِیْس قوت کینه بیه یاری کره ونه کنه وَالسَّمَاءُ
 ذَاتِ الرَّجْعِ فَنَمَ آسَمَانُک یسور و ده والو چو دالارض ذَاتِ الصَّدْعِ قسم
 ز ینکویس بختن والو چو میه کن آب ته گاسه چو یران اِنَّهٗ لَقَوْلٌ فَصْلٌ یزیاک
 یه قرآن چو کلامه درست نو کلامه (۳) وَمَا هُوَ بِاَلْهٰزِلِ پونه یه بازی ته کندن
 اَنَّهُمْ یَکِیْدُوْنَ کِیْدًا یزیاک یم کافر چه مکر کراں مکر کر نه وَاکِیْدُ کِیْدًا بُوته
 چوس مکر کراں مکر کر نه یعنی سر اداوان متن تمکو فَمَهْلِلِ الْکَافِرِیْنَ پس مهلت ده کارن

(۱) یعنی آب نطفه نشه پیده کرون چو د و باره پیده کر نه نشه زیاده عجایب در
 ظاهر پس یله عجایب چیز تم در ابتدا بقدرت پیده کر د و باره پیده کر ن کیا ه کتھی
 چه - تینس چو مرزای کاشتر تفسیره وال محض و اهیات پنون اک خیالاه ظاهر کر متو
 یس متیره علمیتکو نه قابلیتکو نه دوان چو - بظاهر چو معلوم سپدان یو لفظو منزه
 ایزه تینس آمو موقوفه صرح شر مگا هک ناد بیان کر نک مگر الله تعالی ان کر یچه جایه
 لفظ صلب و ترائب بیان یس اشاره چو شر مگا هکوی - افسوس! یه ونه کهنده واته
 حقیقت چه یی زه مرده سندن آب نطفه چو یران تهنده پشته منزه زنانه هندن آب
 چو یران تهنده سیننه منزه می دوشوی آب چه سمان ته جمع سپدان بچه دانش اندر
 تم پته چو تبت بقدرت الهی انسان پیده سپدان فتبارک الله احسن الخالقین
 (۲) تینس چو مرزای کاشتر تفسیر اند غلط ترجمه کر نه آمت یعنی صیغه مجهول چو
 صیغه معلومک ترجمه کر مت یه محض غلطی چه (۳) یعنی یه قرآن مجید یته یث بین
 یخیر اندر چو فیصله کران یث یث چو پنه صفت اعجازه سیت بت کته اندر نه فیصله
 کران زه یه چو بیشک و یه شبهه کلام الله یه کینه بشره سندن کلام یکنه آست لیکن باوجود
 ان چه یم کافر یه کلام خدا بیکار کر نه حیطره رنگارنگ ته مختلف تدبیر کران -

أَمْ هَلُمُّ رُؤُوسًا مَهْلِكَةً دَكَّ هَنَةً لَعْنِي جَلْدُ كُلِّ مِمَّ سَارِي -

سورة الاعلى چو کی | بسم الله الرحمن الرحيم | کتوہ آیه

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى پاك گنز نا و نپس پروردگارہ سندیس نند چو الذی
خَلَقَ فَسْوَی مِمَّ بیداکر پرت چیزه پس راست کرون نہ سد کرون یعنی یہ بکار آسوتہ و نوس
وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى بیہ ہم اندازہ کر۔ وزی پس دت نا و ننت کون وَالَّذِي أَخْرَجَ
الْمَرْعَى بیہ ہم کہ گاسہ از زمین فَجَعَلَ غَتَاءً أَخْوَی پس کرون سو گاسہ سبزی پتہ خشک
سیاہ (۲) سَتَقَرُّكَ فَلَا تَلْهَى نزدیک چو پروردگارہ و ت تہ قرآن مجید پس مشراوک نہ
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ مگر یہ پڑہہ خدا (۳) إِنْ يَشَأْ يُغْثِ وَيُغْثِرُ وَمَا بَحْثُ الْبَاطِلِ خَدَا زَانِ

(۱) یعنی مناسب طر فٹ کرون پرت چیزه پیدہ - توتہ پتہ کرون پرت چیزه پوشنکہ نہ
باقی روز نہ خطره قسم قسم اباب تہ سامان مہیا - بین اسبابن نہ سامان کن پرت کس
بمقتضای طبیعت و ت نا و ن (۲) کوڈہ آیه کر نہ عام تصریح تہ اختیار چ ذکر - توتہ پتہ آیه
کر نہ حیوانانن ہنز ذکر توتہ پتہ جماداتن ہنز یعنی منشی پروردگارہ ستر کرد عبادت سوسی
زاینون ہنزہ تہ پاک پسند تصرف نہ خستیار عام چو - لیکن عبادت نہ بندگی کر رخ طریق
بیان کر نہ خطره کر اسہ نازل یہ قرآن مجید - توتہ کر حکم یا رسول مد زہ توتہ کر وانی قرآن مجید
بتلیخ - اس چہ توتہ سبت وعدہ کران زہ اس پروردگارہ و توتہ یہ قرآن مجید تھوی ادہ
زہ مشرا و ونہ (۳) یعنی یہ کثیرا مشرا و ن تہ امد تعالی امہ قرآن مجیدہ اندرہ نہ کوہ توتہ
مشد کر تہت - پتہ چہ منسوخ کر رخ اک طریقہ اک زہ قوت حافظہ منری کا نہ کتھہ کڈن
چنانچہ امد تعالی چو فرما و ان ما ننسخ من آیتہ او نلہا الایہ - کیا زہ احکام شریعت تہ
آیات کر مہ چہ امد تعالی ان بندن ہنز و مصالحو خطره تہ نند نفوس کامل کر نہ خطره
بفضل و رحمت نازل کر مت - چونکہ مصلحت چہ وقتن تہ شخص بندہ اعتبارہ مختلف بدلن
ہنداکر پروردگار حکیم زہ ہمہ ہمہ وقتہ ہمہ حکم مصلحت زانن متہ متہ وقتہ کرن سوسو
حکم نازل - ایچ مثال کہہ طبیعہ ستر مثال بیمار س ہمہ ہمہ وقتہ پس دوا و مناسب
ز انان چو دلو - سو چوس متہ متہ وقتہ دوان - شخص تہندس تغیر و تبدل کران اک
دوانہن ان پتہ جاپہ بیاک دوا لکھان - قرآن مجید کس ناسخ و منسوخ پٹ چو گوڈتی
مشرکوتہ یهود و اعتراض کر مت تم اس نان الا ترون الی محمد صلی اللہ علیہ وسلم

یہ کثیراہ نو چوتہ یہ کثیراہ کھٹ چو و نَسِیْتُكَ لِلْیَسْرِیْ بِہِ آسان کروں تہ توینق
 د موی آسان د موی شریعت پرزہ نکونک کران تَفَعَّلَ الذِّکْرُیْ پس نصیحت کر قرآن
 بیت ہر گاہ نفع د یہ نصیحت کر نو سَبَبُكَ کَرَمٌ یَحْشَىٰ تَرْدِیکَ چو نصیحت د یہ پس
 کوڑہ خدایں وَ یَحْجُبُهَا إِلَّا اشْفَىٰ بُورِوزہ تہ نصیحتہ نش سولیں تہ بد بخت چو الہی
 یَصْلٰی النَّارَ الْکُبْرٰی پس ارہ بڈس نارس تہ لَا یَمُوتُ فِیْهَا وَلَا یَحْیٰی مِتہ پتہ
 نہ مرہ تہ اندر زہ موکلہ نہ روزہ زندہ زہ راحتہ لبھا قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَکٰی پڑیاٹ
 موکلہ نہ رستگار پُرسولیں پاک پُند کفرہ نش گناہ کیروش (۱) وَ ذَکَرَا سَمَدًا
 فَصَلٰی بِہِ کَرہ یاد پش پروردگارہ سندناد و اسیت تہ زوہ بیت مِتہ پتہ پرہ نماز
 بَلْ تَوَثُّوْنَ الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا بَلْکَ چوہ اختیار کران توتہ وینا یج زندگی وَالْآخِرَةَ خَیْرًا
 وَ اَبْقٰی اٰخِرَت چو بہتر دینا خوتہ بہ یث پو شون اِنْ هٰذَا لَفِی الصُّحُفِ الْاُولٰی
 پڑیاٹ پوی مضمون چو بروٹھمن کتابن اندر مِتہ قرآنہ بروٹھ نازل سترہ صُحُفِ
 اِبْرٰہِیْمَ وَ مُوسٰی حضرت ابراہیم سترن کتابن اندر حضرت موسیٰ سترہ کتابہ اندر (۲)

یا مر اصحابہ بامر تہ پینہام عنہ و یا مر ہم بخلافہ یعنی د چہان چو نا حضرت محمد
 کُنْ یَارَکَ نین چو گوڈہ اک حکم کران مِتہ پتہ چوک مِتہ نشہ منع کرت مِتہ بدل بیاک حکم
 قرآوان - بپہ چہ ات پٹ مرزائی اعتراض کران تہی موکہہ کیا چو مرزای کا شرس تفسیر
 اندر تہ لکھت مِتہ اک تہند منکر - آسن ثابت سپدان چو بپہ چو تہند حدیث شریف
 پٹ بد اعتقاد و بدظن آسن ثابت سپدان امہ اندرہ چو فقط متد غرض حدیث شریف پٹ
 حمد کرن - حدیث شریف وقت کم کرن پس رُو د آیہ کریمہ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّکْرَ وَاَنَا
 لَهٗ الْخٰفِیُّونَ تہ کو مطلب چوڑہ میں کالینہ بہ نہ اتہ منتر تغیر و تبدیل کرن - تہ کی خیطہ چہ
 الہ تعالیٰ اِنْ رَآہِمْ تَتَرَدَّبُ وَ اَرٰی پائش پٹ ہر مژ - بیاک گو مالہ پڑیاٹ حضرت اندر تہ چو
 اختیار کئی یہ خوش کرس تہ بکہ کرت یح اللہ مَا یَشَاءُ وَ نَبِیْتُ الْآیَہ - (۱) یعنی قرآن مجید
 بوزت کرن پٹن دل پاک شرکہ نشہ عقلہ نشہ - بپہ بپہ خلقو نشہ (۲) تفسیر روح للعالمین
 اندر چو حدیث مرفوع بروایت عبد بن حمید زہ حضرت ابراہیم پٹ آس دہ صحیفہ نازل
 پیت - حضرت موسیٰ اس پٹ تہ آس توریث بروٹھ دہ صحیفہ نازل سپد مت
 یثن چہ تہ مراد

سوره غاشیه چوکلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شتره آیه ۲۶

مَلَأْنَاكَ حَدِيثَ الْغَاشِيَةِ آيَا آيَةٍ زَهْ خَيْرِ قِيَامَتِيسْ وَلَوْ دُونَ هُوَ لَوْ كُنْ بِمِثْلِهِ
 بَيْتٌ وَجْهُ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ كُنْهُ بُوْثَةِ آسَنِ مَتَهُ دَوَاهِ كَهْ وَثَهُ وَلَنْ تَنْخَازَ عَامِلَةٌ
 كَوْمِ كَرَهُ دُونَ نَاصِبَتَهُ مَحْنَتُ كَدُهُ دُونَ يَعْنِي دَوْرُ خُسْ لَنْدَرُ كَهْسَهُ دَسْ كِرَانِ بَاكَلَهُ لَكِنَا وَانْ
 بَحْنَتُ وَشَقَّتْ تَقْصَلِي نَارًا حَامِيَةً اِثْنِ نَارِيسْ اَكْسِ لِسْ سَحْنَتُ كَرَمِ هُوَ لَسْتَقِي مِنْ عَيْنِ
 اَيْنَةِ چَاوَنِيْنِ مَتِي چِشْمَهُ لَشْ يُوْرِسِرِهِ وَانُو چُو لَكِيْسْ لَمْ طَعَامُ چِوَنَهُ مَتْنِ دَوْرُ خُسْ كَهْنَهُ
 اَلَا مِنْ ضَرْبِ مَكْرٍ ضَرْبِ شَرْبِ سَوَكُو زَهْرُ كَاسِهِ (۱) لَا يَسْتَمِنُ وَطَرَاوَنَهُ سَوَ وَلَا يَغْنِي
 مِنْ جُوعٍ بُوْجِهِ كَاسَتَهُ سَوَ وَجْهُ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ كُنْهُ بُوْثَةِ آسَنِ مَتَهُ دَوَاهِ تَارَهُ
 خُوشِ لَسْعِيْهَا رَاضِيَةٌ نَبِيْهَ كَامِهِ چِهَ رَاضِيٌ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ تَهْدِيْسْ بَاغِيْسْ لَنْدَرُ لَا لَسْمُ
 فِيْهَا لَا غِيْثٌ بُوْرَنِ تَهْمُتُ تَنْدَرُ يَاثَهُ بُوْرَنِ تَنْدَرُ كَانَهُ يَهُودَهُ كَتَهْ فِيْهَا عَيْنِ
 جَارِيَةٌ تَنْدَرُ بَاغِيْسْ لَنْدَرُ چِو چِشْمَهُ كِهْ دُونَ فِيْهَا سُرُورٌ مَرْفُوعَةٌ تَنْدَرُ بَاغِيْسْ لَنْدَرُ چِهَ
 تَحْتِ بَلَنْدَرُ آمَتِ وَاَكْوَابُ مَوْضُوعَةٌ بِهَ آخُوْرُ زَكِهْ تَهْدِ تَهْدَاوَنَهُ آمَتِ بَرُوْنَتَهُ
 كُنْهُ وَتَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ بِهَ تَكِيْهَ تَهْ شَانْدَهْ كُنْدُ اَكْ اَكْسِ سَيْتِ صَفِ بَصْفِ تَهْدَاوَنَهُ آمَتِ
 وَزَمَارِقُ مَبْشُورَةٌ بِهَ قَالِيْنِ بَرِيْطِ طَرَفُهُ وَتَهْرَنَهُ آمَتِ تَيْشِ خُوشِ لَكْ تَيْشِ بَرِيْ اَقْلَا
 نِيْظُرُوْنَ اِلَى اِلَآئِيْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ آيَا وَچِهَانِ چِهَانِ اَوْتُنِ كُنْ كِتَهْ يَاثِ چِو سِيْدَا كِهْ
 آمَتِ وَاِلَى السَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ بِهَ آسْمَانِ كُنْ كِتَهْ يَاثِ چِو بَلَنْدَرُ آمَتِ وَاِلَى
 الْجِبَالِ كَيْفَ فُصِّلَتْ بِهَ كُوْنِ كِهْ يَاثِ چِهَ بَرِيْ اَكْرَنَهُ آمَتِ وَاِلَى اَلْاَرْضِ كَيْفَ
 سَطَحَتْ بِهَ زَمِيْنِ كُنْ كِتَهْ يَاثِ چِو وَهَرَنَهُ آمَتِ (۲) فَذَكْرًا اِنْمَا اَنْتَ مُدْ كِرُوْا بَرِيْ

(۱) ضريح چو عربی منزه که گاشک نا و بیتان سبزه نعل چو آسان نژومان چیهنت اونیٹ
 کھوان - لیکن یله خشک چو سپدان تله چو سو زهر قاتل سپدان - حدیث شریف منزه چو آمَتِ زه
 تنکس ضریح بیتونه قیاس کرو و تنکس ضریح بیت - جهنمکو ضریح چو کُنْدِ هُو صبره خوتنه زیاده
 تھو - مرداره خوتنه زیاده پھکله - ناره خوتنه زیاده گرم - (۲) یعنی بیم چیز و چیهت کیاره چیه
 بیم خدایه سندس پرت چیریس پٹ قادر آسنس پڑه کران - بیم سارنی مرنه مته بیم زنده کرنس پٹ
 ش قدرت والوزانان - پی ژور چیز آی بخصوصیت ذکر کرنه زه عربک لوک آس اکثر جگن
 ته بیابان منزمین اوقات بسر کران تته آسن مین پی ژور چیز از عجایبات قدرت زیر نظر آسان

نصیحت ده بین چو کنه زه مگر نصیحت دوه دُن (۱)، لست علیکم بمصیطی چو کنه
 زه بین پٹ مسلط کنه آمت زور کره یک الا من تولى وکفر لیکن یم بوقت پهر نه کافر
 سید فیض به الله العذاب الا کبر پس عذاب کره تن خدا بد عذاب یعنی در آخرت
 ان الینا ایا ب هم پزیاٹ اسی کن چو رجوع بیند ثم ان علینا حساب هم مته پته
 پزیاٹ اسی پٹ چو حساب بیند -

سوره فجر هو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تره آیه

وَالْفَجْرِ صبح کو قسم وکیال عشر به دهن شبن مهند قسم وَالشَّفْعِ جفت کو قسم و
 الْوُتْقِ طاق کو قسم (۳)، وَالْبَيْلِ اذاليسر راژ مهند قسم یله یکه هل فی ذالک قسم
 آیا بیوات اندر قسمه معتبر لیدی حجر عقله والس کتو (۴) اَلَمْ تَرَ کَیْفَ فَعَلَ رَبُّکَ
 بِعَادٍ آیا وچیتا کیا کر پروردگارن چان قوم عادس ارم یم عاوارم چه یعنی
 اولاد ارم چه مگر کی عاد اولی (۵)، ذَاتِ الْعِمَادِ یم همد قدّه وال الی لکم یخلق

(۱) یله یم لوک بین بن دلیلن اندر غورته فکر کرن نه - ته توه مگر و تمکو کانه اندیشه
 بلکه کرد توه بین کوم یعنی وعظ و نصیحت (۲) یو دهنو شبنوا ندره چه مراد ماه ذی الحجک
 ده شب چنانچه تی چو آمت حدیث شریف ندر (۳) جفته اندره چو مراد زه ماه ذی الحجک
 دهم تاریخ - طاقه اندره چو مراد تمکو نوم تاریخ چنانچه تی چو حدیث شریف اندر آمت پس کس
 حدیث شریف اندر چو آمت امه اندره چه مراد نماز ژون نمازن بنزهره رکعتیم چه نه
 چه جفت جفت اگر نمازه بنزهره رکعتیم طاق - مگر گوژنک حدیث شریف چو زیاده صحیح
 حدیث شریف اندر یله اکو مراد او بیان کره دن کیا ضرورت روز بین تا دیلان بنزهره -

مرزله کاترس تفسیر ندر به کثیره تنیس و نه آمت پهوت پهوت محض خبط و خیال -
 (۴) تنیس چو جواب قسم یعنی مضمون کیمر خطره یم قسم اسی ماونه حذف کره آمت
 سوگو لتعن بن یعنی اسی منکر و توبه ابو ضرور عذاب کره پته پا پته برو نهم منکر
 آمت چو کره (۵) لفظ ارم او تنیس امی زیاده کره آمت که زه ارم اوس عاده سند طب
 عاده سند مول گیا و عاص تمسند مول گوارم - قوم عادس اندر چه آمت زه طبقه
 اکس اس و نان عاد اولی - پس اس و نان عاد آخری - گوژنکس طبقس اس ارم ته
 و نان بد پس کن نسبت کرت - تنیس چه تی مراد -

مثلها آن قبيله که پيدا آي نه کر نه تخته در قد و قامت و قوت في البلاد شهر اند
 و تمود الذين جاؤا الصخر بيه کياه کر پروردگارن چان قوم تمودس پوشت
 کوه ته جايه کرک بالواد وادی القراس اند و فرعون بيه کياه کران فرعونش ذی
 الاوتاد بيش آسومينه والوعني لشکره والو الذين طغوا في البلاد يوسرکشی کر
 شهر اندر فاکثر و اینها الفساد پس سناه کرک متن شهر اندرتبا هی فصبت
 علیهم ربک پس باز متن پٹ چان پروردگارن سوط عذاب عذاب که تازیانچ زند
 ان ربک لبالمرصاد پز پٹ چانو پروردگار چو ژرژن جايه یعنی کھت چونه کنه
 شش ۱، فاما الانسان پس لیکن انسان یو چو اذ اما ابتلته ربه یله
 آزمایش چو کران شش پون پروردگار فاکر مکه پس عزت چوس دوان و قسمة
 بیه نعمت چوس دوان فيقول ربی اگر من پس چو دیان پروردگارن میان
 کر مه مهربانی و اما اذ اما ابتلته و لیکن یله آزمایش چوس کران فقد ر علیه
 رزقه پس تنگ چو کران شش پٹ روزی دهند فيقول ربی اهلان پس چو دیان
 پروردگارن میان کر مه خواری یه کافر چو زانان مهربانی خدا گو نعمت آسن خواری گو
 روزیچ تنگی آسن ۱، کلا یه چونه بلکه مهربانی خدا گو فرمایداری خواری گونا فرمائی ۲،
 بل لا تکر مون الیتیم بلکه خواری تنهز چیه ایزه عزت نه قدر چونه کران تمیس و
 لا تخضون علی طعام المسکین بیه چونه ژون دوان اک اکس مسکین سندس
 ۱، گویا یه انسان چو دنیا سی زانان مقصود بالذات اتها اند فراخی ته وسعت آسن
 چو زانان مقبول آسک نشانه ات اند تنگی آسن چو زانان مردود آسک نشانه
 پش پاش چو پانی دستک مستحق نه تنگی بند غیر مستحق زانان ات منزه چیه زه خرابیه
 اک دنیا مقصود بالذات زانن بیه اندره آخرتک غیر ضروری زانن لبته یوان
 چو - دویم مستحق آسک دعوی کران - یم دوشوی چیز چیه عذابس گرفتار سپیدک
 سبب ۲، یعنی نه چو دنیا مقصود بالذات نه چو نمکو آسن مقبول آسک نشانه
 نه چونه آسن مردود آسک نشانه - نه چو الغاصم و اکرام کانس نهده نشه پون پان
 مستحق زانن شش پٹ مبی - نه پته چیه فرماوان زه تو به منزه چونه تیوی یوت عذابس
 نروار کرنگ گناه بلکه امه و رای نه چیه بی بی گناه مثلا لا تکر مون الیتیم الیه

نصیحت ده بین چو کنه زه مگر نصیحت دوده دُن (۱)، لَسْتُ عَلَيْهِنَّ بِمُصِيطِرٍ چو کنه
 زه بین پٹ مساط کره آمت زور کره یک اَلَا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ لَیْکِنْ یَمِمْ بُوْتَه پهر نه کافر
 سِدَ قِیَاسُ بِهِ اللّٰهُ الْعَذَابُ الْاَکْبَرُ پس عذاب کره تن خدا بد عذاب یعنی در آخرت
 اِنَّ الْاِیْنَ اِیَابَ هُمْ پز پٹ اسی کن چو رجوع بیند تَرَانْ عَلَیْنَا حِسَابُ هُمْ مَتَه پته
 پز پٹ اسی پٹ چو حساب بیند -

تره آیه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سوره فجر چو مکی

وَالْفَجْرِ صَبَحُ کَوْتَم وکیل عشر بیه دهن شبن هند قسم وَالشَّفْعِ جفت کَوْتَم و
 الْوَتَقِ طاق کَوْتَم (۳)، وَالْبَيْلِ اِذَا لَیْسَ رَاثَ هِنْدِ قَتَم یله یکَه هَلْ فِیْ ذَا لَکَ قَسَمُ
 آیا یهوات اندر قلمه معتبر لیدی جحر عقیله والس کتو (۴) اَلَمْ تَرَ کَیْفَ فَعَلَ رَبُّکَ
 عِیَادَ آیا و جهنم کیا ه کر پروردگارن چان قوم عا دس اَرَم یم عا دارم چه یعنی
 اولاد ارم چه همگی عا داولی (۵)، ذَاتِ الْعِمَادِ یم هقد قدّه وال الّتی لَمْ یَخْلُقْ

(۱) یله یم لوک بین نین دلیلن اندر غورته فکر کرن نه - ته توه مه کرو ترمکو کانه اندیشه
 بلکه کرو توه بین کوم یعنی وعظ و نصیحت (۲) یهودیه و شبواندره چه مراد ماه ذی الحجّه
 ده شب چنانچه تی چو آمت حدیث شریف اندر (۳) جفته اندره چو مراد زه ماه ذی الحجّه
 دهم تاریخ - طاقه اندره چو مراد تمکو نوهم تاریخ چنانچه تی چو حدیث شریف اندر آمت بین کس
 حدیث شریف اندر چو آمت امه اندره چه مراد نماز ژدون نمازن بنزره رکعتیم چه نه
 چه جفت جفت اگر نمازیه بنزره رکعتیم طاق - مگر گوژنک حدیث شریف چو زیادده صحیح
 حدیث شریف اندر یله اکو مراد او بیان کره دن کیا ضرورت روز بین تا دیلاتن هنر -
 مرزله کاترس تفیس اندر یه کیشاه تینس ونه آمت چو ته چو محض خبط و خیال -
 (۴) تینس چو جواب قسم {یعنی مضمون گیم خیطه یم قسم آهی ماونه} حذف کره آمت
 سوگو لتعن بن یعنی اسی منکر و توهیه ایا ضرور عذاب کره پته پا پته برو نهمن مست کرن
 آمت چو کره (۵) لفظ ارم او تینس امی زیاده کره آمت که زه ارم اوس عاده ندب طب
 عاده سندر مول گیا و عاص تندر مول گوارم - قوم عا دس اندر چه آست زه طبقه
 اکس آس و نان عا داولی - بیس آس و نان عا دآخری - گوژنکس طبقس آس ارم ته
 و نان بد بیس کن نسبت کرت - تینس چه همگی مراد -

مثلها آن قبيله که پيدا آي نه کر نه تنه در قدر و قامت و قوت في البلاد شهر اند
 و ثمود الذين جابوا الصخر بيه کياه کر پروردگارن چان قوم ثمودس يو ثمود
 کوه ته جايه کرک بالواد وادی القراس اند و فرعون کيه کياه کرک فرعونس ذی
 الاوتاد بس آسومينه والوعينه لشکره والو الذين طغوا في البلاد يو سرکشی کر
 شهر اند فاکثر و فيها الفساد پس سناه کرک متن شهر اند تبا هی فخصبت
 علیهم ربک پس باز متن پچ چان پروردگارن سوط عذاب عذابک تا زیانچ زند
 ان ربک لبالمرصاد یز پاٹ چانو پروردگار چو ژرژن جايه یعنی کشت چو نه کر نه
 تنش ۱، فاما الانسان پس لیکن انسان یو چو اذاما ابتلته ربه یله
 آزمایش چو کران تنش یون پروردگار فاکر مکه پس عزت چوس دوان و قسمة
 بیه نعمت چوس دوان فيقول ربی اگر من پس چو دپان پروردگارن میان
 کر مهربانی و اما اذاما ابتلته و لیکن یله آزمایش چوس کران فقد مر علیه
 رزقه پس تنگ چو کران تنش پچ روزی دهند فيقول ربی اهان پس چو دپان
 پروردگارن میان کر مهربانی یه کافر چو زانان مهربانی خدا کو نعمت آسن خواری گو
 روزیچ تنگی آسن ۱، کلا یه چو نه بلکه مهربانی خدا کو فرمانبرداری خواری گونا فرمائی ۲،
 بل لا تکر مون الیتیم بلکه خواری تنهز چیه ایزه عزت نه قدر چو نه کران تنهز و
 لا تخضون علی طعام المسکین بیه چو نه ژون دوان اک اکس مسکین سندس
 ۱، گویا یه انسان چو دنیا سی زانان مقصود بالذات اتها اند فراخی ته وسعت آسن
 چو زانان مقبول آسک نشانه ات اند تنگی آسن چو زانان مردود آسک نشانه
 پنش پاش چو پانی دستک مستحق ته تنگی هند غیر مستحق زانان ات منزه چیه زه خرابیه
 اک دنیا مقصود بالذات زانن بیه اندره آخرتک غیر ضروری زانن لبته یوان
 چو - دویم مستحق آسک دعوی کران - یم دوشوی چیز چیه عذابس کر قتار سپیدک
 سبب ۲، یعنی نه چو دنیا مقصود بالذات نه چو تنگی آسن مقبول آسک نشانه
 نه چو نه آسن مردود آسک نشانه - نه چو انعام و اکرام کانه نه نه چو نه چو پان
 مستحق زانن تنش پچ مبی - نه نه چو نه فرماوان زه تو به منزه چو نه تو یی یوت عذابس
 سزاوارک زک گناه بلکه امه و رای نه چو بی بی گناه مثلاً لا تکر مون الیتیم الیه

کهن دینش پست و ناکلوان الترات به به چوه کهوان میراثک مال اکلا کما کهنه
 شاه و تختون المال به به چوه لوطه تھاوان مال حبا جمّا لوطه نهاده زیاده حرصه
 سان گلا به لکنه کرن (۱)، اذا ذکت الارض دکا دکا یله بیت به به کرنه زمین بیت
 کرنه بیت کرنه پته و جاء ربک به به چانو پروردگار و الملك صفا صفا به به
 ملایک صف بصف در میدان محشر و جای یومئذ یجھتم اننه به به مته دوه دونه
 یومئذ یبتن کره الانسان به به دوه یادکره انسان یعنی بنین عملن هنر بدی و
 انی له الذکر ی کته آیه تن مته یادکو نفع ته فایده یقول یلینته قد مت لحیات
 دپه کاشکی برو نه آیه لدمت کته به به عالمی زندگیه خطره یومئذ لا یعذب
 عذابا به به احد پس مته دوه کرنه عذاب کینه اکس خدایه سنده عذاب کانه کله
 و لا یوق و ثاقه احد بند کرنه نه خیر و بیت کینه اکس خدایه سنده بند کرون
 کانه کله (۲) یا ایها النفس المطمئنة ای آرام لونه نفس (۳) ان جعی الی
 ربک کثر بنین پروردگار کن راضیه پسند کره و ن مرضیه پسند کره آمت
 کا و خلی فی عبادی پس اژه میان خاص بندن هنر جمار اندر و دخلجته به به اژ میان جنس

سوره بلد چوه کلی لیس الله الرحمن الرحیم و آیه
 لا اقسیم بھن البک فتم چوه سو ماوان به به تهر کو یعنی که معظمک و انت حل
 بھن البک حالانکه زه چوک آسون ات شهرس اندر و والد و ما و لد به به چوه
 فتم ماوان مال سنده یعنی حضرت آدمه سنده به به زاو یعنی بنی آدم لقتن خلقنا الانسان
 (۱) یعنی به به خیال لکنه کرن زه بین کامن هنده خطره کیاسیدنه کانه پر شاه - بلکه به به
 ضرور به به چوه کامو خطره سخت عذاب کرنه امه پته به به فریاوان مته عذابک وقت اذا
 ذکت الارض (۲) یعنی توتو سخت عذاب ته توتو سخت قید کره مته دوه اند تعالی
 کافرن به به سرن زه دنیا اس اندر آسه توتو عذاب ته قید کانه اک کانه اکس کرمت کافی
 الخازن لا یعذب احد فی الدنیا کذا اب الله الکافر یومئذ - به به معامله کو کافرن ته نافرین
 بیت - بیا که گے با ایمان ته فرمانبردار متن بیت یس معامله به به کرنه تیج ذکر چیه امه پته نایتها
 النفس الطایه - (۳) یو آیات کریمو اندر به به بظاہر معلوم سپدان زه به به خطاب سیده
 فرمانبردار بندن قیامتکه دوه به به ون به به کثیرا به به بعضی روایات اندر آمت زه با ایمان

فی کبد به تحقیق پیدا کر اسے انسان سختیہ نہ مشقتش اندر (۱)، اَلْجَسَدُ اِنْ لَمْ يَكُنْ يُقَدَّرْ عَلَيْهِ
 اَحَدٌ اَيَا كَمَانِهٖ جُؤَانِوَانِ يَهٗ اِنْسَانٌ يُوْشِنُهٗ اَمْسٌ كَا نِهٖ يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَّ دَا
 وِ اِنْ جُؤَ خَرَجَ كَرْمِهٖ مَالِهٖ نَهٗ يَعْنِي سَطَاهُ اَلْجَسَدُ اِنْ لَمْ يَرِهٖ اَحَدٌ اَيَا كَمَانِهٖ جُؤَانِوَانِ زِهٖ
 وِ جُؤَانِوَانِ اَمْسٌ كَالِهٖ (۲)، اَلْمُجْعَلُ لَهُ عَيْنَانِ اَيَا كَرِهٖ نَا اَسِهٖ پِيَا اَمْسٌ اِجْمِهٖ زِهٖ (۳)، وِ
 لِسَانًا وَ شَفَتَيْنِ بِيَهٗ زَوْبِيَهٗ وَ طَرِهٖ وَ هَلَا يَنْهٗ النَّجْدَيْنِ دَلَالَتِ كَرِسْ دُونِ دُونِ
 كُنْ يَعْنِي چُنْ دُونِ دُونِ كُنْ يَا كَوْتِهٖ شَرْحِهٖ خِيَرْحِهٖ وَ تِهٖ كُنْ سَمِيْنِ هِنْدِهٖ سِيْتِ فَلَا اَقْتَحَمَ
 الْعَقْبَةَ پَسِ رَاوَنَهٗ وَ دُرِ يَعْنِي مَحْتِ كَرِنِ نَهٗ دَرِ خَالِفَتِ نَفْسِ وَ مَا اَدْرَا بِكَ مَا الْعَقْبَةُ
 كِيَا هٗ زَانِرَاوِي زِهٖ اِي اِنْسَانِهٖ كِيَا هٗ سَهٗ وَ دُرِ فَكْ رَقْبَتِهٖ اَزَادِ كَرِنِ كَرْدَنِهٖ يَعْنِي غَلَامِ يَكِيْنِ
 اَوْ اَطْعَامُ فِي يَوْمِ ذِي مَسْغَبَةٍ يَا طَعَامِ دُوْ جُؤِهٖ هِنْدِهٖ دُوْ هٗ يَعْنِي دُوْ جُؤِ اَمْسِ اَمْسِ
 يَتِيْمًا اِذَا مَقْرَبَةٍ يَتِيْمِ اَكْسِ اَشْنَانِي وَاَلْسِ اَوْ سَكِيْنًا اِذَا مَقْرَبَةٍ يَا سَكِيْنِ اَكْسِ
 خَاكْسَارِي وَاَلْسِ يَعْنِي لِسِ سَطَاهُ مَحْتَا جِ اَسِهٖ ثُمَّ كَانِ مَتَهٗ نِهٗ اَسِهٖ يَهٗ اَزَادِ كَرِهٖ وَ نِ يَا طَعَامِ
 دُوْ وَ نِ مِّنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يَتَوَاذَرُوْا اِيْمَانًا اَنْ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَ صِيَّتِ
 كَرِ اَكِ اَكْسِ صَبْرِ كَرْنِهٖ سِيْتِ عِبَادَتِ كَرِنِ نَهٗ كَنَاهُوشِ پَتِ رُوْزِهٖ سِ پَتِ وَ تَوَاصَوْا
 بِالْمُرَحْمَةِ بِيَهٗ وَ صِيَّتِ كَرِ اَكِ اَكْسِ اَبْشَقَّتِ خَلْقِ اَللّٰهِ اَوَّلًا اَكِ تِي جِهٖ اَصْحَابِ الْمِيْمَةِ
 نِيَكِ بَخْتِي وَاَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَابِيْتُنَا اِيْمِ كَا فَرِيْدِ سَا نِ اَيَاتِنِ هُمُ اَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
 چُوْ مَرْنِهٖ وَ تِهٖ يَهٗ خَطَابِ يُوَانِ كَرْنِهٖ تِهٖ چُوْ نِهٖ سِيْتِ اِيَهٗ كَرِمِ تَفْسِيْرِ كَرْنِهٖ قَصْدِهٖ بِيَانِ اَمْتِ كَرْنِهٖ
 (۱)، چِنَا چِنِهٖ سَارِي عَمْرِهٖ چُوْ اَكْثَرِ وَ قَتْنِ كَوْنِهٖ وَ قَتِهٖ مَرْضِيْنِ كَوْنِهٖ وَ قَتِهٖ عَمْنِ نَهٗ پَرِيْشَانِيْنِ مَتَرْتَبِلَا اَسَانِ
 يِهٖ اَمْدَرِهٖ ثَابِتِ اَسُوْ سِيْدَانِ زِهٖ اِنْسَانِ چُوْ نِهٖ اِيْتِ عَاجَزَتِهٖ دِرَا مَازِهٖ - اِهْذَا اَسُوْمُشِ لَازِمِ مِيْنِ يَانِ
 فُضَا اَكْسِ حَكْمِ سِيْتِ بَسْتِهٖ زَانِتِ فَرَا بِنِرْدَارِي نَهٗ تَا بَعْدَارِي كَرِنِ - لِيَكِنِ بَا وَ جُوْدَانِ چُوْ يَهٗ اِنْسَانِ
 نَا فَرَا مَانِي كَرَانِ (۲)، يَعْنِي اَكِ چُوْ تَهْ كَانِ نَهٗ فُخْرِ كَرِنِ اَزِهٖ مَهٗ كَرْدِيْنِ اَسْلَامِشِ خَالِفَتِشِ اَمْرِ يَا فُلَانِ كَوْنِهٖ
 كَنَسِ اَمْرِ وَا رِيَا هٗ مَالِ خَرَجِ - دُوْ مِمْ جُؤِي اِيْزِ وَ نَانِ - خَرَجِ نَهٗ كَرْنِي چُوْ بِلِ هَمَكَانِ - كَمَانِ چُوْ
 اِيْزِهٖ اِيْجِ اَسِهٖ كَانِهٖ خَبَرِي - يَهٗ اَسْمَنِهٖ كَالِهٖ وَ جَمِيْنُوِي - حَالَا نَكِهٖ اَللّٰهُ تَعَالٰی چُوْ سَارِي وَ جَمِيْنِ اَمْسِ
 جِهٖ خَبَرِهٖ كَمِ كَرْدِيْكِسِ خَالِفَتِشِ يَا كَوْنِهٖ كَنَسِ اَمْرِ مَالِ خَرَجِ يَتِهٖ چُوْ خَبَرِهٖ كَوْتَا هٗ كَرِنِ خَرَجِ - يُوْتِ
 هَمَكَانِ چُوْ يُوْتِ كَتِهٖ مَتَهٗ خَوْتِهٖ كَمِ (۳)، يَعْنِي اَكِ اَمْسِ اِنْسَانِ تَكْلِيْفُوْتِهٖ مَحْشَرِ وَ سِيْتِ كَا نِهٖ اَثَرِ سِيْدِنِهٖ
 وَ نِ كَرُوْسِ اَسِ نِيَهٗ اَعْمَرِ بِيَانِ يُوْتِهٖ تِي سِيْتِ كَتِهٖ اَثَرِهٖ سِيْدِنِ

تھی چہ بد بختی وال علیہم نار مؤصکة متن پٹ سپہ مسلط نارہ ٹھان دنہ آمتو
نہ بستہ کرنے آمت پرت وتہ لغو ذبالہ منہا -

پندہ آیہ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سورہ شمس چو کی

وَالشَّمْسُ آفَاتُكَ قَتَمَ وَضَحُّهَا بِه پتہ روشنی ہند قتم والقمر اذا تَلَّهَا بِه زونہ
ہند قتم بلہ پتہ چہ پکان ات آفتاب (۱) وَالنَّهَارُ اِذَا جَلَّهَا بِه دیکو قتم بلہ تراوان
چو آفتاب واللیل اذا یَغْشَاهَا بِه راتہ ہند قتم بلہ ولان چہ آفتاب (۲) وَالسَّمَاءُ
وَمَا بَیْنَهَا بِه آسمانکو قتم بلہ مہ سو بنا کر وَالْاَرْضُ وَمَا طَحَّهَا بِه زمینکو قتم بلہ مہ سو
ہموار کرتہ دُہر و نفس و مَا سَوَّاهَا بِه آدمیہ سندہ نفسکو قتم بلہ مہ سو برابر کرتہ یعنی
اعضاتہ تان کرتہ برابر فَاَلْهَمَهَا فُجُورَهَا پس الہام کرتہ در دل تراوش دی تہ
گناہ تہند و تقوایہا بہ نیکی تہ پرہیز گاری تہتر قد افلح من زکَّاهَا بہ تحقیق موکلو
رسکار سپدیم پاک کر یہ نفس و قد خاب من دَسَّاهَا بہ تحقیق زیانکار تہ نا امید
یم یہ نفس گنہام کر گناہوسیت تہ بد یوسیت کذب تہود و بطغواہا ایز گنہ رقوم تہودن
پنن پیچہ نفسچہ سرشیہ بیت اذا انبعث اشقناہا یلہ و تہویش بد بخت تہ قسبک تن دانہ
(۱) اللہ تعالیٰ چو قرآن مجید س اندر داریں جاین مین قدر تکر نشان ہند قتم تاوان
چونکہ آفتاب تہ زون تہ چہ تہندہ قدرتک بد زہ نشانہ بیت سورہ شریفش اندر تاوان قتم
یعنی دون ہند۔ زون چہ پتہ یوان آفتاب پورس نورس اندر در وسط ماہ یعنی آفتاب چو
لوسان تہ زون چہ ظاہر سپدان۔ گویا متن دومین چہ ہم زہ آیہ قدرت اک اکس پتہ ظاہر
سپدان۔ مرزائے کاشش تفسیرس اندر ہم اشارات تینس دنہ آمت چہ مہ محض
دلیل دبی ثبوت خالص لہ تہذاخ تم چہ تم دنن وال بنہ خیالہ فقط سوین مجد دکن پٹ
ثابت کرنے خطرہ و منت۔ بیٹہ ہرگز ثابت ہلکہ سیدت۔ برعکس ہند نام رنگی کا فور (۲)
مرزائے کاشش تفسیرس اندر چو بیکو ترجمہ محض لغو کرنے آمت۔ اول چہ نہ انسانہ شریعت سورہ
شریفش منتر کو نہ جایہ ذکر ی۔ تو پتہ چو انسان لفظ مذکر تن کن بنہ ضمیر مؤنث راجع کروں۔
بہ چو یغشی صیفہ معلوم اکو ترجمہ چو نہ "یلہ رات ولنہ یوان چہ" یہ گیا و ہر گاہ یغشی آیہ
بصیفہ چہول۔ مگر ایس مرزائی کاشش تفسیر کرن والس چو نہ مین کہن بیت تعلقی۔ مس لڑہ کن پٹ
پنن خبط و خیال برابرین۔ ادہ سو بد گروہنن یا ہل۔ صحیح گزہ متن یا غلط۔

هنده مارنکه قصده فقال لهم رسول الله پس دپو متن پیغمبر خداین یعنی حضرت صالح
 ناقة الله تراویون یہ اونٹن خدایہ بنتر یعنی بیہ خدا تعالیٰ ان پنے قدرته سیت سیدا کر
 و سقیها بیه ترا و آب امسد یعنی آبس مه کر یوس رٹ تهونه عذاب خدا و سوه فکد ثووه
 پس ایز گترزک سو پیغمبر فعقر و هئا پس مارک سه اونٹن (۱)، فکد مکد مر علیهم ربهم
 پس عذاب کر نازل متن پٹ ته یکبار گال پن پروردگارن بن بنهم تهنده کنا که سببه
 فسوئها پس هموارنه برابر کرن عذاب متن پٹ یعنی ساری گالن ولا یخاف عقبا
 کهوثر نه خدامته عذابس یادش نه باز خو استش کتیاره کینه جهونه تن پٹ حکم عالم جهو بانه (۲)

سورة الليل جهو مکی | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | الكوه آیه

والیل اذا یغشی شکو شتم یله و لان جهو عالمس گنه سیت والنهار اذا تجلی د کو
 شتم یله روشن جهو سپدان وما خلق الذکر والاُنثی بیه شتم شتم میم سیدا کر نرو ماده
 ان اسعیکم لکشتی پز پات تهند تلاش جهو پراکنده یعنی مختلف مزد راته جهو هتی حب
 فاما من اعطی میم اک دتو مال من در راه خدا واقفی پرهیز کرون از کفر و معاصی
 و صدق بالحسنی پره کرک رشت کلمس فسئیسره للیسری پس نزد یک جهو
 آسان کروس یعنی توفیق د موس آسانیه هنره و نه هند یعنی متنی کارن هند جهو سیت جنش
 ته آسانیه هنره جایه واته واما من یجیل واستغنی میم اک بخل کرته من باین گترزن
 بی نیاز ثوابه نش و کذب بالحسنی ایز گترزن رتو کلمه فسئیسره للعسری پس
 نزد یک جهو آسانی کروس سخته هنره و ته هنر یعنی سخته هنره جایه و اتینج کاسن هنر و ما
 یعنی عنه ماله اذا تردی دفع کر سه عذاب مال تهند یعنی کله کن کهتره
 دوزخس انراک علینا الله ای پز پات اسه پط جهو البته و ت ماون وان کنا
 لا اخرة و الا ولی یز پات سانوی جهو تمیم عالمته کده نک عالمته فاندن زکمر نارا

(۱) میم آس حضرت صالح سندس نبولش انکار کران یہ اونٹن آس خداین پیده کر مثر تهنده
 بنو سچ بڈ دلیل (۲) دنیا دس یله کانه پادشهبه کونه دقیقه کونه قوس ساری نرا دنگ
 اراده جهو کران متن جهو خوف ته میم آسان باقی رعیت مائلن شوره غم ما کرن بغاوت نه
 نافرمانی - لیکن خداوند کریم جهو نه ایلو کانه پرواته خوف یفعل الله ما یشاء
 بقدرقه و حکم میا برید بعزته

تَلْظِي بِنِجْمٍ كَرَمٍ تَوَهَّيْتَهُ نَارَكَ بَيْنَ رَدِّ تَرَاوُهُ وَنَ چِهَو لَّا يَصْلُهَا إِلَّا الْأَشْقَى اِثْنِ
تَت نَارِسْ هَمِيْشَه رَوْنَه كَن مَكْرِيشْ بَر بَد بَحْت چِهَو الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى اِيْم اِيَزْ كُزْ سَمِيْعَه
بِيَه سِيْد رَو كَرْدَان وَ سَيِّجَتُهَا لَا تَقِي تَزْدِيك چِهَو لَبُو بِيَه تَبُوْنَه مَتَه نَارَه يَسُو تَر پَر مِيَزْ كَار
چِهَو سُو كُو حَضْرَت اَبُو بَكْر صَدِيْق رَضِي اللّٰهُ عَنْهُ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهْ يَسُو دُوَان چِهَو مَال
بِيْنُ دَر رَاه خَدَا يَتَرَكِي يَتُو پَاك نَفْس سِيْدَه وَمَا لَاحِدٍ عِنْدَه چِهَوْنَه كَانِه
اَكْنَدِشْ نَش مِنْ نَعْمَةٍ كَاهَنَه نَعْمَتَه تَه حَقَه لُجْزِي تَت كِيَا چِهَه هُوْرَه بَر كَرْنَه يُوَان
إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى مَكْر رَضَا تَه نَانْدَه خِيْطَرَه مَنِيْشْ پَر دَر دُكَارَه شَنْدِيُو
بَر تَهْمَد چِهَو وَلَسُوْفَ يَرْضَى الْبَنَةَ رَاضِي سِيْدَه تَه وَاتَه لَوَابِسْ تَه رَضَا اَسْ -

سوره والضحى چِهَو مَكِي | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | كه آيه

جبريل ايمَن سِيْدَه نَازِل كِيْشَرَن دُوِيْن كَا فَر لِك طَعْن كَرْنَه دِيْنَه لِك مَحْمَد صَاحِب تَرَاوِيْن
پَر دَر دُكَارَن دَشْمَن رُشْن اَتِي سِيْد نَازِل يَه سُوْرَه وَالضُّحَى كَا جَكَه وَتَكُوْمْتُمْ وَالْيَلِ
اِذَا سَجَى رَا تَهْمَد مَتْم بِلَه تَارِيك سِيْدَه مَا وَدَّ عَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى تَرَاوُكْنَه تَرَه
بِيْن پَر دَر دُكَارَن بِيَه رُشْنَكْنَه دَشْمَن (۱)، وَكَلَّا خِرَّةٌ خَيْرٌ لَّكَ مِنْ الْاُولَى الْبَسْتَه
اَحْرَت چِهَو بَهْتَر تَرَه كِتُو دِيْنَا خَوْتَه وَلَسُوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى الْبَنَةَ لَعْمَر دُئِي تَرَه
پَر دَر دُكَارَن پِيْن پَس رَاضِي سِيْدَك اَلْمُحْجِدُ لَكَ يَتِيْمًا فَاَوَىٰ اَبَا لَيْثِكَ نَارَه يَتِيْم
(۱) كِيَا زَه تَه چِهَو عَادَتُ اللّٰهُسْ اَنْدَر مَحَال بَا حَضْرَت اَنْبِيَا - وَالضُّحَى وَالْيَلِ مَتْم
مَا وَدَّ اَنْدَرَه چِهَو مَرَاد زَه وَجِيْكَسْ پِيْ دَر پِي يَا دَر نَكِي سَا نَازِل سِيْدَنش چِهَه رَا تَكْنَه
دَوِكْسْ اَك اَكْس مَتَه پِيْش سِيْت مَشَابِهْت - وَحِي پِي دَر پِي نَازِل سِيْدَن كُو مَبْنَزَلَه دَوَهْت
اَنْدَر دَر نَكِي سِيْدَن كُو مَبْنَزَلَه شَب - اِيْذَا دَوَهْتَه مَتَه رَا ت اَنْشْ دِيْنَا كَاهَنَه يَه كُو دَوَه تَرَاوَت
تَه مَنُجْ تَه تَت سِيْت دَشْمَنِي كَرْن - بَلَكَه چِهَو مِيْن دَوِشُوْن مَهْنَد اَك اَكْس مَتَه يَنْ كَمَال حَكْمَت
پَشْت بِنِي - يَتِيْ حِي پَاْش چِهَو دِيْسْ مَنَزْ كُوْنَه وَفَقْتَه دَر نَكِي سِيْدَن تَه مَبْنِي بَر حَكْمَت آسَا ن - پِيْن
نَا دَا نَن تَه بِيُو قُوْن كِيَا هَنَكَه لَوُزْن - پَس مَه اَسُو سِيْدَان لَوَه يَار سُوْل سَدِيْن كَا فَرَن مَهْنَزُو
يَه كَهَه كَتُو سِيْت اَزْدَه - لَوْتِيَه پَش رَوْنَه هَمِيْشَه وَحِي اَلْهِي نَازِل سِيْدَان - يَتِيْ
دِيْنَا اَسْ اَنْدَر بَر نَعْمَت چِهَه - تَوَه مَه سِيْد وَنَمِيْكَن -

پس جای در ثنی بد بانیس نه پتره سندس رچیش اندر و وَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى
 بِهِ لَبَنكَ زَه رَاوُمْت یعنی از خبر احکام شریعت پس وَتَ يٰوُنِ وَوَجَدَكَ عَائِلًا
 فَأَغْنَى بِهِ لَبَنكَ زَه تنگدست پس غنی کردت (۱)، فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ پس
 یتیم پس چویش مه کر قهر نه زور وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ منگون یو چویش مه کر
 اگرز وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّث خدا تعالی سره لغزیمه زه پٹ چه پس یچ و لو خبر (۲)

سوره الم نشرح چو مکی بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | ایت آیه
 اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ آیا کهل کرنا اسه چانه بایت سینه چانو وَوَضَعْنَا عَنكَ
 وِزْرَكَ به تل اسه نه دور کر زه نشه بارچان اَلَّذِي اَنْقَضَ ظَهْرَكَ یم باران
 کبر او مت اسو پشت چانو وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ بلند کر اسه چانه خیره ذکره ثنا
 چانو فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا یز پات سختیه سیت چه آسانی اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ
 يُسْرًا یز پات سختیه سیت چه آسانی فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ پس یله موکلو
 احکام شرع امتس و اتنا ونه نش پس محنت کدو عبادتس اندر (۳)، وَإِلَىٰ رَبِّكَ
 یُنشس پروردگار رس کن فَإِذَا رَعَيْتَ پس تضرع کر و نه نش منگو حاجت -

(۱) یمه لغز بیان کر نه اندر چه مراد ایزه اسه چه توبه از ابتدای پیدایش لغزیه لغز
 عطا کر مره - همیشه توبه سیت بهمت معامله کر مت و ن بتازه اس کیا ترا و توبه
 سیت و معامله نه چو ناممکن - نه زه هرگز بنه نه - مگر بین لغزین همد شکرانه چو بی زه
 تهنه نه کر نه بین سیت رتو سلوک کرون - سوگو فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ آیات - مرزای
 کاشرس تفسیرس اندر چه میوه سوره شریفک مطلب بدلی که تمام و نه آمت یتونه اکس
 شان نزولس سیت کانه مناسبت نه تعلق چو - به تخمینه سیاق و سباقس سیت کانه
 و الله چو - فقط چه خیالات ته بخارات پو نشه جمع کر مت (۲) یعنی ته لغز کر یوک
 توبه بیان نه فرما و یوک یم خداین یمه هشتمه یمه رگازیک لغز عطا کر م سوکر امه نسبت یتو
 معامله زه مه کیا ترا و نه ته مه سیت کیا کره لغز با نه دشمنی نه بنه هرگز (۳) اذ ایله ماضیس پٹ
 دخل چو سیدان سو چو مت مضار عله معینه بناوان - می قاعده موجب گو اذ فرغش معنی
 یله توبه تبلیغی کاره نشه موکلان اسوده کر نه تهنه عبادتس اندر مشغول سپدن - مرزای کاشرس
 تفسیرس اندر چه بوجه لاعلی و بخیری از قواعد علوم عربیه مکر ترجمه ماضیکه معینه موجب کر نه آمت -

سورہ والتین چو کی | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | آٹھ آیہ

والتین میوہ انجیر مک شتم و الزیتون زیتونک شتم و طور سینین طور سینا کو شتم یعنی کل دار کو ہک شتم مراد چو کوہ طور و ہک البکال الامین یہ امان دودہ و نہ شہرک شتم یعنی مکہ معظمہ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْ اَحْسَنِ تَقْوِیْمٍ البتہ یہ تحقیق پیدا کر اسے انسان رتن صورتش تہ ترکیبہ اندر تکرر دد نہ اسفل سا فلین تہ پتہ پھر سو تر پست پست کیمتو اندرہ الا الذین امنوا و عملوا الصالحات مگر یو ایمان ان تہ رتہ عملہ کرک فلہم اجر غیر ممنون پس متن چہ مزد راہ نی حد و نہایت فنا یکتا بُک پس ای آدمی کو چیز چو ی ایز گنرہ ناوان بعد ایز نصیحت دنت ایزہ دلیلہ دنت بالذین عملن ہندس جزاءس پتہ کونہ چوک کران الیس اللہ با حکم الحکماءین آیا چو نا خدا تر حکم کرہ و ن حاکمو اندرہ (۱) بلی وانا علی ذلک من الشاہدین

سورہ علق چو کی | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | کتوہ آیہ

اقرا باسم ربک الذی خلق پر پنس پروردگارہ سندہ ناو کہ برکتہ سیت (۱) بیت سورہ شریفین اندر چو اثبات قیامت کو قصد کر نہ آمت - یعنی تھہ پاٹ تصرفات دنیوی {بیت من مخلوقات پیدا کرن تہ داخل چہ} خاص چہ پروردگارس تھہ پاٹ چہ تصرفات اخروی تہ {بیت من مرنہ پتہ زندہ کرن - جزا و سزا دلو تہ چو داخل خاص متنی - حدیث شریفین اندر چو آمت من فرع سورۃ والتین فقرا الیس اللہ با حکم الحکماءین فلیقل بلی وانا علی ذلک من الشاہدین - یعنی یس کہہ سورہ والتین پرہ توہ پتہ بلہ سو تھم آیہ کریمہ الیس اللہ با حکم الحکماءین تہ پرہ تہند گزہ امہ پتہ پرون بلی وانا علی ذلک من الشاہدین - بیت حدیث شریفین اندر چو پرک والسی یہ حکم بوزن والیس نہ - مثلاً امامی کونہ نمازہ اندر یہ سورہ شریف پرہ مقتدین چو نہ بلی پرک مٹہ - بلکہ چو پرک والسی حکم زہ تہند گزہ پانہ پرک - لہذا مقتدین ہند نمازہ اندر امامس پتہ باواز بلند بلی پرک پتہ پاٹ از کس زمانس اندر بعضی بے علم کران چہ تہ چو یہ حدیث شریفیس منشاءس خلاف مقتدین چو نہ از روی حدیث بلی پرک حکمی - علی ہذا القیاس بین سورہ شریفین اندر مثلاً سورہ ملکس اندر اللہ یا قینا بہ الم - سورہ قیامتس اندر بلی انہ علی کلشی قدیر - ہم چیز ہمہ مقتدیس پرک مٹہ کتہ تہ -

هم پيدا کر پرت چيزه (۱)، خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ پيدا کر نو انسان خون بسته نشه
 لا قَرَّةَ وَ رَبُّكَ الْكَرِيمُ پر چانو پروردگار چو بزرگوار الذی عَلَّمَ بِالْقَلَمِ يم
 پروردگارن، چيه ناو علم قلمک لکهنه سیت عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ، چيه ناو
 انسان پنه سوزا نه (۳)، کَلَّا اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَکَیْطٌ حق چو بی پزیاک انسان چو

(۱) یعنی ای پیغمبره سانه توبه پشیش قرآن مجید بیه نازل کر نه سو پرو - مگر پرت لطف
 آسزه ابتدا کران پشیش پروردگار ه سنده نام پاکه سیت یم ساری مخلوقات پیده کر
 تشند خالق کل آسن چو مسگان تشندی نام پاکه سیت کر شه پرت کونه کامه شروع کر نه
 ین خصوصاً قرآن مجید پشیش (۲) زیاده احسان چو انسانش پشیش یکباره سو آسو علق
 یعنی بجان چیزه اک مشی کر شه رت صورت کر اسه عطا بیه کت ترفیس مرتبس و اتنا و عقلته

علم عطا کر نه سیت - لهذا شوبه انسان زیاده شکر گذاری کرن - علق او فرما و نه انی زه

انسان بیت چیزس پیده سپدان چو پنج گو دینچ یعنی ابتدائی حالت کیه آب لطفه - منبرم

یعنی درمیانی حالت کیه خون بسته - پنجم یعنی آخری حالت کیه مضغه یعنی باز پاره بیت

منرا و چه پیده سپدان چیه کر نه ته تو پته روح یوان چو و اتنا و نه - یونز یو حالتو منزه کرک

منزلی حالته ذکر یوتنه امه سیت خود بخود گو دینچ ته پنجم حالت یاد بیه - مرزای کاشیرس

تفسیرس منزه چو تفسیر محض لغوته و ایهیات و نه آمت (۳) یعنی خداوند کریم، چیه ناو

بعضی انسان بذریعه قلم بعضی بغیر ذریعه قلم بیهو ذریعه سیت متی متی پیرزمینه سوزا نه

گو یا الله تعالی چو حضرت آنحضرت جواب فرما و ان تهنیدس تت کلامس یس تموج جبریل

امینه سندس اقراء و نفس فرما و یاو یعنی ما انا بقاری - بو چو سینه لکهنون ته پره و ن

الله تعالی ان فرما و ک یا رسول الله علم چونه موقوف لکهنس ته پشیش پشیش یوت - کیتاه چیه

تت لوک ته یم اس چیه نا و ان چیه لکهنه و رای - توه کیاره چوه فرما و ان ما انا

بقاری - اسه یله توبه حکم کر پرت - توبه چونه دن حاجت کونه خیرس کن - اس کر و توبه

عطا کامل اک طاقته بیه سیت توه ساروی پرت بیهو ته علوم الهی یاد بیهو تفاوت کیاره

علم چو خدایه سند فضل یس خوش کرس تن چو کران عطا - یه لکهنس تن پشیش تام چونه

کیتاه لکهنیت ته پرت متی گهران گراه - کانه فایده نه دوان متن زانن اضلهم الله علی علم

حده دُلاَن (۱) اَن رَاَهُ اسْتَغْنَى بِهِ دُجَاهَان چہو پائش بی نیاز سیدمت مالہ سیت
 اِنَّ اِلٰی رَبِّکَ الرَّجْعِی پریاٹ چائش پروردگار س کنو چہو رجوع تہ بازگشت ساری
 تہ تین بکار عملہ تہ اینہ بکار مال اَرَاَیْتَ الَّذِی یَنْهٰی عِبْدًا اِذَا صَلَّی اَیَا دُجَاهَان
 چہو ہنہ سو کافر یس منع چہو کران بندس اکس بلہ نماز چہو پران سو (۲) اَرَاَیْتَ اِنْ کَانَ
 عَلَی الْاُفْکٰی اَیَا دُجَاهَان چہو کنا ہر گاہ آسہ سوی بندہ راہ راستش پٹ پانہ (۳) اَوَا مَرَّ
 (۱) کلا چہو عربس منز از حروف ردع - یعنی متو حرفو اندرہ یوسیت مخاطب چہو کونہ
 کامہ نشہ پت یوان رٹنہ - بیہ چہو بعضی آسان بمعنی خفا - تحقیق و تاکیدہ خبطرہ - چنانچہ تین
 چہو متی تحقیقہ کی معینہ - مرزای کاشرس تفسیرس اندر چہوات لفظس رخ رد علیہ معینہ سیت
 ترجمہ آمنت کرنہ - نہ تحقیقہ معینہ سیت - بلکہ چہو عظم بدلی اک معیناہ ومنت یس بظاہر نفیک
 معنی سپدان چہو پت پٹ نہ یہ لفظ کونہ شتمہ دلالہتی چہو کران - ہی کے علامات و نشانہ
 بخبری و معلمی ہند - اترہ پٹھہ چہو ہم آیات کریمہ بروٹھیمو آیات کریمو پتہ واریاہہ کال نازل
 سیدمت - بین آیات کریم ہند شان نزول چہو ایزہ اکہ دوہہ وچہہ ابوہلن حضرت رسول
 کریم صلی اللہ علیہ وسلم نماز پران دپنہ لگوئی واریہ پھرہ توہمہ امہ نشہ منع کر پوہ - حضرت
 صلی اللہ علیہ وسلم کرواس یہ کت و نش پٹ سخت خشم - تو پتہ لگو دپنہ مہ سیت چہہ پٹ
 جماعت دے بو و چہو وہ بیہ آئندہ نماز پران بو و اتنا و وہ سخت تکلیف - چنانچہ اکہ
 دوہہ اکہ آس ہم نماز پران - اتی آو تہ قصد کردن متن نش نزدیک پٹک - تو پتہ دراو
 پانی بیہ پت - لو کو دپش ژہ کیاہ گوی ژہ دراک پت - دُپٹک مہ بام نزدیک پٹکو قصد
 کر بروٹھہ کنہ و چہوم نارہ کھڑہ اک - تنھہ منرو چہم یکھہ کرت کمتان - متی مو کہہ ژلس
 پت - آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم فرماو عظم آس ملایک - ہر گاہ ژہ ہہ ہنا سو بروٹ
 کن پکہ ما عظم ملایک کر سہنس مازس تکہ تکہ کذا فی الدر المنثور عن الصحاح و غیر ما من کتب
 الحدیث (۲) مہ ونتہ اسی مخاطبہ کوتاہ بیچہہ چہو سو کافر یس منع چہو کران بندس اکس خلیہ
 سترہ بندگی نشہ - کیا نش کافر س چہونا معلوم زہ اللہ تعالی چہوم دُجہان سو چہو میان
 ساری کامن پٹ مطلع - سو دیم امہ خبطرہ سخت سزا (۳) مہ ونتہ اسی مخاطبہ یہ کافر
 چہونا زانان نہ خیال کران زہ خدا چہوم دُجہان اگرچہ امس آستن گمان بو چہوس سترہ دنی
 پٹ - بو چہوس امہ سیت پرہیز گاری ہندوی امر کران - مگر تہ چہو امسند غلط تہ اپڑ

بالتقوی یا کره امریس پر پیزگاری ہندش یا منع کرنے تم نش ازایت ان گنبد و
 قوئی آیا و چوتھ ہر گاہ اپز گترہ یہ کافر پزس پیہ سیدہ روگردان (۱)، الْمُعْتَمِدَانِ
 اللہ کی آیانہ نونا ام کافرن زہ خدا چو و چیان کلا تہ چو نہ یہ بہ و نان چو کہن کہ
 بکتہ ہر گاہ پت روزنہ ام نش لَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ البتہ کھمرد موس و رخس کن
 پشیانہ ہندہ ستہ رت نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ سی پشیانی بسہ در و گوچہ بد کا چہ
 فلیدع ناد یہ پس ناد وین پینہ مجلسہ ہندن لوکن سَنَدَعُ الزَّائِغَ نز و یک چو
 اس دمونا دوزخ کن موکلن کلا تہ چو نہ یہ و نان چو (۳)، لَا تَطْعَمُ اسندہ بوز (۴)،
وَأَسْجُدْ وَاقْتَرِبْ نماز پینہ قرب خدا ژانندہ -

سورہ قدر چو مکی | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | پانز آہ

اَنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ پناٹ اسہ کر نازل یہ قرآن مجید شب قدر میں اندر یعنی
 انشد پیدا کس و نش می شبہ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ کیاہ زانرا وی ژہ کیاہ چو
 شب قدر لیلۃ القدر خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ شب قدر چو بہتر ساسہ رتہ خونہ (۵)، تنزل
 کمان کیا زہ بندہ معبود حقیقی سترہ بندگیہ نش پت رتن ہدایت کونہ پر پیزگاری ہند امر
 کروں کونہ (۱)، مہ و نتہ ای مخاطبہ یہ کافر چونا زانان زہ خدا چوم و چیان - ہمہ سانہ کیخازنہ
 روگردانی چو کران (۲)، پت روزنہ یہ کافر امہ خیالہ نشہ مس چو خیال زہ خدا چو و چیان
 یہ چو ہند بالکل غلط خیال (۳)، پت روزنہ یہ کافر امہ خیالہ نشہ (۴)، نوہہ چہ اس حکم
 کران بار سول اسد زہ نوہہ مہ بوز و امسند - نوہ روز و بدستور بندگی کر سن پٹ ثابت - نمی
 سینت سیدہ قرب خدا حاصل - بیت سورہ شریف منر چو نرن جابن لفظ کلا فرماونہ کہنو
 کو ذلک کلا چو بمعنی تھا - دویم تہ تریم چو زجر کہ معینہ - بین دو شونی جابن چو والد تعالیٰ زجر
 کران اس کافرس - لیکن مرزای کاشش نقییس منر چو نہ اکو کانه خیالہ کر نہ آمنت - بی ربط
 پاٹ چو تم اکو معنی کرمت خدا چن بے علمی نشہ (۵)، آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کرالہ دوہ
 بنی امیہ بنین ہند ذکر کہ عمر اس سانس نش عبادت کران - صحابہ حبیبین سپید اکو سخت تعجب یہ
 کرک تمہی زہ اسہ تے اسہا تیر عمر ستہ کرہ ہوا تیر عبادت - اتی سپد یہ سورہ شریف نازل مرزائی
 جماعت چو شب قدر اسکار نمی چو مرزای کاشش نقییس اندر زہ شب قدر چو اشارہ
 اک زبان بنوش کن - بیہ پرت صدی ہندیں اندا اس کن - امہ اندرہ چو س غرض

الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا وَسَانِ جِهَةٍ مَلَائِكٌ بِهِ رُوحَاتُ تَبَسُّ لِمَنْ يَؤْتِيهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
 بِخَبَرٍ مِنْ دُونِ الْكَافِرَةِ سَنَدَهُ حَكِيمٌ مِنْ كُلِّ أَمْرِ بِرِيتِ كَامِهِ مَبْدَهُ سِرَاجًا مَطِيرُهُ سَلَامُهُ هِيَ
 سَلَامَتِي جِهَةٍ بِرِيتِ آفَتُهُ نَشِ سَهْ شَبِ قَدَرِ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ صَبْحِ يَوْمِ لَيْلَتِ تَامِ -

سُورَةُ بَنِي إِسْرَءِيلَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ | آتِ آيَةَ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أَنَّهُمْ يَمُوتُونَ كَافِرِينَ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 نَصْرًا وَالْمُشْرِكِينَ بِهِ عَرَبٌ شَرَكُوا وَالْمُتَفَكِّينَ جَدَّاسِدَهُ وَنَ بَنِي آيَةَ نَشِ حَتَّى
 تَأْتِيَهُمُ الْبَیِّنَةُ تَوْتَامُ نَهْ بِهْ تَمَنِ حَجَّةِ رُوشَنِ نَهْ نَنِ رَسُولِ مِنَ اللَّهِ بِمَعْبَرِهِ اِرْخَسَا
 يَنْتَلُوا صَفَا مَطْفُورَةً بِرَانِ اَمْنَسِ صَحِيفَهُ هَا يَاكُ يَعْنِي قُرْآنِ مُجِيدِ كُ سُوْرَهُ هَا يَا شَرِيفَهُ
 فِيهَا كُتِبَ قِيَمَةُ تَمَنِ صَحِيفَتِ اَنْدَرِ جِهَةٍ تَمَنِ اَحْكَامِ كَلِمَتِ يَمِ رَاسَتِ جِهَةٍ نَهْ بِهْ جِهَةٍ وَصَا
 تَقَرَّرَ الَّذِينَ اَوْثَقُوا الْكِتَابَ اَلَا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ جَدَّاسِدَهُ كُ نَهْ اهل
 كِتَابِ مَكْرٍ بَعْدَ اَزَانِكُ اَوْ تَمَنِ سَوْجَتِ رُوشَنِ يَعْنِي سَوْغَمِ بِرِيتِ بِشِ اَزْ طُهورِ اَنْخَضَتِ اِسْ اهل
 كِتَابِ مُتَفَقِّ تَهْنَدِسِ تَصْدِيقِ بِرِيتِ جَمَارِ كِيكُ تَهْنَدِهِ بَنِي بَنِي اِثْلُو اِنْ اِيْمَانِ اِثْلُو سَيِّدِ كَافِرِ
 اَزْ رُوشَنِ حَسَدِ وَعَنَادِ وَمَا اَمْرُ وَاَلَا لِيَعْبُدَ وَاللَّهُ خَلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ اَمْرُ اَكُ نَهْ كَرِهَ
 مَكْرُ نِيكُ بِنْدِ كِي كَرَنِ خَدَا يَنْتَرِدُ رَحَالَتِيكُ خَالِصِ كَرَنِ تَهْنَدِهِ خَبْرُهُ بِرِيتِ حُفْنَاءِ مِيلِ كَرِهَ وَنِ
 بَدِينِ حَضْرَتِ اِرْ اِيْمِ وَتَقِيْمُوا الصَّلَاةَ بِهْ تَهَا وَنِ بِرِيتِ اَمَارِ وَتَقِيْمُوا الزَّكَاةَ بِهْ دِنِ
 زَكَاةَ وَذَلِكَ دِيْنِ الْقِيَمَةِ تَمَنِ جِهَةٍ اَحْكَامِ مِلَتِ دَرِيتِ اَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
 الْكِتَابِ بِرِيتِ يَمِ كَافِرِ سَيِّدِ اهلِ كِتَابِ بَوَانْدَرِهِ وَالْمُشْرِكِينَ بِهِ شَرَكُوا وَالْمُتَفَكِّينَ
 خَلِيبِينَ فِيهَا تَمَنِ جِهَةٍ دَرِيتِ دُونِ خِ هَمِشْتِ نَتِ (۱) اَوْ لَعَلَّكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ تَمَنِ جِهَةٍ بِدَرِيتِ
 خَلَقِ اَنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَوْ لَعَلَّكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ تَمَنِ يَوْمِ اِيْمَانِ اَلْوَتِ
 رَزَهُ عَمَلُهُ كَرِهَ تَمَنِ جِهَةٍ بِهْتَرِنِ خَلَقِ جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَزَا تَهْنَدِ جِهَةٍ تَهْنَدِسِ
 بِيَانِ كَرُونِ زَهْ مَرَزَةُ قَادِيَانِ سُنْدِ زَمَانَهُ تَهْ جِهَةٍ اَوْ سَمَتِ اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ رُوشَنِ زَمَانَهُ كِيَاةَ
 سَوْجِهُ تَانَشِ مَجْدِ دَمَانِ - بِرِيتِ تَهْنَدِ نَامِ زَكَاةَ كَافِرِ (۱) بِهْ آيَةُ كَرِيْمِ سَيِّتِ جِهَةٍ اَتَدَلِّلُ
 يُوَانِ كَرِهَ كَافِرِ تَهْنَدِسِ هَمِشْتِ اَبْدَالِ اَبَادِ جِهَتِ اَنْدَرِ رُوشَنِ بِرِيتِ - وَنِ يَمِ جَدِ تَبَاهِ غَيْرِ سُنْدِ
 مَرَزَا يَا كَا شَرِ تَغْيِيرِ اَنْدَرِ بِشِ كَرِهَ اَمْرَتِ جِهَةٍ تَهْنَدِ سَيِّتِ اِيْمَانِ كَرِيْمِ كَرِيْمِ غَيْرِ سَيِّتِ - كَرِهَ
 جِهَةٍ مَعْلُومِ زَهْ سَوْجِثِ كَرِهَ كِتَابِ تَهْنَدِ تَهْ كَرِهَ دَرِيتِ جِهَةٍ

پروردگار نش جنت عدن همیشه روز نک باغ کجری من تحتها الا نهر بیکان
چهره متوئل جو یہ خلد بن پہا ابدًا همیشه روزن تن رضى الله عنهم ورضوا
عنه راضی است خدا من - راضی آسن تم اس ذلک لمن خشی ربہ یہ وعدہ چہو
نس بس کہوڑہ پنس پروردگار

سورة الزلزال چو کی | بسم الله الرحمن الرحيم | آٹھ آیت

اِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا يَلْهَاهُ رَاوْنَهُ بِيْهٍ زَيْبٍ اِلَ رَاوْنٍ تَكُوْنُ بِيْهٍ نَقْرٍ حَوِيٍّ
سو وَاخْرَجَتْ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا نَزَّكَدُهُ زَيْبٍ بَارِئٍ لِّعْنِ خَزَانَهُ بِيْهٍ مَّرْدَةٍ وَقَالَ الْإِنْسَانُ
مَا لَهَا دِيْهٍ اِنْسَانٍ كِيَاہِ حَالٍ سِدْمَتٍ حَوَاتٍ زَمِيْنٍ (۱) يَوْمَئِذٍ تُخَدِّتُ أَخْبَارَهَا
بِيْهٍ دَوْبَةٍ وَنَهْ زَيْبٍ قَصَبٍ مِّنْ (۲) بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا اَمِي سَبَبٍ چان پروردگار کر

(۱) لفظ چو پنس حقیقی معنیسی پٹ دلالت کران - مہ اندرہ اشارت کڈن کنایات بوزن نہ
کو معنی مجازیس پٹ اطلاق کروں تن گہرہ کانہہ قرینہ آسن - یوتان کانہہ قرینہ قائم آسن
معنی مجازی مہ اندرہ بوزن نہ چو ناجایز - مرزای کاشرس تفسیرس اندر چو لکھمت زہ امر اندرہ
چو اشارہ سلامتس خطرناک مخالفتس کن - بوچوس دیان یہ چو محض لغو - کیا در و امر نہ
یہ اشارہ - البتہ یہ نہ سوی بسنہ اکہ ظاہری معنیچ پڑہ نہ یقین آسن - چونکہ مرزائین نہ کیا
چہنہ امر قسمکن آیات کرین ہندہ ظاہرچ پڑہ نہ یقین بخئی موکہہ چہ امر قسمکن آیات و آیات
باطلو سبت غلط معنی کران چنانچہ سورہ اذ الشمس کو رت بیت من رتچ پور وضاحت آیت
کر نہ (۲) انسانہ اندرہ چو مراد کافر بسنہ پڑہ آسنہ اکہ ظاہری معنیچ - نی و نہ قیامتکہ دویہ
یلہ بے زندہ سپدہ نہ زمینس و چہنہ پنس حاس پٹ - اتی نگہ تعجب کر نہ - بیاک گی با ایمان
مین پڑہ آسنہ زہیم چیز چہ یقینا واقع سپدہ ون - متن نہ کرن تعجبی نہ نہ ون کہنی (۳) روایت چہ
کران حضرت امام احمد حنبل بے حضرت امام ترمذی رحمۃ اللہ علیہما از حضرت ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ
بر آیت کریمہ پڑ کہ دویہ کہ حضرت رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم توہ پنے فرماؤک صحابہ صیبین کن
توہ چوہ معلوم زہ کہ خبرہ ونہ زمین - متوکر عرض خدا بس نہ تہندس پیچیرس چو معلوم
فرماؤک گواہی دیہ زمین پرت اکس پٹ مردس تہ زناتہ متن سارنی کامن پٹ بے متوات
زمینس پٹ کر مژہ آسن - دیہ زمین فلان کر مہ پٹ فلان دویہ فلان کوم - بی گہنہ خبرہ
یہ چو صحیح حدیث شریف بیت حدیث شریفس مقابلہ و چہنو کیاہ چو اورک پور ونہ امت

تت زمینس یومئین یصد الناس اشتاتاً مئة دویہ یزن لوک قبر و نشہ پراکندہ یعنی
 جھاڑ جھاڑ لیر و انما الھم تیو ہا و نیہ یزن من عملہ مینہ فھن یعمل مثقال ذرۃ خیر
 یکرۃ یو اکہاہ کرہ اکس ذرس برابر فیکہ و چہ ت و من یعمل مثقال ذرۃ شر یکرۃ
 یس اکہاہ کرہ اکس ذرس برابر بدیہ و چہ ت - *

سورۃ العادیات چو کی | بسم اللہ الرحمن الرحیم | کہ آیت

وَالْعَلِیَّتِ ضُنْجًا قَتَمَ مَنْ لَمَّكَ وَنَ گرن ہند میں پکنہ و زہ فہرک کھان چو (۱) فَلَکُلُورِیَّتِ
 قَدَّ حَامَتِہِ پتہ قتم من تمبرہ کڈہ و ن گرن ہند میں نعلوسیت کنو نشہ مبرہ کڈان چہ زککک
 پاتِ قَالِیْعِیْرَاتِ ضُنْجًا مَتِہِ قتم من گرن ہند میں لوٹ کرہ و ن چہ کافرن صبحکہ وقتہ یعنی
 سوار تہند کافرن بہ نفعاً پس شجک تمہ سیت گردہ قوسطن بہ جمعاً پس نثر اسی ہی وقتہ
 جاعر اکس کافرو اندرہ (۲) اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّہِ لَکَنُودٌ پریاٹ انسان چو پنس خدیں

مرزائی کاشرس نفس منسرتہ کاہنہ قلقاہ چو قلم قرآن سیت تہ منسرتہ چو اکہ تفسیر و نہ
 آمت سو چو فقط و اہسیات و خرافات کہو سیت مخلوط و محرف کر نہ آمت (۱) یعنی قتم
 من گرن ہند میں پھر کان چہ دور تکان (۲) تو بیہ چہ کین پٹ قدم تراوت رہہ تراوان (۳) تو بیہ
 چہ صبحکہ و متلہ لوٹ کران تو بیہ چہ تمہ ساتہ گرد تکان (۴) بیہ چہ تمہ ساتہ دشمن منسرتہ کھاتن
 منسرتہ ان امہ اندرہ چہ مراد لڑایہ ہندہ جنگل گر - شان نزول چو میں آیات کر میں ہند
 زہ حضرت آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم آس سوز مرثاک لشکرہ اک قبیلہ بنی کناس کن چنا کچہ
 ایرش کر تہند آسوک کر مت حضرت منذر بن عمرو انصاری - تہنری خوش خبر و اثنہ آنحضرت
 نشہ اکس رست نام کہنی - منافقو کر مشہور زہ تم کے شہید - اتی سپدیہ سورہ شریف نابذل
 تہندہ سلامت ایچ خبر آنحضرت و اتنا و نہ خیطرہ - امہ علاؤ چونکہ عربک لوک آس اہل زمیں
 و بیہ چہ میں قتم من سیت پور مناسبت - نہایت انوس چو مرزائی کاشر تفسیرہ وال
 سندہ خیطرہ زہ میں آیات تہ چو تم بدلی معنی و منت - علی الخصوص چو ن فاشن بہ نفعاً
 نک معنی و منت زہ امہ اندرہ چو مراد انسان چو بیہ گرد و جلد تکان میں گرد و غبار مر کھاتی
 چو یعنی تہند اعمال صالحہ بو چو پس پان کاش یہ مرزائی کاشر تفسیرہ وال کرہ ہا بہ عقل
 اس چہنایہ خبر زہ اللہ تعالیٰ چو بیہ کافرن ہندہ حقہ و نان و قد منالی ما عملوا من عمل
 فجعلناہ ہباء منثورا - یعنی تہنری عملن کر داس چہ کینہ آمر گرد ہش خوار و بے اعتبار

البته ناسیاس و آینه علی ذلک کشفید پزیاپت به انسان چو تبت پت البته مطلع نه گواه
 و آینه لخت الخیر کشید پزیاپت به انسان چو مالک لوط تفاوت خیطره البته سخت
 نذر کرده و ن آفلا یعلم آیا چو نازانان اذ ابغث ما فی القبور به تلمنه به به به قبر اند
 چو و حصل ما فی الصد و ظاهریه کرده به بین اند چو ان ربهم بهم یومئین
 کجیر پزیاپت تهنید پروردگار چو متد و به تهنیدن حالن البته خبردار - *

که آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره قارعه چو کی

القارعة قیامت به به به ربه و ن دن بهینه سیت مآل قارعة کیا به به قیامت و
 ما ادرک مآل قارعة کیا به زانراوی شه کیا به به قیامت یوم یكون الناس به
 آیه متد و به به به آسن لوک کالفراش المبتوث چکرت یو نیر به به و تگون الجبال
 کالعهن المنفوش آسن کوه زکین به به دومت به به (۱) فاما من ثقلت موازین به
 پس پس اکس کوه به نیکین به پوتر نهونی عیشت راضیه پس سو چو رزه زندگانه اندر
 و اما من خفت موازین پس اکس لونه نیکین به دیار فامته هارک به پس تهنده روخ
 جای چو ماویه تلم طبعی دوزخکو و ما ادرک ما هیبه کیا به زانراوی شه کیا به چو سو ماویه
 نار حاصیه ناره چو سخت گرم - به نار زن نه به تبت نسبت گرمی - *

که آیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوره التکاثر چو کی

الهاکم التکاثر غافل کرده توه اک کنده خوته مال نذر ناندن حتی زمرهم المقابر
 بتو تام و اتوه توه قبرن یعنی درست عمر کوه تا وقت مرگ ات سیت کلا به لکنه کردن سوف
 تعلمون برون بین زانو تو کلا به به سو و نان به لکنه کردن سوف تعلمون برون
 بین زانو کلا لو تعلمون علم الیقین به لکنه کردن هرگاه زانو برو نه کم کم مشکل چه شه
 کاشتر تفسیره و ال آیه اندره خاص مته جماعتکن اعمال به حال دومت - اده چو نه کنه تله کویت
 آیه کریم سیت مطابق (۱) مرزای کاشتر تفسیره و ال به به بین مرزائیت ظاهر که مثر - چو نه
 کو ارا سیت که لفظ الناس نه الجبال تها و به به بین سیت بحال بلکه چو مرزائیت کو بیایک
 معنیاه و منت که الناس اندره چو مراد عام لوک - الجبال اندره چو مراد خاص لوک - به چو ابی موکله
 و منت زه اکه ظاهری و خفی معنی کیا چنه بین کانه تر شاه - چنا نچه سوره اذا الشمس کورت
 اندر چو معلومی زه کیا به چو و منت

هنده زاننه سیت اده روز هونه غافل لَتَرُونِ الْحَجِيمِ البتہ وچو توه نار دوزخ نَر
لَتَرُونَهَا عَيْنِ الْيَقِينِ توبتہ بيه البتہ وچو توه سود دوزخ پَره هنده وچمنہ سیت نَر
لَتَسْتَلْنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ توه پتہ بوز یو پاک کتنہ زہ البتہ پَره پتہ یو تہ دوسہ نعمتن ہند

سورة العصر ہو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ نرہ آیہ

وَالْعَصْرِ وَتَكُونُ نَارُ الْاِنْسَانِ الْفَیْ خُسْرٍ یزپاٹ انسان چو البتہ تاوانس اندر الا
الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مکر یو ایمان التوہ رزہ عملہ کرک و تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ اک اکس
کرک وصیت پزہ دیخ و تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ اک اکس کرک وصیت صبرج عبادتن پٹ نہ گناہو
نہ پت روزنن پٹ - *

سورة ہمزہ چو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ نو آیہ

وَبَلِّغْ لِكُلِّ مَسْكُوَةٍ لِمَزَةٍ وای تہ اخوس چو پت عیب کرہ وین غیبت کرہ و نس
الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ یم سمبر مال تہ کثرت تھاؤن یجسٹ ان مالہ آخلدہ
گمان چو نو ان زہ یہ مال اہند پوشناوہ امس کلاہ یہ گمان کثرتہ نو کیندن ک تہ
الْحُطْمَةِ البتہ تراوہ پیہ تہہ وین نارس اندریت حطہ ناو چو و ما اذراك ما الحطمة
زہ کیاہ زانراوی کیاہ چو سو حطہ نار اللہ الموقدہ خدایہ سند ناریس پزہ لاوہ آمنت
چو البتہ تطلع علی الافئدة یس ناز غالب سپرہ والجن پٹ (۱) انہا علیہم مؤصدة
یزپاٹ سونا چو متن پٹ تھان دنہ آمنت فی عمدہ مکت دہ زیمہ او متن ہتمن اندر
یعنی سونا چو بستہ کرنہ آمتو حکم تہموسیت - تم دروازہ بین نہ مثر نہ تہ نش بنہ موکلن نو ذباہہا

سورة فیل چو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ پانز آیہ

ابرہہ آسونا و مینکس حاکس سوی آو بدشمنی خانہ کعبہ ہست ہست تہ لشکر ہست خانہ کعبہ لوزنکہ
نبتہ - خدا تعالیٰ ان گال تم ساری ہست تہ تہ ہست وال تہ جانورن ہندہ سیت منو کروک نگبارن
دریک لحظہ مو دساری الہ ترکیف فعل رَبِّکَ بِاصْحٰبِ الْفِیْلِ آیاد چوت ناکیاہ کر
چان پروردگارن متن ہست والن الہ تجعلن کیدہم فی تضلیل آیا کرن نا مکر تہند تہ

(۱) یعنی نت منر سرعت نفوذ بدن سیت لگتھی آسہ دلس پٹ اثر کران بخلاف نار دینا سو چو بدن
پٹھی اثر کران - بسا اوقات چو بنان زہ دلس پٹ نمکو اثر و انتہ بردنھی چو سو شخص مران - اچ
نو بھتی چمنہ و اتان کہ دلس تہندرس پٹ کیا و انتہا نکو اثر - *

دشمنی تهنرد حق خانه کعبه در تنباهی و بیفانده گی و آنرا سَلَّ عَلَیْهِمْ طَیْرًا سَوْرًا مَن پُط
 جانور آباییل جوق جوق تَرْمِیْهِمْ مَحْجَاوَةً مِّنْ سَحَابٍ تَرَاوَانِ اس مَن جانور مَن کنه فل
 از سنگ گل یعنی کتفه فل اس سخت کنه مِهْمَه فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّا كُوِلٍ پس گرم خدای
 ان کهیمت نه ژاپت گاسه تل هو یعنی نابود (۱)

سوره قیش چو کی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ثور آیه

لَعَلَّ قَرِیْشٍ یَّجِبُ کَرِیْشٍ هِنْدَه مِلَهْ اَزْک ایلِفْهِمْ رَحْلَه الشَّتَاءِ وَالصَّیْفِ وَنَدَسِ
 سفرس نه رته کا لکس سفرس اندر بیه تهنده کفر کو بت پرستی هند یعنی مه کر یک مِه غم عطا
 مِم چه مِه و رای کنن پرستش کران (۲) فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ پس کرن بندگی

(۱) عَصْفِ ماکول اندر چه مراد یا سو گاسه تل یس کو آسه کهیمت - بته پاٹ پنه و قهرس چه
 آسان کو پوشه پار کرمت - منزه چه آسان خللی - اندنه کناره چهس آسان باقی - تی کر مین اصحاب
 فیلن نه متو کنه فلو - یعنی اندر کربک مازس دونه دونه بن کرن او سنه معلوم سپدان - یا چه مراد
 تم سپد لده هو - کیاره گاسه مِه کنه نه ژاپنه پوان چو بت چه شکس منروانت تی بنان - لغته موجب
 چه مِم دوشوی معنی عَصْفِ ماکولس - چونکه مین اصحاب فیلن اوس شرارت کهیمت بش اکس عربی
 شخصه سنده تهندهس نت کنیس منزیس متو مقابله خانه کعبه بنا و مت اوس ناپاکی چه ره نکه
 سبه تی مو که اس مَم آماده سپد مت خانه کعبه بی حرمتی دبی تعظیمیه ط - امه اعتباره چه مَن
 پور مناسبت بیت بیت زه تهنده بدن کراند تعالان هره بونه ناپاکی ناپاک - مرزای کا شرس
 تفسیرس منزه چه ابر به سندس هست سندا و محمود ذکر کر نه آمت - غالباً چه اوس تفسیره و اس
 بر عایت ابن مرزا متس هست سندا و پو مت دن (۲) مکه شرفس منرا و سنه کونه منته غله
 پیداوار سپدان - مته مو که اسو قریش هند عادت و سس اندر اس تجارت خبطه زه سفر کران
 و ندس مین کن - کیاره سو چه گرم ملک - رته کالس شامس کن کیاره سو چه سرد ملک بسیاری
 لوک اس مَن مکه شریف حرم محترمک آسه مو که خادمان بیت الله آسه مو که سها تعظیم کران
 مَن تهندهس مالس آسینه انته لاگان - مِه سبه مَن اسو پور نفع ته فایده حاصل سپدان - تا اینکه بن گره
 و انت اس بخوشی کهوان پوان بین تهنه کیا وان - چونکه یه ساروی اسو مَن خانه کعبی بر کته
 بنال فی مو که آگ و نه عبادت کر و مِه گره کس خدایس بت پرستی ترا و و -

اُمہ گرہ کس یعنی خانہ کعبہ کس خدایہ سنزلذی اطعمہم من جوع یس طعام ہموک دون
بمن دون سفرن اندر بلو چہ نشہ وامنہم من خوف بی ہم ہموک کران بیمہ نشہ۔

سورہ ماعون چھوٹی

[illegible]

لِرَبِّكَ وَالْخَزِيرِ مَنَازِلَ يَنْشِينِ بِرُودِكَ اَرَهَ سَنَدَه بَابَتَن اَوْنَتَن كَر نَحْر دِر راه خدا (۱)
 اَنْ شَانِيْكَ هُوَ الْاَكْبَرُ يَزِيْطُ تَهْنَد دَشْمَن چِهولُٹ ژو (۱)

(۱) مَنْ نَعْمَتْنِ مَهْنَدَه شُكْرَانَه خَيْرَه - بِيه شُكْرَانَكِه پُورَتَه كَامِل كِرْنَه خَيْرَه كِرُوِي نَشِينِ بِرُودِكَ اَرَه
 عِبَادَت - بَدْنِ نَعْمَتْنِ مَهْنَدَه شُكْرَانَه شُوبَه بَدْ عِبَادَت سَه كِيَه مَنَازِلَ بَدْنِ عِبَادَت - نَت سِيَت
 كَرْتَه مَالِي عِبَادَت تَه كِرْن سُو كُو قِرْبَان - اَللّٰهُ تَعَالٰی چِهو قِرْآنِ مَجِيْدِس اَنْدَر جَابِجَا بَدْنِ عِبَادَتْس
 سِيَت مَالِي عِبَادَتْس ذِكْر كِرَان - چِنَا چَنَه وَاقِمُو الصَّلٰوة وَالتَّوَالُّوْة بِهِيَه اَت اَنْدَر شُكْرَه
 عِلَاوَه شُكْرَنْ مَهْنَرْتَه مَخَالِفَت لَبَنَه - كِيَا زَه تَم چِه غَيْرِ اللّٰهِس عِبَادَت كِرَان تَه سَجْدَه دَوَان - بِيه چِه
 مَعْبُوْد بَا طَلْنِ مَهْنَدَه نَاوَه قِرْبَان كِرَان تَهْتَر تَر دِي كِي تَه قُرْب حَاصِل سِيَد كِه بَرَا تَر (۲) اَدَه تَشْد
 ظَاهِرِي نَسْل رُوْزْنِ بَاقِي يَامْتَه رُوْزْنِ - مَكْر مَسْنَدَه ذِكْر خَيْرِ چِهْنَه كَتَمِي نَاوْتَه بِيَه نَه كَانَه - بِيَاك
 كُو تَهْنَد ذِكْر خَيْر تَهْنَدَه دِيْن كُو چِه يَارِ رُوْل اَللّٰهُ سُو رُوْزَه بَاقِي اَبَدِ الْاَبَاد - اَكْر اَوْلَاد نَرِيَه رُوْزَتَه
 نَمَكُو مَه بَر و كَانَه پَر وَا تَه كِيَا زَه يَه كِي شَرَاه اَوْلَادْنِ مَهْنَدَه اَنْدَرَه مَقْصُوْد تَه مَرَاد چِهو سُو كُو ذِكْر خَيْر تَه يَاد
 نِيَك تَه چِهو تُو بِيَه حَاصِل كِيَا زَه تَهْتَر اَمْت يَه چِه تَم رُوْزْنِ بَكْمَال مَحَبَت وَاعْتِقَاد تَهْنَد تَهْنَدَه
 دِيْن كُو يَاد كِرَان قِيَامَتْس تَان - سِيَد مَحْمُوْد اَتُوْسِي صَاحِب تَفْسِيْر رُوْحِ الْمَعَانِي چِهو قُل كِرَان اَز
 حَضْرَت عَلَامَه شَيْخِ الْاِسْلَام اِبْنِ تَيْمِيَّه اِيْزَه تَم چِه فَرْمَاوَان اَللّٰهُ تَعَالٰی ژُو حَضْرَتِ الْخَضِرْتْنِ صَلَّيْ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَهْنَدِس دَشْمَنْس پَر تَكُوْنَه خَيْرَه نَشَه - مَال اَوْلَاد اَهْل و عِيَال نَشَه - تَا اِيْنَكِه اَخِرْتْنِ
 اَنْدَر اَسْس تَاوَال تَه خُسْرَان - بِيَه ژُسْ زَنْدَكِي نَشَه تَا كِه زَنْدَكِيَه مَهْنَدَه كَانَه نَفْعَاه تَه فَايْدَه حَاصِل سِيَدِيْش
 بِيَه ژُو مَسْنَدِ دِل تَا كِه سُو رُوْزَه نَه خَيْرِس لَابِقِي - نَت رُوْزَه مَحَبَت وَ مَعْرِفَت خَدِيْچ فَايْلِيْتَمِي - بِيَه
 ژُو مَسْنَدَه عَمَلَه تَا كِه تُو بِيْعِي دِيْس نَه زَه عِبَادَت تَه فَرْمَا بَر وَا رِي كِرْنَك - بِيَه ژُسْ يَارِي نَشَه
 لَبَنَه كُوْنَه كَانَه مَد دَكَا رَس يَارِي كَرَه دِيْس - بِيَه ژُسْ سَارُوِي مَتُو كَا مَوْشَه يُو سِيَت قُرْبِ خُدا
 حَاصِل چِهو پُوَا ن كِرْنَه - پَس لَبَنَه كُوْنَه كَامَه اَنْدَر لَذَّة تَه حِلَاوَتَه اَكْر چِه ظَاهِر يَاطِ اَسْتَنْ مَتْنِ كَامِن
 سِيَت مَكْر دِل تَهْنَد اَسَه مَه نَشَه دُور - يَهُوِي سَنَرَا تَه عِيْمِد چِهو پَر تَمْتْس شَخْصَه سَنَدَه خَيْرَه يِن
 دَشْمَنِي كَرَه پَنَه نَفْسِيَه خَوَاشَه مَوْجِب - نَت لَبَنَت يَه كِي شَرَاه مَهْت اَسَه حَضْرَت رَسُوْلِ كَرِيْم صَلَّيْ
 عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - تَه كُو مَثَلًا كَانَه شَخْصَاه كَرَه آيَات كَرِيْمِن تَه حَدِيْث شَرِيْفِن سُوِي تَاوِيل تَه سُوِي مَعْنِي
 يَس سَر اَسَر مَخَالِف اَسَه ظَاهِرْس تَمَكْس مِيَكُوْنَه اَرَادِي اَسَه كَرْمَت اَللّٰهُ تَعَالٰی اِن بِيَه رَسُوْل كَرِيْمِن
 صَلَّيْ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {بِيَه يَاطِ مَرْزَاي كِرَان چِه} يَا كَرَه مَتْنِي زَه كَا سَكِي يَه اِيَه كَرْمِيَه آهِنَه نَاوِي مَسْت

یا امه بدل آسها بیه کهنه نازل پدمنت - رسول کریم صلی الله علیه وسلم تهنزه دشمنی بندد بُد
علامت چو تهنده کلام شریفک حدیث شریفک عداوت آسن - بلکه تهنزه دشمنی گیه بی
حدیث شریفک دشمن چیه هند و تانس اندر مرزائی - چکر الوی - نیجری - داشتیم عداوة
للرسول و کلامه المرزائیون علیهم بالیتحقونه - یوتریو اندره یتهو تخیر و توین حدیث شریف
نسبت مرزائیو کرمت چو تهنه چونه بیه کالسه کرمت - مخمرزه کادیان چو ومنت اعجاز
احمدیس اندر مطبوعه ضیاء الاسلام قادیان - صفحه ۲۰۴ پیش حدیث میسن و حیس معارض ته
مخالف آسن سو چو قبول - منته و رای یم حدیث چهنم چیس ردیک پاٹ تراوت ژهنان -
بیس جایه چهن ومنت ات اعجاز احمدیس اندر در (صفحه ۲۹) زه میانوی حکم کتره مانن ته
ناطق زانن اگر چه سو آستن ساسه بدن حدیث منده موضوع آسکوی حکم - بیه چو ضمیمه
تخفه کو لٹروی کس حاشیه صفحه دس منرونان خداین دتومه اطلاع زه یم ساری حدیث یم ته
پٹ پیش چیه کران یم چیه تحریف معنوی و لفظیه بیت آوده بلکه چیه ساری موضوع - مه چو
اختیار یم حدیث مه خوش کرن تم کرک قبول - یم مه خوش کرن تم کرک رد (نمود باند من فکک)
لعنة الله على من شتا الرسول و شتا ما جاء به من الكتاب والسنة -
حضرت امام العالم امام ابو حنیفه من شتا آسواک شخصه حدیث شریف پران - حتی دیک که دوه
کیا حض دن دیو بیه کهنه - حدیث پرینچ کیا ضرورت چیه - امام صیب پدیه بوزنه بیت نهایت
مشغل ته غضبناک بکمال خشم و غضب فرما و هس کوتاه بی و فوف چوک پڑه کت چوک بر زبان
هوان - اگر حدیث شریف آسها نه کانه اکهنه ته بیه سینه قران مجیدک معنی ته مطلب زانت - بیه آس
حضرت امام همام فرما و ان زه لوک بیه حدیث شریفه و رای بیه کانه علمه من چهن اده کیا پکن
تهند عقاید فاسد بیه سپدن بدین - احناف ته کی یم نپس مذهب داره سنده متابعت
قدم مقدم حدیث شریف موجب یکن - زانن زه مذهب حنفیک کانه مسئله چونه تهنه
کونه نه کونه حدیث شریفه بیت ثابت چوه - کالسه اکس چونه طاقت دین اندر کیا کره
کانه مسئله فایم تهنه کینه دلیل آسها - چنانچه حتی فرما و منت حضرت امام همامن یس اکنه میانه
توینچ دلیل از کتاب و سنت معلوم آسن چو حرام میانه قوله بیت فتوی دتو - حقیقتس اند
چیه حقیقتی اهل حدیث و نس سزاوار - کیا زه مذهب حنفیس اندر یوت توجه ته اعتناء حدیث
شریف کن کره امنت چو نیوت چونه باقی مذاهبن اندر - الحاصل یم کوک حدیث شریفک

سوره کافرون چو کی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ش ۱ آیه

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ديوک ای کافرون (۱)، لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ بندگان کره یو
 بیت توه چوه بندگان کران وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ توه نه چوه نه بندگان کره یو
 بیت بندگان کره وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ بیه چوه نه بندگان کره یو بیت توه نه بندگان
 کره وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ بیه چوه نه توه نه بندگان کره یو بیت بندگان کره (۲)
 لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ توه چوه چوه یون دین نه مته چوه یون دین (۳)

سوره النصر چو مدنی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تره آیه

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ يله آیه خدایه نزاری بیه آیه ظهور فتح مکه (۴)، وَرَأَيْتَ النَّاسَ
 دشمن چوه میگی رسول کریمه سندن دشمن - یم تهنند دشمن چوه میگی که ابتره خوار و ذلیل تیه تیه
 تیه تیه - اگرچه منافق استن مرزائین هند پاٹ تهنند محبتھی ظاہر کران - لیکن واللہ بشهد
 ان المنافقين لکن یون (۱)، بعضی جلیل القدر مفسر و فرماو زه امه اندره چوه مراد قریشو اندره
 خاص کنه کافر - یمن تهنند تعالی اس بعلم قدیم خبر اس زه تم ان نه هرگز ایمان - چنانچه رومی
 چوه کران ابن جریر طبری - ابن ابی حاتم - ابن الانباری از حضرت سعید بن میناء، متوفی فرماو
 زه که دوه سمک حضرت رسول کریم صلی الله علیه وسلم کافر و اندره ژور زن - دلبیدین
 منیره - عاص بن وائل - اسود بن مطلب - امیه بن خلف می لگ دپنه ای حضرت محمد و لو
 توه کرو تهنند عبادت میهنند اس کران چوه - استنه کرواده تهنند عبادت میهنند توه کران چوه - ساری
 کامن اند کرواس باهی شرکات تا اینکه هرگاه سان کوم صحیح آیه توه نه والوه نمکو حصه - هرگاه
 تهنند کوم صحیح آیه استنه دانه نمکو حصه اتی سپدیه سوره شریف نازل - یعنی ای کافرون تهنند نه
 میا نو طریقه هرگز متحد بکنه سیدت (۲)، بعضی مفسر چوه فرماوان مراد چوه میه اندره زه بوه بکنه موحده
 است لکن شرک طهارت نه فی الحال نه آینه - توه نه بکنه مشرک است موحده نیست نه فی الحال
 نه آینه - کیاز تهنند دن دن پٹ چوه کفر هرگز نه آمتر - توه تهنند شرک هرگز جمع بکنه سیدت (۳)
 بعضی مفسر و فرماو زه دینه اندره چوه مراد بدله نه جزاء - یعنی توه چوه پنه شرک و سزانه عذاب موه چوه
 پنه توه چیدک اجر ته ثواب (۴)، یه سوره شریف وقت نزول اند چوه روایات مختلف - بعضی
 روایتن اندر چوه فتح مکه بر نوٹ چوه نازل سیدت - بعضی روایاتن اندر چوه فتح مکه تیه چوه نازل
 سیدت حجه الوداع اندر - چنانچه نت روایتن مطابق چوه آمت ترجمه کره - نت صورتن اندر

تَبَّتْ يَدَا أَبِي هَبٍ وَتَبَّ هَلَاكِ سِدْنِ زَهَاتِهِ ابُولَهَبِ سَنَدِ بِيهِ سِدْنِ هَلَاكِ ابُولَهَبِ (۱)
 مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ دَفَعَ كُرْسِيَهُ كَهَنَتَهُ مَالِنِ بَيْنِ بِيهِ يَهْ كَسْبِ كَرُونِ يَعْنِي
 از عذاب خدام و کلبه و نه تمهیت سیضلی نارا ذات هَبِ نزدیک چو اژه به ابولهب
 نارس اکس بهمه والس و گو نارد و رخ و امرات حَمَالَةُ الْحَطَبِ بِيهِ آشن تهنز اژه در دوزخ
 مراد چو ز نو پکناده دن (۲) فی جید ما حبل من مسک تهنزه گردنه اندر همه رز خرد
 دن تهنز حیا بیه رز زین گندت آس سی رز گیس بامر خدا گردنه اندر بندنه دوزخ و اژ
 سوره اخلاص یهو کی بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ زور آیه

یز زور استنک - آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرماؤک نه یله چو اژه چوسو بو تو بهیم کران بو و نه
 اکه عذابک بس سناه سخت نه مشغل چو - یه بوزت کڈ ابولهبین و هو دین تَبَّتْ يَدَا أَبِي هَبٍ
 جَمَعْتَنَا - اتی پدیه سوره شریفه نازل (۱) ابولهب آس نش کینت نا و او سس عبد العزی
 به آسو پتر آنحضرتن هند مگر سخت دشمن تهند - خداین کر سو هلاک جنگ بدره پته سینه دوه
 طاعونی اک پهمره در اس بیه سببه گره کیو باژ و اندره آسنه برو نهمه کن نه نکمثل کانهته - بلکه
 زهنگ گره نشه باین خیال دور کڈت که نهونه امست مرض منن لاره - چنا بختت عالم منر
 در اس زو - تو پته لاگس نه ترن دوهن تان کاسنه ته اهنه - یوتان سخت پیک و نفس نه بیه
 دوه انک حبشی غلام مزور نهونه یکس نه اهنه لاگت بتو اینه لوره نهوی سیت انک دُلان
 دُلان - تو پته تراؤک اکس کهو دس منر پیه لایس کینه متنی تل دبراؤک (۲) یعنی کنڈ در
 موره کنڈ کل آس میبداؤ منزه سببت امان فوه پته آس و تهر اوان متنی دتن یو کن یکن
 آسو آسان رسول کریم صلی الله علیه و سلم - نته چو به امس ابولهب منزه آشنه اک طعنه اک
 یوان دنه بخلاک - یعنی یه آس بالدار است کمال سببه پانی ز نو سبران نه ساران - زن
 کجه منر ز آس تراوان پاش نال - دوزخ منزه اژه امی حاله که جهنمک غل ته زنجیره
 آسش گردنه منر - درخت ز توؤک نه درخت ضرعیک ز نو آس هز پت یعنی عذاب
 آس از جنس جرم (۳) بیه سوره شریفک شان نزول چو ایزه اکه دوهه دن مشرکو
 ای حضرت محمد صلی الله علیه و سلم تله حفص بنیش پر در دگاره سندن صفت نه تسننب
 کر تو بیان اتی پدیه سوره شریفه نازل

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ دپ سو خدا چھو کنوی اللَّهُ الصَّمَدُ خدا چھو بے نیاز ساری چھ
 تش کن حاجتمند کم یلک و کم یولک نہ زاس کاہنہ نہ زاو کینہ و کم یکن لہ کفوا
 أَحَدٌ چھونہ تش کاہنہ ہونہ ہمسرا (۱)

سورہ فلق چھو مدنی بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ پانز آیت (۲)

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ دپ پنہ چھوس نو ان صبحکس خدایس من شتر ما خلق
 تمکہ شرہ نشہ یہ پیدا کروں و من شتر غاسق اذا و قُب بیه گنہ شبکہ شرہ نشہ یلہ
 (۱) تو حید کن منکرن چھہ واریاہ شتم اڈگے تمیم خدایہ سندس وجود سی چھہ منکر۔ اڈگے
 ییم تہندس واجب الوجود آئس چھہ منکر۔ اڈگے ییم تہندس کما لکن صفتن چھہ منکر۔ اڈگے
 ییم بتس عبادتش اندر چھہ شریک ٹھراوان۔ یمن ساری چھو رد اللہ احد س اندر۔ بیاک
 گے ییم مشرک فی الاستعانة چھہ یعنی ییم تش و رای چھہ یمن نشہ یاری نہ مدد ژا ندان مہ
 پین حاجت منگان۔ یمن چھو رد اللہ الصمد س اندر۔ یعنی حاجت گزہ تش نشہ ژا ندان
 یسہ پانہ محتاج آسہ۔ سو چھونہ کاہنتہ اللہ تعالیٰ و رای۔ تہمتہ ییم چھہ تہتم۔ یتم ساری چھہ تش کن
 محتاج۔ ساری چھہ یمن پستی تہ عاجزی نزادہ و تش بروٹھہ کنہ۔ چنا پنچہ اللہ تعالیٰ چھو فرادان
 یا ایہا الناس انتم الفقراء الى الله واللہ هو الغنی الحمید یعنی ای لو کو تو ہی چھوہ
 محتاج اللہ تعالیٰ کن پرت وقتہ تہ پرت ساتہ۔ اللہ تعالیٰ یس چھو سوی چھو بے نیاز حاجت
 آسہ نشہ منزہ نہ پاک حمد دینہ آمت۔ حضرت سید البشر صلی اللہ علیہ وسلم آس دعا کران
 اللهم انی ضعیف فقونی وانی مریض فاشفنی وانی فقیر فارزقنی یعنی یا اللہ
 بوچھوس ضعیف ژہ دم قوت بوچھوس بیمار ژہ دم شفا بوچھوس محتاج ژہ کرم عطا۔ بیاک
 جماعت ییم تش پنچو تہ کورہ چھہ ٹھراوان تش پدرد لہ یلک ہ سیت۔ ییم بعضی ایشن تہ جنن
 چھہ یمن معبود زانان تش سپدرد و لہ یولک ہ سیت۔ کیا زہ تم ساری چھہ مولود یعنی
 زامت۔ بیاک گو معبود برحق سو چھونہ کاہنتہ زامت۔ یمن اعتقاد چھو بیک ژہ تش ہونہ ہمسرا
 کاہنہ آشک تہنہ پاٹ مجوس چھہ یزدان و اہرمن تہند ہمسرا مان تش سپدرد و لہ یکن لہ
 کفوا احدہ سیت (۲) یہ سورہ شریف بیه امہ پنہ بیاک سورہ شریف یمن دنون سورہ شیرین
 ہندشان نزول چھو زہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم آسولید بن اعصمن تہ یہ تہنر و کور و سحر
 کرمت بیه سببہ یمن سخت تکلیف آسہ۔ نوہ پنہ کرمتو دعا اللہ تعالیٰ منگوک شفا اللہ تعالیٰ

وہراونہ بیہ تاریکی تیج وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ بیہ فہوک دودہ ونن زناٹن سہندہ
شرہ نشہ بیہ فہوک دوان چہہ گنڈن اندر یعنی سحر کرہ ونہ زناٹہ (۱)، وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ
اِذَا حَسَدَ بیہ پیت حسد کرہ ون سہندہ شرہ نشہ بیہ حسد کرہ سو۔

سورہ ناس چہو مدنی بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ شرہ آیہ

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ دپ پتہ چیس نوان لوکن ہندس خدایس مَلِكِ النَّاسِ لوکن
ہندس پادشہس اِلٰهِ النَّاسِ لوکن ہندس معبودس مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ وَسَوْسَکِرَہ ون
سہندہ شرہ نشہ الْخَنَّاسِ یس یاد خدا کرن وزہ پت روزہ ون چہو (۲)، الَّذِیْ یُّوَسْوِسُ
فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ یس وسوسہ تراوان چہو لوکن ہندن دین اندر مِنْ الْجِنَّۃِ وَ
النَّاسِ جتو اندر نہ انسانو اندر نہ (۳)

اول و آخر قرآن زچہ با آندوسین یعنی اندر رہ دین رہی تو قرآن بس

کہ نازل ہم زہ سورہ شریفہ بیہ کرنک خبر زہ فلان شخص چہو فلان جابہ فلان چیزس اندر توہمہ سحر
کرمت چنانچہ صحابہ صیین کروک حکم ہو کڈمتہ جابہ منزہ سو سحریت اندر گنڈ آس نہ آمت توہ
پتہ پریم زہ سورہ شریفہ آنحضرتو صلی اللہ علیہ وسلم۔ اک اک آیہ کریمہ آس پران اک اک گنڈ آسو
مرزہ یوان۔ کذا فی الدلائل للبیہقی (۱)، متوزنا نو اندرہ چہہ مراد لبید بن اعصمہ منزہ کورہ بیت
حدیث شریفس منزامہ سحر ذکر چہہ سو چہو صحیحین اندر بیہ تہ بین کتابن اندر باوجود آن چہہ
مرزائی ات انکار کران۔ بیہ بیت صاف ظاہر چہو سپدان مرزائی چہہ حدیث شریفک بڈ
دشمن۔ چنانچہ مرزائی کا شتر نقبیرہ وال چہو ومنت بہ حدیث شریف چہو اپڑ (نخوذ بالبدن من
ذلک، ساروی کتابو اندرہ تر صحیح کتاب قرآن مجید پتہ کیہ صحیح بخاری توہ پتہ صحیح مسلم
بین دو تھون کتابن اندر چہو یہ حدیث شریف اتہہ چہو ام ازبس چہل و فرط غباوت ومنت
بہ چہو اپڑ۔ توہ پتہ چہن ات پینس افتراءس پٹ دلیل انتر زہ سورہ فرقان اندر چہو آیہ
کرمیہ قال الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا یعنی ظالم چہہ ونان متن مسحورس
اگر مسلمان نہ تی ونن تلہ کیاہ روز متن تہ بین منفرق { لیکن امسند بہ ونن چہو محض اپڑتہ
دوک۔ متن چہو غرض امہ تلہ حدیث شریف ومنت لوکن ہندو دلو منزہ کڈن۔ یہ بین ہند
اصلی مقصد چہو۔ حقیقت چہہ ایزہ ظالم یعنی کافر آس بیشک متن ونان مسحور مکریمہ معینہ نہ زہ
متواندہہ کاسنہ ساجرہ سند سحر کیا آسو متن پٹ اثر کرمت۔ بلکہ آس قم مسحور معنی محسور

استعمال کران۔ چنانچہ امام مازنی چہو فرماوان الکفار اماراد والبقولہم مسحورانہ مجنون
وحاشا۔ توه پتہ چہہ بیاک کہتاہ تہ زہ سحر چہو آمنت بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کرنہ
مدینہ منورہ اندر درشتہ ہجری۔ سوی سحر چہو کرمیت لبیدن عصمن تہ بیہ تہنرو کوہ و
سو آسو مدینہ شریف کو بکوشند واندرہ از قبیلہ خزرج۔ تہ سورہ فرقان {یکو آیہ کریمہ امہ نپہ خیالہ
پیش کر} چہو باجماع جمہور مفسرین در مکہ معظمہ نازل سپد ممت۔ تہ کنی کافران ہند چہواند
تعالی فرماوان زہ ممت چہہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مسحور دیان۔ یعنی مسحور بمعنی مجنون
کیا زہ ممت کہتہ پاٹ دپہن متن مسحور سحر کرنہ آمنت کہ معینہ۔ حالانکہ دُنہ آسو تہ متن پاٹ مکہ معظمہ
اندر کانسہ سحری کرمیت۔ لہذا بنہ یہ ہرگز تسلیم کرن کہ مین کیا آسو مراد مسحورہ اندرہ سحر کرنہ
آمنت۔ بلکہ چہو ایزہ ممت آس مسحور بمعنی مجنون استعمال کران۔ علاوہ ازان چہو ایکو معنی "ذال سحر"
تہ یعنی ساحر۔ بیاک معنی چہوس {یلہ از سحر بفتح سین بوزون} "ذال سحر" شہرگہ والو یعنی
بشر۔ یعنی کافر آس دیان کہ توه چہوہ اکس بشر اکس سحر روی کران۔ توه پتہ چہون بیاک
افترانہ بہتان ومنت زہ {یو کو کو بیہ سورہ شریفکس شان نزولس اندر قصہ سحر لکھت چہو
ممت چہہ دیان ممت جادو تہ سحر آسو تہندس روح مبارکس پاٹ اثر کرمیت} حالانکہ تہ چہونہ
کانسہ تہ ومنت۔ بلکہ چہو حضرت قاضی عیاض رحمہ اللہ وناں قد جاءت روایات
حدیث عائشہ مینتہ ان السحر انما تسلط علی جسدہ الشریف صلی اللہ علیہ وسلم
وظواہر جوارحہ۔ لا علی قلبہ وعقلہ واعتقادہ صلی اللہ علیہ وسلم وکل ما جاء
فی الروایات من انه علیہ الصلوٰۃ والسلام یخیل الیہ فعل شئ ولم یفعلہ ونحوہ
فمحمول علی التخیل بالبصر لا لخلل طرق الی العقل۔ ولس فی ذلک ما یدخل
لبس فی الرسالہ ولا طعن لا اهل الصلاۃ۔ یعنی بیہ روایت تہ سندہ چہہ حضرت
عائشہ سندس حدیث آثرہ متن ساری اندر چہو وارہ واضح تہ نن پاٹ بیان کرنہ آمنت زہ
بس اثرہ امہ سحرک متن آسو سو آسو بہن مبارکسی تہ ظاہری اعضای مبارکسی یوت۔ سواثر آسونہ
نغو ذبائند تہندس عقل مبارکس یا دل مبارکس یا اعتقادس پاٹ۔ بلکہ مین روایات اندر یہ
آمنت چہو زہ متن آسو خیال تہ گمان سپدان کونہ کلہ ہند زہ یہ کوم چہم کر مثر۔ حالانکہ کر مثر آسکنہ
آسان۔ متن ساری روایات اندر چہو مراد کہ در ظاہر نظر آسک تہ قسکو سو خیال پلان
زنتہ زہ عقل مبارکس کیا آسک کونہ قسکہ تہ کو اثر حاشا وکلا۔ یہ چہو در آمنت مرزا مینی ہندہ

تا پاک چنانہ از بس عداوت و دشمنی - بیه چہونہ کانہ و منت - سید محمود الوسی صاحب تفسیر
 روح المعانی چہو فرماوان وقال لا ما مالم از مری قدا انکر ذلک الحدیث المبتدع
 من حیث انه یحیط منصب النبوة ویشکک فیہا وان یخوینہ بمنع الثقة بالشرع - و
 احیب بان الحدیث صحیح وھو غیر مراغم النص ولا یلزم علیہ حظ منصب النبوة
 والتشکیک فیہا لان الکفار ارادوا بقولہم مسحورانہ مجنون وحاشاہ - امام
 مازری چہو فرماوان کہ ات حدیث چہو کرمت بدعتیوا انکار میہ اعتبارہ زہ یہ چہو بتو تکیس
 منصب بیت کران تہ نت منز شک پیدہ کران - یہ تسلیم کردن چہو شرعیات اندر بی اعتباری
 پیدہ کران - مگر اگو جواب چہو دہ آمنت کہ یہ حدیث شریف چہو بالکل صحیح - سو چہونہ ہرگز
 کو نہ قرآن مجید کس حکم مخالف - بیه چہونہ ہرگز ایکہ تسلیم کرنے سیت شان بنویش اندر پستی
 لوزر لازم یوان - کیا زہ کافران آسو لفظ مسحور و نہ اندرہ مجنون و ن مراد آسان - بمہ عبارتہ
 اندرہ سپید معلوم کہ مرزائین برونتھ چہو بیو بدعتیونہ ات حدیث انکار کرمت بظاہر چہو
 بیوتہند وی دہم رمٹ - بہتری پیروی کر مثر - پت ردویشہ بہتہ یہ اشکال نہ آنحضرت
 صلی اللہ علیہ وسلم کیا زہ سپید سحرک اثر - تمکو جواب چہو زہ سحرک اثر پیدن چہو بشرتیکو
 عوارضو اندرہ - چنانچہ تہہ پاٹ تہندس ذات مبارکس پٹ بی بی عوارض مثل امراض
 جسمانی - درد سر و تپ ہیو عارض سپدان اس - تنقہ پاٹ سپدک سحرک اثر نہ - امہ سیت
 کیاہ کمی سہر تہندس شان بنویش نہ رسالتش - بیه آس انت اندر سیاک حکمت زہ کافر آس
 آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم {غود باللہ} ساحر دنان - اللہ تعالیٰ ان کر تہنر تہت کتھہ رد
 بمہ طریقہ کہ بین پٹ سپد سحرک اثر تا اینکہ معلوم سپد کہ ہم ہرگز ساحر چہنہ کیا زہ ہر گاہ ہم
 ساحر آسہن تلہ سپد ہک نہ سحرک اثر - تکیا زہ ساحر س آسان چہویش چہونہ بے سندہ سحرک
 اثر یوان - حاصل کلام چہو زہ مرزائی جماعت یسہ چہہ متن چہو حدیث شریفک عداوت - نہ
 بغض - بیکو منتا چہو آنحضرت ہند عداوت - کیا زہ مرزہ قادیان چہو آنحضرت ہنرہ ہمہری
 بلکہ بہتری ہند دعوی کرمت - چنانچہ از الہ الا و ہا کس صفحہ ۵۹۶ لٹ اندر چہون و منت
 سیر معراج اس جسم کشف کے ساتھ نہیں - بلکہ وہ ایک نہایت اعلیٰ درجہ کا کشف تھا جو بیدار
 کہنا چاہئے کہ نوپہ چہو بیه کینر و سطرو پتہ و نان اس قسم کے کشفوں میں خود مواف صاحب
 کہ تخریب ہے - از الہ الا و ہا حصہ اول عاشر صفحہ ۷۴ منر چہون و منت آنحضرت صلی اللہ

علیه وسلم بر این مریم اور دجال کی حقیقت کاملہ منکشف نہوتی { بیه تہ پہن امی فتمہ واریاہ
 چیز و منت - تم ذکر کرن سپدہ باعث طوالت - لہذا ہم مرزائی ہم تہند چیلہ چہہ میواندہ یں
 اللہ آنحضرت منکر کونہ فتمہ مدح سرائی کرہ یا متن ہندہ غائم البینین اسٹنک اعتقاد ظاہر کرہ
 یا اسلامچ تعریف کرہ زانن گترہ زہ یہ چہو محض د و کہ تہ نفاق بقولون با فواہم مالیس نے
 قلوبہم - یعنی زوہ سیت چہہ و نان تی بیچ نہ دلس کانہ پترہ چہک - یتہہ پاٹ اللہ تعالیٰ
 منافقن ہند حال فرماوان چہو اذا جاءك المنفقون قالوا نشهد انك امرسول الله و
 الله يعلم انك لرسوله والله يشهد ان المنفقين لکذ بون - یعنی یلہ یوان چہہ
 توہہ نشیم منافق دیان چہہ اس چہہ گواہی دوان توہ چہوہ بیشک پیغمبر خدا - پروردگار یں
 چہوہ سامی ہند پیغمبر خدا اسٹنک مگر اللہ تعالیٰ چہوہ گواہی دوان کہ ہم منافق چہہ یہ دشمن
 اندر اپزیر - کیا زہ یہ گواہی چہہ تم دوان محض زوہ سیتی دین ایچ پترہ چہک نہہنتہ (۲)
 حدیث شریف منہ چہوہ آمنت زہ سو شیطان چہوہ یاد خدا کرہ سیت دور گترہ مان (۳)
 یعنی شیطان چہہ نہ از فتمہ جی آسان بلکہ چہہ انسانو اندر تہ آسان - چنانچہ اللہ تعالیٰ چہوہ
 فرماوان و کن لک جعلنا لكل نبي عدوا شياطين الانس والجن - انکس زمانس
 اندر گئی شیاطین الانس پیغمبرن ہند دشمن مرزائی جماعت ہم لوکن حضرات انبیاءن ہنرہ
 پیروی کرہ نشہ رنگارنگ مکروتہ فریو سیت ڈالان چہہ - بیه ہم حضرات انبیاءن نسبت
 توہین کران چہہ - بیه ہم بظاہر خیر خواہ لاگان چہہ - مگر تلہ کینہ چہہ اڈ مفسد نہ دشمنان سلام
 خداوند کریم رہین پینہ فضلہ سیت ہندہ شرہ نشہ سارنی مسلمانن - امین باریت العالمین
 و صلی اللہ علی خیر خلقہ محمد و علی آلہ وصحبہ وسلم

کتب مؤلفہ جناب مولانا القاری حافظ محمد حسن صاحب امام مسجد گادہ یار قعہ اللہ غفرانہ

روضۃ الحسن در خطب	نصیحتہ الحسن در خطب	تحفۃ الحسن در خطب	تحفۃ الملکیہ در تاریخ
نخفۃ شرفیہ بمعہ سلطانی	چراغ لطائف در تاریخ	اسماء البنی عربی	چہل اسرار بمعہ سدمہ
عموۃ الشفائین	سبیل النجات	نور العینین عربی	مکتوبات حضرت امیر

لئے کاپتہ - حافظ محمد عنایت اللہ امام مسجد گادہ یار سترنگی

